

**340 odklo-
njenih otrok
v vrtce**

stran **3**

Grosupeljski odmevi

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje - letnik XXXVI / junij - 6 / 2010

O kom/čem pišemo?

Oj, božime, oj, božime!

stran **36** in **37**

Spet podeljeni Zlati ključi Grosupljega

stran **34**

Bila je prava vojna

Pogovor z Milošem Šoncem, poveljnikom 57. območnega štaba za Teritorialno obrambo Grosuplje, v času osamosvojitvene vojne 1991. Takrat je imel čin kapetana 1. razreda, zdaj je kot polkovnik zaposlen v Slovenski vojski. Odlikovan je bil z vrsto priznanj, med najvišja pa štejejo Častni znak svobode Republike Slovenije ter Znak manevrske strukture NZ in Zlata medalja generala Maistra z meči.

Jože Miklič - nadaljevanje na strani 6

Grosupeljski starejši gasilci so spet zmagali

Župan in delavci občinske uprave Občine Grosuplje vsem občankam in občanom ČESTITAMO ob dnevu državnosti in občinskem prazniku.

SERVIS IN PRODAJA KOLES

Delovni čas za stranke
od ponedeljka do petka
od 7. do 9. ure in od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

MAGURA

TBS HH

Sprinter

CYCLES ŠKERLJ

Pod gozdom c. IV/ 20
Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

Na zahvalo stari prijatelji!

Vaša zvesta znanka

VINSKA KLET TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem
(NASPROTI TRŽNICE)

VAS VABI NA

**VELIKO
PRODAJNO AKCIJO
VINA MALVAZIJA**

DNEVI MALVAZIJE PLAČAŠ 4L, DOBIŠ JIH 5L

VELIK PRAZNIK ŠPORTA

V IVANČNI GORICI JE BIL PRVI KONEC TEDNA V JUNIJU PRAVI ROKOMETNI PRAZNIK. ROKOMETNI KLUB SVIŠ PEKARNA GROSUPLJE JE NAMREČ OBELEŽIL PET DESETLETIJ IGRANJA ROKOMETA V OBČINI. PESTRO DOGAJANJE JE POTRDILO, DA JE TA ŠPORT PRI NAS ŠE KAKO ŽIV IN PRILJUBLJEN. ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJEMO TUDI V PEKARNI GROSUPLJE, MERCATORJEVI DOMAČI PEKARNI, KJER ŠPORTNE AKTIVNOSTI V NAŠEM OKOLJU PODPIRAMO IN Z ZANIMANJEM SPREMLJAMO.

Osrednja športna dvorana v Ivančni Gorici je bila tri dni prizorišče rokometnih spretnosti igralcev vseh starosti. Tekma veteranov z ekipo nekdanjih slovenskih reprezentantov je postregla z mojrskim prikazom rokometnih veččin. Mlada članska vrsta, ki igra v 1.b ligi, se je enakovredno pomerila s slovensko mladinsko reprezentanco. Praznovanje je bilo zlasti priložnost za srečanja prijateljev in športno druženje vseh generacij. Tako so mladi rokometiši na tribunah navijali za veterane, ti pa so ob ogledu mini rokometu z veseljem ugotavljali, da lahko resno računajo na mladi rod.

Najmlajši rokometiši prizadevno »nabirajo« rokometno znanje. Na sliki ekipa mlajših dečkov A na prazničnem turnirju.

Kako tudi ne bi, saj se delu z mladimi v Rokometnem klubu SVIŠ Peckarna Grosuplje načrtno posvečajo. Klub vključuje 180 igralcev vseh starostnih skupin, to je 12 selekcij, od 3. razreda osnovne šole dalje. Dejavnji so tudi veterani, ki se redno udeležujejo turnirjev in prenašajo rokometno znanje na mlade. »Sodelovanje in prenos znanja med generacijami sta prispevala k razvoju rokometu v naših krajih vse od šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so s prvimi treningi začeli rokometni navdušenci v Višnji Gori, Šentvidu, Ivančni Gorici in Stični.« je povedal tajnik kluba Marjan Potokar. Pomembna razvojna prelomnica je bilo leto 1990. Do takrat razpršeni klubi so združili moči v enotnem Rokometnem klubu SVIŠ, ki je leta 2003 prvič nastopil v 1. državni ligi, v kateri je doslej igral tri sezone. »Ob obletnici smo se želeli zahvaliti vsem posameznikom in organizacijam, ki so pomem-

bneje prispevali k napredku našega rokometu. Zato smo podelili 200 priznanj, poleg tega pa še 19 posebnih plaket,« je poudaril predsednik kluba Janez Zupančič in dodal: »S podporo Peckarne Grosuplje, s katero dobro sodelujemo že več let, danes uspešno nastopamo v ligaških tekmovanjih in v športnem duhu vzgajamo mlade.«

V Peckarni Grosuplje smo z veseljem del teh prizadevanj. Tako kot v športu se tudi v naši dejavnosti vlaganje v znanje in sposobnosti mladih obrestuje z uspešnim dolgoročnim razvojem. Prihodnje leto bomo obeležili že šest desetletij delovanja. Mladim rokometišem pa želimo še veliko športnih uspehov.

Članska ekipa se je na turnirju ob 50-letnici pomerila s slovensko mladinsko reprezentanco v sproščenem prijateljskem vzdušju, ki je vladalo tudi med gledalci.

340 odklonjenih otrok v vrtce

Ugotovitve komisije za sprejem otrok v VVZ Kekec Grosuplje za šolsko leto 2010/11: 59 jih nima stalnega prebivališča v občini Grosuplje, 70, pa jih s 1. 9. še ne bo starih 11 mesecev.

Majda Fajdiga, ravnateljica

Komisija za sprejem otrok v VVZ KEKEC Grosuplje je obravnavala vse prispele vloge za vpis otrok za šolsko leto 2010/11.

Na 3. seji, 10. 5. 2010, je Komisija pregledala vse vloge in ugotovila njihovo popolnost ter pozvala vlagatelje k dopolnitvi.

Na 4. seji, dne 26. 5. 2010, pa je Komisija na podlagi razvidnega in preverjenega vloge točkovala in naredila razpored sprejetih in

odklonjenih otrok. Vse odklonjene otroke je Komisija razvrstila na čakalno listo.

Od 511 obravnavanih vlog je bilo sprejetih 171 otrok - 108 otrok za 1. starostno obdobje in 63 otrok za 2. starostno obdobje.

Skupno je bilo odklonjenih 340 otrok, od tega 59 otrok, ki nimajo stalnega bivališča v občini Grosuplje in 70 otrok, ki s 1. 9. 2010 ne dopolnijo starostnega kriterija 11 mesecev.

Stara novica: Daleč od domovine, daleč od šole

V tujini dela okoli 700.000 jugoslovanskih delavcev. Z njimi živi približno 25.000 otrok. O tem problemu je bilo že veliko povedanega. Mnogi se bojijo, da bo odšlo na tuje še več otrok, če se izboljšajo možnosti za šolanje naših otrok v tujini. Tedaj bi odšlo v tujino še več kvalificiranih in univerzitetno izobraženih strokovnjakov, močno potrebnih našemu gospodarstvu. Obstaja tudi strah pred finančnimi posledicami: delavci, ki bodo vzeli s seboj tudi družine, bodo nehali pošiljati domov devize. Če se bodo v tujih ustanovah izšolani otroci vrnili v domovino, se bodo težko vključili v naše šole in se učili predmetov, za katere nimajo dovolj podlage, na primer zemljepis, zgodovina, materin jezik in družbena ureditev. Zaradi tega se dogovarjamo s tujimi državami, da bi se naši otroci šolali v okviru naših učnih programov in upamo, da bodo doseženi ugodni finančni pogoji; praviloma naj bi vse stroške šolanja naši otrok v tujini nosile države, v katerih naši delavci delajo. Naša država bi nosila le stroške za učbenike in še nekatere manjše stvari.

Hkrati bi lahko zaposlili prosvetni kader. Po statističnih podatkih je samo v Srbiji 2000 brezposelnih učiteljev.

Priznati moramo, da delavci, zaposleni na tujem, pošiljajo prepotrebne devize. Del v obliki nakupov v naši državi, del pa v obliki občinskega in republiškega davka na dohodek, kar posredno omogoča financiranje izobraževanja.

B. Krstanović/ Borba, Beograd, julij 1970

Komentar:

V času, ko je nastal gornji zapis (desetletje prej in nekaj desetletij pozneje), lahko najdemo nič koliko člankov s problematiko o množičnem delu na tujem in o brezposelnosti v državi. To je bil čas, ko smo strahoma nosili čez mejo kak kilogram kave in cenena oblačila. To je bil čas, ko smo si drug drugemu sredi noči pulili iz rok vreče cementa in obupno čakali na betonsko železo, če smo si hoteli zgraditi streho nad glavo, o skromnem avtomobilu pa smo lahko le sanjali. Spomnimo se, kako smo vztrajno iskali kako devizo, ki bi jo kupili in tako vsaj za silo ob veliki inflaciji obvarovali skromen dohodek.

Zato bi bilo dobro, če bi nostalgični oznanjevalci minulega »blagostanja« kdaj pa kdaj prelistali kak časnik iz teh časov in se zamislili. Nevarno je namreč, da bi si mladi rod, ki nima izkušenj iz tega časa, ustvaril napačno podobo in zašel, hote ali nehote, v kakšno novo avanturo. Verjamem pa, da je kar nekaj teh nostalgikov v resnici lepo in brezskrbno živelo, pa se jim kolca po teh časih, kljub temu da imajo tudi danes polno rit in jim ničesar ne manjka.

Če nam je ljubo ali ne, moramo priznati, da smo dandanes v povprečju razvajeni do zaskrbljujočih razsežnosti in da so si mnogi utrlji nova kriva pota. Predvsem bi bilo treba zmanjšati razsipništvo, ki nevarno najeda življenjsko okolje, preprečiti nepošteno bogatenje in bolj selektivno podpirati brezdolneže.

Leopold Sever

Javna razgrnitev nadvoz za Sončne dvore

Obvestilo

Obveščamo vas, da v času od 11. 6. 2010 do vključno 12. 7. 2010 v prostorih

Ministrstva za okolje in prostor, Direktorat za prostor, Dunajska cesta 21, Ljubljana in Občine Grosuplje, Taborska cesta 2, Grosuplje ter Krajevne skupnosti Grosuplje, Taborska cesta 1, Grosuplje, poteka

JAVNA RAZGRNITEV dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta za nadvoz čez železniško progo s priključkom na regionalno cesto R3-646 in priključkom na Kadunčevo in Industrijsko cesto v Grosupljem.

V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjen osnutek državnega prostorskega načrta. Pripombe in predlogi se lahko do 12. julija 2010 podajo pisno na mestih javne razgrnitve kot zapis v knjigo pripomb in predlogov, lahko se pošljejo na naslov Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, Ljubljana, ali na elektronski naslov gp.mop@gov.si, pri čemer se v rubriki »zadeva« navedejo ključne besede »DPN Grosuplje«. Šteje se, da je pri dajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov dan pristanek za objavo teh podatkov v stališču, ki bo objavljeno na zgoraj navedeni spletni strani in posredovano navedeni občini. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo njihova imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

Javna obravnava dopolnjenega osnutka prostorskega načrta je potekala v sredo, 16. junija 2010, ob 17. uri v dvorani Družbenega doma, Taborska cesta 1 v Grosupljem.

Občina Grosuplje

Rezultati glasovanja

o Arbitražnem sporazumu med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške na voliščih v občini Grosuplje 6. 6. 2010.

Volišče	vseh volilcev	glasovalo	udeležba	Št. ZA	Št. PROTI	delež ZA
Družbeni dom Grosuplje I	752	347	46,14%	161	185	46,53%
Družbeni dom Grosuplje II	1318	550	41,73%	282	261	51,93%
Osnovna šola LA	1451	718	49,48%	272	439	38,26%
Stara osnovna šola	1433	642	44,80%	304	336	47,50%
Dom obrtnikov	1040	522	50,19%	252	267	48,55%
Čebelarski dom Sp. Blato	277	159	57,40%	46	112	29,11%
Gasilski dom Velika Ilova Gora	123	54	43,90%	21	33	38,89%
Gasilski dom Veliko Mlačevo	545	222	40,73%	70	151	31,67%
Gasilski dom Zagradec	278	148	53,24%	21	126	14,29%
Ahlin Jože, Velika Stara vas	347	160	46,11%	52	105	33,12%
Gasilski dom Polica	815	354	43,44%	118	236	33,33%
Družbeni dom Račna	563	314	55,77%	63	250	20,13%
Zadružni dom Sp. Slivnica	440	226	51,36%	85	135	38,64%
Gasilski dom Škocjan	350	206	58,86%	75	129	36,76%
Gasilski dom Ponova vas	421	198	47,03%	58	136	29,90%
Osnovna šola Št. Jurij	948	403	42,51%	135	266	33,67%
Krajevna skupnost Žalna	390	183	46,92%	50	130	27,78%
Gasilski dom Velika Loka	234	140	59,83%	26	112	18,84%
Gasilski dom Luče	225	97	43,11%	23	74	23,71%
Osnovna šola Šmarje - Sap I	870	432	49,66%	198	233	45,94%
Osnovna šola Šmarje - Sap II	654	324	49,54%	165	157	51,24%
Osnovna šola Šmarje - Sap III	879	412	46,87%	175	236	42,58%
Predčasno volišče	0	425	?	232	193	54,59%
Omnia (volilci brez stalnega preb.)	0	17	?	4	12	25,00%
Skupaj v občini Grosuplje	14353	7253	50,53%	2888	4314	40,10%

Najvišja in najnižja udeležba

- Po številu je največje volišče v Osnovni šoli Louis Adamič (1451), kjer je bila tudi udeležba volišču po številu največja (642), po deležu pa je bila najvišja udeležba v Veliki Loki (59,83 %).

- Najmanjše volišče po številu volivcev je Gasilski dom Velika Ilova Gora (123), kjer je bila tudi udeležba po številu najnižja (54), po deležu pa je bila najnižja v gasilskem domu Veliko Mlačevo (40,73 %).

Največ ZA in PROTI arbitražnemu sporazumu

- Po številu je največ ljudi glasovalo ZA v Stari osnovni šoli Grosuplje (304), po številu največ PROTI pa jih je bilo na volišču Osnovne šole Louisa Adamiča na Tovarniški cesti.

- Po deležu pa je največ volivcev ZA glasovalo na volišču Družbeni dom Grosuplje (51,93 %), največ pa jih je bilo PROTI na volišču Gasilski dom Zagradec (85,71 %).

Od skupaj 14353 vpisanih volivcev v volilne imenike, se je na voliščih ter na volišču za

predčasno glasovanje in Omnia volišču, kjer so glasovali prebivalci brez stalnega prebivališča (na slednjih dveh so glasovali tudi volivci iz občin Ivančna Gorica in Dobrepolje) se je glasovanja udeležilo 50,53 %, ZA arbitražni sporazum je glasovalo 2888 ali 40,10 % oziroma PROTI je glasovalo 4314 volivcev oziroma 59,90 %.

Na državni ravni pa je bil delež glasov naslednji: 51,54 % ZA : 48,46 %.

Podatke po zapisniku okrajne volilne komisije izbral Jože Miklič

Poslanska vprašanja, ministri odgovori – Občina pa ...?

Novemu ministru za okolje in prostor, dr. Roku Žarniču, Grosupeljčanu, sem zastavil nekaj vprašanj, ki se dotikajo njegovega resorja, vezani pa so na naš grosupeljski prostor. Prvo vprašanje se je dotikalo izvedbe

polnega priključka na avtocesto v Šmarju – Sapu pri Razdrtem. Naslednje se je nanašalo na izvedbo nadvoza za Sončne dvore iz krožišča pri Mercatorju v Grosupljem. Z ustnim poslanskim vprašanjem, zastavljenim na junijski seji Državnega zbora pa sem želel zvedeti, kako poteka urejanje regijskih odlagališč odpadkov. Grosupeljska deponija odpadkov je bila v kombinaciji s Trebnjem ves čas v igri, da postane regijski center za obdelavo odpadkov.

Veseli me, da je v tem času v Šmarju – Sapu bila že opravljena javna razgrnitev projektov za priključek na avtocesto, ki bo temu delu Šmarja - Sapa prinesla ne samo kvalitetno povezavo na avtocesto, temveč tudi pločnike, javno razsvetlavo, avtobusna postajališča in urejeno komunalno infrastrukturo. Tako se bo projekt, s pobudo, dano v času mandata vlade Janeza Janše, lahko v prihodnje tudi uresničil. Minister je v svojem odgovoru na koncu zapisal, da bi uredba o državnem prostorskem načrtu, ki bo podlaga za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo priključka, lahko bila sprejeta v februarju 2011.

Nekoliko manj zadovoljen sem bil z odgovorom glede urejanja nadvoza za Sončne dvore preko železniške proge. Tudi ta projekt je bil pričel v mandatu prejšnje vlade. Minister je odgovoril, če bi sledili terminskemu planu, bi morala uredba biti sprejeta že v juliju 2009, torej skoraj pred enim letom. Vendar pa minister odgovarja, navajam dobesedno: »V drugi polovici leta 2008 in v letu 2009 so bile aktivnosti v povezavi z državnim prostorskim načrtom (DPN) ustavljene oz. upočasnjene.« Kot razlog temu je naročnik DPN in strokovnih podlag (občina Grosuplje) navedel kadrovske težave pri izdelovalcu DPN.

Kot kaže je enoletno zamudo pri umeščanju v prostor pridelala Občina Grosuplje sama, ker ni znala tistega, ki mu je poverila pripravo dokumentacije, ustrezno nadzirati. No kakorkoli, minister je obljubil, da bi lahko v januarju 2011 bila tudi ta uredba sprejeta.

Še najkrajši pa je bil minister za okolje in prostor pri odgovoru na ustno poslansko vprašanje glede regijskega odlagališča odpadkov v Grosupljem: »S svojo občino, kjer stanujem, se še nisem imel časa pogovarjati, z Grosupljem. Enkrat bi mogoče kazalo kakšno stvar doma razložiti,« mi je odgovoril v dvorani.

Odgovore si lahko v celoti ogledate na spletnih straneh Državnega zbora ali pa na internetni strani www.grosuplje.sds.si.

Dr. Peter Verlič, poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije in občinski svetnik

SLIKI LEVO:

3D prikaza sedanjega stanja šmarskega priključka in (SPODAJ) predvideno po izgradnji.

Polkovnik Slovenske vojske Miloš Šonc.

Gospoda Miloša Šonca sem spoznal osebno pred 4 leti, ko smo pripravljali zbornik 15 let po vojni za samostojno Slovenijo v okviru Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje leta 2006, čeprav sem zanj slišal že v času osamosvojitvene vojne, saj je bil poveljnik 57. območnega štaba za Teritorialno obrambo Grosuplje, ki je poleg sedanjih občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje, pokrivalo tudi občini Litija in Šmartno pri Litiji.

Razpad SFR Jugoslavije se je začel že po Titovi smrti.

V pogovoru na domu Miloša Šonca mi že na začetku razkrije, da je kot zaposlen v takratni Teritorialni obrambi že kmalu po Titovi smrti 1980, začutil, da se bodo začeli veliki problemi v Jugoslaviji. Jugoslovanska vojska je, čeprav organizirano, reagirala zelo panično. Zato so tudi v okviru Teritorialne obrambe imeli vzpostavljeno visoko pripravljenost kot na primer protiletalsko obrambo v Ljubljani. Jugoslovanska armada pa si je vedno bolj poizkušala podrežati Teritorialno obrambo.

Ker so bile v sklopu Teritorialne obrambe organizirane tri brigade na območju nekdanjih petih ljubljanskih občin (Bežigrad, Center, Moste, Šiška, Vič), namenjene tudi za protidesantno zaščito letališča Brnik, in je bilo vanje vključenih nekaj čez 11.000 ljudi, so si v poveljstvu redne vojske Obrambe mesta Ljubljane (vodja polkovnik Knežević) prizadevali, da bi jih priključili pod njihovo komando. Že te poizkuse pa je tako (mestna) politika kot »vojaška stroka« nekako v letu 1983 v Teritorialni obrambi zavračala. Vendar pa so se ti poizkusi vseskozi nadaljevali.

Jugoslovanska armada je prevzemala vedno več oblasti.

Leta 1985 so komando 9. armade, ki je pokrivala celotno območje Slovenije, reorganizirali na dva korpusa - 31. korpus je imel poveljstvo v Mariboru, 14. korpus pa v

Bila je prava vojna

Pogovor z Milošem Šoncem, poveljnikom 57. Območnega štaba za teritorialno obrambo Grosuplje v času osamosvojitvene vojne 1991.

- Nadaljevanje z naslovnice.

Ljubljani. Poveljstvo vojskovališča so preselili v Zagreb. Tako so z namenom razdelitve teritorija, poveljstev in enot lažje obvladovali razmere v Republiki Sloveniji.

VZSLO (Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo) in Jugoslovanski armadi so sprejemali nove vojaške doktrine. Presegali oziroma prisvajali so si celo ustavna pooblastila. Tako so v Teritorialni obrambi vedno bolj čutili, da se stvari ne odvijajo v pravo smer. Nihče pa si še ni predstavljal, da bodo ti vojaški in drugi konflikti (ekonomski, socialni, politični, športni, med bivšimi republikami, itd.) na koncu prerasli celo v vojno.

Sredi osemdesetih let so se pojavile nekatere politične okoliščine, ki so povzročile, da so v Teritorialni obrambi imeli vedno bolj pogosto razne kontrole redne vojske. Tako so iz Beograda iz Generalne inšpekcije za ljudsko obrambo prišli v kontrolo na primer v petek ob 14. uri, ko je bila Ljubljana večinoma že "prazna", zaradi odhodov na vikende. To so seveda vedeli. Glavni razlog inšpekcije je bil namreč tednik Mladina, ki je izšel malo pred to kontrolo (takrat je bila Mladina med vodilnimi časniki, ki se je zavzemala za pluralizacijo družbe - o.p.) in ki so ga varnostni organi JA posredovali v Beograd kot politično neprimerno gradivo.

Ko ga povprašam, kdaj je bilo najbolj očitno, da se bodo sprožili osamosvojitveni procesi, zelo hitro naniza, da so vendarle osnova demokratičnim procesom bila spontana dogajanja v naši družbi, še posebej pa med kulturniki in proces proti četverici.

Najintenzivneje pa so se začeli dogodki odvijati v pripravah na prve demokratične volitve v Sloveniji leta 1990, v času po njih in organizacije Manevrske strukture narodne zaščite (MSNZ) – do oktobra 1990, v času plebiscita in nato ves čas do same osamosvojitvene vojne.

Odvzem orožja Teritorialni obrambi

14. 5. 1990 je bila sestavljena nova slovenska vlada, že naslednji dan pa je bil podpisan ukaz o odvzemu orožja slovenski Teritorialni obrambi. Zahtevali so celo odvzem osebne oborožitve, kar se nikoli in nikjer v vojski ne dogaja. To se niti nasprotniku, ko je zajet, po vojaških pravilih ne počne. Zato je gospod Miloš osebno doživel tudi take situacije, ko je moral zavriniti ukaze nadrejenim – in takih primerov ni bilo malo ...

Z odvzemu orožja se je začel spontan odpor in nato organizirano zbiranje, ali kot sami pravijo, izvzemanje (lastnega) orožja, saj je bilo to orožje plačano z denarjem slovenskih davkoplačevalcev in slovenskih podjetij. »Zdaj se pojavljajo tudi trditve, da smo vojski kradli orožje. Ne moreš svojega orožja krasti!« pravi Miloš. V tistih odločilnih trenutkih pa se je tudi pokazalo, kdo je pravi patriot, s pogumom in ustreznim znanjem.

Organizacija Manevrske strukture narodne zaščite

S tem izvzemanjem orožja so nastajale tudi nove enote Teritorialne obrambe, ki so bile

organizirane zelo prilagodljivo – kolikor je bilo orožja, toliko je bilo organiziranih enot. V tem času je bil gospod Miloš oficir pomočnika za obveščevalne zadeve in eden od organizatorjev manevrske strukture narodne zaščite v Ljubljani ter je pomagal pri začetni organizaciji. Po nalogu sekretarja za obrambo Janeza Janše in sekretarja za notranje zadeve Igorja Bavčarja dobili naloge, da so začeli zbirati podatke o nasprotniku. Narejena je bila tudi presoja ogroženosti na republiški ravni, ki jo je g. Miloš delal skupaj s kolegico Ireno Frelih, tajnico Toneta Krkoviča – predsednika Manevrske strukture narodne zaščite. Delo sta opravljala v osnovni šoli Zapotok blizu Iga. Nekatere nedorečene osnutke je nato zažigal sproti v peči, končna verzija pa je nato bila predstavljena na Pristavi nad Stično in je služila za nadaljnje organizacijske ukrepe in tehnično podporo pred in v času vojne. Načrtne in organizirane vojaške priprave v okviru MSNZ so bile vojaški temelj za osamosvojitvene procese.

Orožje grosupeljske Teritorialne obrambe je bilo v skladišču Jugoslovanske armade v Kamni Gorici pri Grosupljem, g. Miloš

SLIKA LEVO:

Postrojitev ob svečanem dvigovanju prve slovenske zastave pred Gasilskim centrom Grosuplje, kjer je imel sedež tudi 57. Območni štab teritorialne obrambe Grosuplje 26. 6. 1991 ob 20:35 ob proslavljanju razglasitve samostojne države Republike Slovenije.

SLIKA ZGORAJ:

Zastavo je dvignila častnica Teritorialne obrambe Damjana Jurkovič.

SLIKA DESNO:

Pri svečanem dvigu zastave so bili prisotni tudi (od leve) Novljan Anton, Marjan Balant, Janez Skubic, Janez Lesjak, Vinko Eršte, Primož Zgonc in (skrajno desni) poveljnik Miloš Šonc.

pa pove, da je bilo tudi na mnogih drugih krajih, kar je še dodatno onemogočajo hiter izvzem lastnega orožja. Nekaj ga je bilo pri takratni PTT, Železnici, nekaj so ga nekateri imeli na domovih ... Pri tem je treba še reči, da 16. štabov ni predalo orožja, zato se je sprva nekaj tega orožja tudi prerazporedilo. Posebej je delovala 30. razvojna skupina v Kočevski Reki, ki jo je organiziral Krkovič. Vse to se je enakomerno razvažalo po vsej Sloveniji ob tesnem sodelovanju takratne milice, ki je skrbela za zavarovanje – Vinko Beznik, pokojni Plohl, Leskovšek ... Včasih so orožje vozili na primer v zbirni center na Ig, včasih pa kar neposredno na mikrolokacije. Za neposredno varovanje so skrbeli sami.

Zadeve so se izvajale zelo načrtno in koordinirano tudi glede na pristojnosti in poveljevanja. Tu je treba še posebej poudariti, da je vrsta ljudi, ki so sprejeli orožje po svojih domovih in drugih začasnih skrivališčih, nosila veliko breme in odgovornost. Zato jim je z današnjega trenutka treba dati veliko priznanje in zahvalo. Ko g. Miloša nekoliko spomnim tudi na dejavnosti, ki smo jih izvajali na področju krajevnih skupnosti, Občine Grosuplje, civilne zaščite, gasilstva, Rdečega križa... pravi, da je vse to (od popravljenih obrambnih načrtov, reorganizacije ...) bilo potem izvršeno tudi skladno s sproti sprejetimi pravnimi akti in so bili na primer iz nekdanjih občinskih štabov organizirani Območni štabi teritorialne obrambe.

Tik pred osamosvojitvijo v Grosupljem

V Grosupljem je bil organiziran 57. območni štab Teritorialne obrambe, ki je pokrival nekdanji občini Grosuplje in Litija. Pri tem je bilo tudi nekaj problemov, saj je bilo kar nekaj zahtev, kot na primer, da jih niso vodili tisti, ki so predali orožje Jugoslovanski armadi in podobno. Ponekod je bilo treba začeti popolnoma na novo tudi z načrti. Precej je

Dopis predsednika Izvršnega sveta Občine Grosuplje direktorjem podjetij in drugim organizacijam en teden pred razglasitvijo slovenske države v zvezi z vpoklicem večjega števila ljudi v Teritorialno obrambo za zaščito osamosvojitvenih procesov.

bilo tudi problemov zaradi pomanjkanja, spremembe ali nove oborožitve, za katero je bilo treba ljudi na hitro in varno usposobiti. Na kresni večer (23. 6.) leta 1991 sem izvedel, da je v Luko Koper prispela ladja s pošiljko orožja, g. Miloš pa pove, da je bila ena grosupeljska enota na zavarovanju učnega centra nad Igom. Ostale enote v bližini so bile opremljene. Ta enota pa sploh ni bila opremljena v celoti, ker je čakala na orožje iz Kopra. Obstajala je tudi bojazen, ali bodo sploh dobili oborožitev pravočasno. Na srečo so se dobri momenti vsi med seboj pokrili in nadrejeni, ki so to organizirali, so poskrbeli, da je tudi orožje prišlo pravočasno. ➤

Vojna se je začela.

Ko so helikopterji Jugoslovanske armade že frčali po vseh koncih Slovenije dan po razglasitvi samostojne Slovenije ter strašili prebivalce Slovenije in namigih, da se premikajo tankovske enote iz kasarn na Reki, Vrhniki in drugod, nekateri »civilni« kljub temu še nismo verjeli, da bo zares prišlo do vojne, 27. 6. v zgodnjih jutranjih urah, ko smo ravno zaključevali praznovanja osamosvojitve, pa smo po radiu slišali, da tanki neusmiljeno prodirajo proti mejnim prehodom in letališču Brnik.

G. Miloš je bil takrat doma na počitku in so ga prišli iz štaba zbuditi pred 5. uro ter ga obvestili, da se je vojna začela. Po eni strani je za vojaka, ki se je na to pripravljaj, olajšanje, čeprav se morda čudno sliši, po drugi pa breme. Olajšanje v tem pogledu, da so se stvari, na katere so se pripravljali več let, in pričakovali, da se bodo zgodile, pa se nato dejansko tudi zgodijo. Vse negotovosti, različne ocene in razne različice, ki jih vojaki delajo, pravi, se nato odvijajo samo po eni možni različici in ta je običajno najtežja.

To se je dogajalo vsepovsod po Sloveniji in tudi v Grosupljem, hkrati pa zatrjuje, da so vsi skupaj, vsak v svojem okolju in na položaju odigrali profesionalno svojo vlogo. Tudi same enote Teritorialne obrambe, brez podpore prebivalcev, narodne zaščite, civilne zaščite, občinskih vodstev, izvršnih svetov, ne bi mogle tako opraviti svojega poslanstva, kot so ga. Podpora je bila maksimalna in treba je vse pohvaliti. Tudi v podjetjih je bilo veliko razumevanja, čeprav so nekatera imela kar veliko ljudi vpoklicanih na razne obrambne in zaščitne naloge in so mnogi programi v teh podjetjih zaostajali. Ugibanja vpoklicanih v Teritorialno obrambo na samem začetku pa

so sprožala nova vprašanja. Koliko časa lahko vse to traja? Vemo, da na Balkanu nobena vojna ni trajala manj kot tri, štiri leta. Vsi so pričakovali dolgotrajen konflikt in bojevanje.

Šončeva premestitev v Grosuplje in soočenje z vojnimi nevarnostmi

Ob premestitvi v Grosuplje, 1. 6. 1991, se je najprej moral soočiti s potencialno nevarnostjo skladišča eksplozivnih bojnih sredstev v Kamni Gorici.

Z začetkom vojne po razstrelitvi skladišča na Črnem Vrhu ter problemih v skladišču pri Mokronogu, je grozila nevarnost zažiga skladišča v Grosupljem. Govorice, ki so se med ljudmi pojavile, da so v grosupeljsko skladišče pripeljali s helikopterji komandose in ostrostrelce, pa g. Miloš zavrne. So pa specialce pripeljali na Ljubljanski vrh nad Vrhniko, kjer je bil postavljen radar. Prav tako zavrne govore, da so bili v tem skladišču nameščeni bojni strupi, med njimi tudi zloglasni iperit.

Tudi za grosupeljsko skladišče so teritorialci imeli ukaz predsedstva, da bi vpadli v skladišče. Blokada je bila narejena. G. Miloš je začel pogajanja s poveljnikom skladišča, s podpolkovnikom Anđelkovićem. Najprej sta se telefonsko dogovorila, da se bosta dobila in se pogajala, na pogajanjih pa je predajo skladišča Anđelković odklonil. Zato so se zadeve odvijale v drugo smer.

G. Miloš je s takratnim obveščevalcem Stasilom Burjo in še dvema pripadnikoma albanske narodnosti odšel do tega skladišča okoli 11. ure zvečer, kjer so z megafonom pozivali v slovensčini, srbohrvaščini in albanščini na prestop k Slovenski vojski. S spretnje strani (gledano od Elektra Grosuplje)

ni bilo nobenega vojaškega odziva, od zadaj (proti Duplicam in Peči) pa je nekdo izstrelil nekaj nabojev proti njim. A ker ponoči ni lahko zadeti, so se vsi nepoškodovani vrnili. Pozneje so tudi izvedeli, kdo je streljal.

Polkovnik Anđelković se nato sploh ni hotel več pogovarjati s Šoncem. Zato se je v nadaljevanju pogajal s predstavnikmi Občine Grosuplje. Za ta pogajanja so Anđelkoviću zagotovili, da je na Občino odhajal v spremstvu straže TO.

Kljub temu je 19 vojakov iz skladišča prebežalo na slovensko stran. Prvi je prišel nek Celjan. Patrolja Teritorialne obrambe ga je dobila pri Motelu. Vseskozi je imel roke dvignjene in govoril: »Ne streljajte! Vaš sem.«

Na vojsko so vršili tudi psihološke pritiske. Kolega sodelavec je s seboj prinesel samostrel in so odšli streljati v blizu skladišča, kjer so vedeli, da jih lahko opazijo. Streljali so na tarčo. Nato se je dogajalo, da so iz skladišča prihajali vojaki kar v skupinah. Največ se jih je napotilo proti Kovinastroju. Tam so jih zajeli in nato napotili domov. Naslednji tak psihološki pritisk je bil, da so izvedli namišljen napad na skladišče. Zanimivo pri tem je, da so se na to spontano odzvali pripadniki posebnih enot milice in so se vsi skupaj ustavili na izhodiščnem položaju za neposreden napad.

Zelo zanimive stvari so se dogajale tudi na višnjegorskem klancu, ker je grozilo, da bo blokada na Medvedjeku pri Trebnjem prebita. To bi se lahko zgodilo na primer z desantom z zraka ali pa s pomočjo oklepnih sil iz ljubljanske oziroma vrhniške smeri. Zato bi bilo najlažje to tankovsko kolono spet ustaviti v useku pred vasjo Polica. Fantje na tem položaju so bili kar precej napeti in na odgovorni nalogi.

Že kmalu v začetku vojne se je pojavilo tudi nekaj takih informacij, da se z osebnimi avtomobili vozita dva človeka – eden vozi, drugi strelja. Tako je bilo v okolici Turjaka, pa pod Lipoglavom. Zato so morali previdno ukrepati s protidiverzantskim vodom, ki ga je vodil Boštjan Ivanjko. Z zapiranjem ceste od Šmarja – Sapa proti Zg. Slivnici in naskoku protidiverzantske skupine s Perovega ter s sodelovanjem milice iz Most sta se »nepridiprava« ujela. Pri tej akciji so sodelovali tudi pripadniki posebne enote milice v Grosupljem.

Na Obolnem nad Stično so imeli postavljen radar, ki je bil v vlogi zavajanja sovražnikovih letal. Radar so teritorialci varovali z varne razdalje. Radar je vplival, da so letala, ki so bojno delovala začela uporabljati druge poti.

Z litijske smeri so bile zaprte tudi glavne smeri proti Ljubljani in proti Bogenšperku, vendar tam ni bilo enot Jugoslovanske armade. Je pa litajska enota sodelovala v aktivnostih v Ljubljani, kar je bil prvi primer v 57. ObmŠTO, da enota ni bila strogo vezana na svoj matični oziroma občinski teren.

Iz občine Grosuplje je bilo pod Miloševim poveljevanjem vključenih 588 pripadnikov Teritorialne obrambe, iz občine Litija pa 537. Zelo močan je bil 571. odred za posebne

Na blokadi grosupeljskega vojaškega skladišča v Kamni Gorici. Zadaj levo stoji Miloš Šonc.

namene, sestavljen iz 1. In 2. protidiverzantske čete ter jurišnega odreda s 305 pripadniki, pa tudi 3. jurišni odred s 144 pripadniki in odred Teritorialne obrambe s 398 pripadniki.

G. Miloša povprašam, kako je potekalo poveljevanje v vojnih razmerah tem večjim skupinam oziroma odredom, saj mora biti način poveljevanja učinkovit in je popolnoma drugačen kot poveljevanje manjšim skupinam. Pri tem odgovoru se nasmehne in pravi, da je to dobro vprašanje, ter pove, da so bile okoliščine tako neusmiljene, da so zahtevale od vsakega maksimalno odzivanje in ukrepanje – tako poveljujočih kot izvršujočih. Je pa splošno znano, če vojaka ne zasliši, se hitro pojavijo razni problemi, pravi. Takrat pa je bila dinamika dejavnosti tako razgibana čez dan in tudi ponoči, da pravzaprav ni bilo časa za razna stranpota.

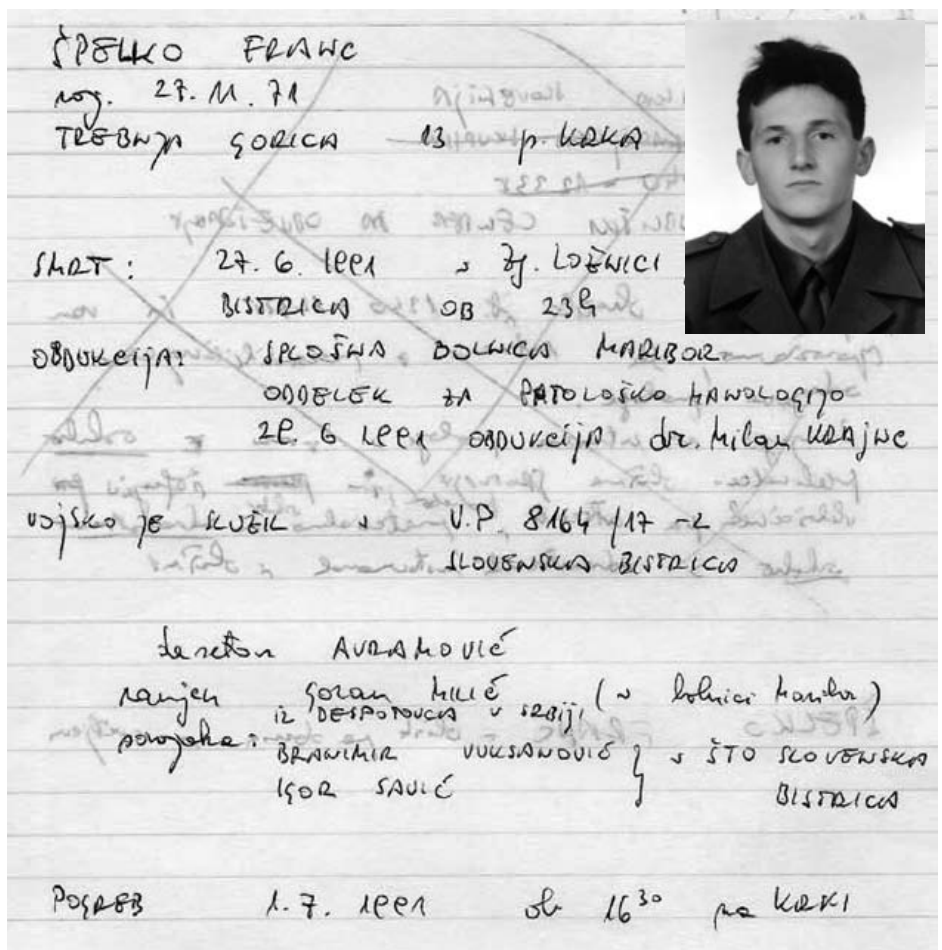
Vojna se umirja

Pozneje, po Brinski deklaraciji, so se stvari začele nekoliko umirjati. Zato so tudi vrnili nekaj ljudi domov, še posebej tiste, ki so morali ukrepati v vitalnih domačih družinskih in službenih okoljih, še posebej pa po 19. juliju 1991. So pa take izrazite okoliščine upoštevali tudi že prej. Tako so na primer nekoga, ki je imel doma 20 glav živine, ostarelo mamo ali druge težje življenjske okoliščine, poskušali nadomestiti sproti že v času vojne. Nekaj ljudi so po koncu vojne zaposlili za dodatna usposabljanja občanov na vojaškem ali civilnozaščitnem področju. Tu je bilo vzpostavljeno tudi dobro sodelovanje z upravnima organoma v Grosupljem in Litiji.

Po izpraznitvi skladišča, v katerem so bile pretežno tankovske mine, so ga pustili nedotaknjena, čeprav je bilo predhodno minirano. Bilo pa je precej demolirano. Večina minsko eksplozivnih sredstev so odpeljali nato v Bosno. Pred odhodom se je g. Miloš sestal z Vujevičem, ki je bil v grosupeljsko skladišče nato nameščen namesto Anđelkovića. Le-ta je zagotovil, da so odstranili vse mine. Kljub temu pa je g. Miloš še vseeno pregledal potencialne nevarnosti in na koncu ugotovil, da so zares vse mine odstranjene.

Vprašljive vzporednice

Na koncu g. Miloša vendarle povprašam tudi o tem, kaj meni o trenutni pobudi Ukinimo vojsko, na katero nekateri gledamo precej skeptično, saj se kaže kot neka vzporednica Deklaraciji za mir tik pred osamosvojitvijo Slovenije. Po našem mnenju, če bi se že pogovarjali, bi se morda lahko o strategiji in delni spremembi strukture Slovenske vojske v konceptu skupine NATO, ne pa o njeni ukinitvi. G. Miloš jasno pove, čeprav vem, da mu kot zaposlenemu v Slovenski vojski ni mogoče politično presojati, da država nima elementov suverenosti, če nima elementov moči. Vojska, policija, tožilstvo, finance ter tudi drugi organizirani segmenti v državi nedvomno te elemente izpolnjujejo. Zato takratnega podpisovanja Deklaracije za mir v začetku

Zapis o smrti Francija Špelka v dnevniku dežurstev 57. Območnega štaba TO Grosuplje

leta 1991 v Teritorialni obrambi absolutno niso vzeli resno. Plebiscitne odločitve 23. 12. 1990 ne bi mogli uresničiti, če ne bi poleg volje ljudstva za njo stala tudi realna moč. Tako kot je to veljalo takrat, pa velja tudi danes. Kdo ve, kako bo morda čez 10 let? Razmere se lahko močno in dokaj hitro spremenijo.

Ko ga povprašam, koliko ima še do upokojitve, pa se prešerno nasmeje in pravi, da kljub večkrat stresnim in napornim situacijam gre rad v službo, ker je delo zanimivo in dinamično. Trenutno dela v Poveljstvu sil na Vrhniki kot načelnik sektorja G2, to je obveščevalno varnostnem področju.

Za konec: Bila je prava vojna.

Prav za konec pa g. Miloš podčrta, da je treba biti hvaležen, ne samo Teritorialni obrambi in enotam milice, pač pa vsem državljanom v času osamosvojitvene vojne. Preveč bi bilo posameznih imen, ki jih v tem prispevku ne moremo nanizati, saj bi bil predolg, če bi samo nekaj glavnih nalog in dejanj zelo na kratko opisali. Najbolj pa moramo biti hvaležni tistim, ki so darovali svoja življenja kot na primer Franci Špelko s Krke, ki je iz skladišča JA na Štajerskem želel prestopiti k teritorialcem, pa ga je pokosila krogla jugoslovanskega vojaka -desetarja.

Večkrat se tudi govori, da je bilo med slovensko osamosvojitveno vojno relativno

malo žrtev in se celo s tem skuša zniževati pomen te vojne. »Meni gredo kar lasje pokonci, ko slišim tako izjavo,« pravi. »Naj nekdo očetu ali mami, ki sta izgubila sina, reče, da je bilo relativno malo žrtev! Vsaka žrtev je preveč. In če smem nekaj takega reči za Grosuplje, sem vesel, da nismo imeli v tej vojni neposrednih žrtev. Pa ne samo na naši strani! Tudi na nasprotni. Z zgodovinskega stališča gledano se mi prav to zdi najpomembnejše. Vse naloge smo izpeljali na optimalen način in včasih to veliko bolj cenijo v tujini kot pri nas doma. Ljudje z omalovažujočim razmišljanjem o slovenski osamosvojitvi, pa si upam trditi, da nimajo pravega odnosa do domovine in države Slovenije.«

Na koncu pogovora je g. Miloš Šonc še nanizal nekaj zanimivih pojmov, ki jih lahko opredelimo kot univerzalne vrednote. Zanimivo pa je, da je večina od njih poimenovana s črko P: PAMET, POGUM, PATRIOTIZEM, PRIJATELJSTVO, PRAVIČNOST, PRAVO, PRETEKLOST, PRIHODNOST in PREŽIVETJE. Poleg teh so še vrednote, izražene v kulturi, športu, zdravju, varnosti, sreči, svobodi, delu in zaposlitvi, veri ali ateizmu ... Vse te vrednote pa sestavljajo nek kompleksen vrednostni sistem, na katerem naj bi temeljila sodobna družba in za katere s(m)lo se ne nazadnje borili tudi med osamosvojitveno vojno Slovenije.

Čas je za premik naprej

Na zadnji majski dan je v Mestni knjižnici v Grosupljem v organizaciji občinskega odbora SD potekala javna tribuna o takrat najbolj vroči temi, to je arbitražnem sporazumu. Ker pa je bil osrednji gost tribune minister za promet Patrick Vlačič, je seveda tekla beseda tudi o vedno aktualni temi v občini Grosuplje, o prometni infrastrukturi.

V uvodnem delu je minister Vlačič pozornost namenil arbitražnemu sporazumu. Navedel je vse tehtne argumente, zakaj bi bilo potrebno na referendumu arbitražni sporazum podpreti ter izkoristiti priložnost za dokončno ureditev odnosov s sosednjo Hrvaško. Na koncu prvega dela so prisotni, med katerimi so bili poleg članov grosupeljske SD tudi drugi krajani (med njimi je bilo opaziti tudi člane strank, ki

so arbitražnemu sporazumu nasprotovali), z bučnim aplavzom potrdili, da se strinjajo s predstavljenimi argumenti za sporazum.

Živahna razprava pa se je razvila tudi za lokalno okolje nič manj pomembni temi, to je o prometni infrastrukturi. Minister Vlačič je prisotne seznanil s potekom aktivnosti za umestitev tako imenovane škofljiške obvoznice v prostor. Ta bo v veliki meri razbremenila promet, ki sedaj poteka iz smeri Kočevja in Ribnice proti Ljubljani skozi naselja občine in tudi samo središče Grosupljega. Hkrati pa, kot je dejal župan občine Grosuplje Janez Lesjak, bistveno obremenjuje tudi mirujoči promet v mestu Grosuplje, saj so zaposleni, ki se vozijo na delo v Ljubljano iz kočevsko-ribniškega konca, že ugotovili, da je bolje pustiti svoje vozilo v Grosupljem ter nadaljevati pot z javnim prevozom v Ljubljano. Minister je povedal, da je bilo pri pripravi poteka trase navedene obvoznice nemalo težav zaradi občutljivosti samega terena, po katerem naj bi potekala. Med najpomembnejšimi so vsekakor arheološke najdbe na področju Ljubljanskega barja, načrtovana industrijsko-podjetniška cona na Škofljici in predvsem z ekološkega vidika najpomembnejša zaščita naravnega okolja, kjer še poseben problem predstavlja ogroženost življenjskega okolja zelo redke

vrste metulja. Prav za slednjega se ob ostalih že rešenih vprašanih išče nadomestni habitat. Tako da bodo, kot zatrjuje minister, takoj po razrešitvi navedenih problemov lahko nemudoma stekle priprave za izgradnjo te prepotrebne prometnice. H koncu grede tudi dogovori in priprave za izgradnjo polnega priključka pri naselju Šmarje-Sap na avtocesto. Prav o tem projektu imajo kar nekaj pomislekov tudi krajani Šmarja, saj bi izgradnja takšnega priključka, ki pa je po drugi strani nujno potreben, še dodatno obremenila sam kraj. Tega že sedaj delijo tako regionalna cesta kot avtocesta in železniška proga.

Na vprašanje prisotnih v zvezi s križiščem pri 'Logotu' je minister Vlačič odgovoril, da bi bilo zaradi omejenih sredstev, s katerimi razpolaga njegovo ministrstvo, smiselno razmišljati tudi o nekakšni obliki delnega javno-zasebnega partnerstva, s katerim bi pridobili potrebna sredstva.

Ena izmed trenutno najbolj bolečih prometnih ran Grosupljega je povezava novega naselja Sončni dvori s cesto Grosuplje - Cikava. Ker gre za izključno občinsko cesto, saj so ustrezni priključki oziroma križišče za priključitev na državno cesto že pripravljene, je o težavah spregovoril župan Janez Lesjak. Poudaril je, da je ključni problem, da se stvari ne premaknejo nikamor, v izredni počasnosti pri sprejemanju občinskega prostorskega načrta, katerega sprejemanje poteka že vrsto let in če ne bo politične volje, se to sprejemanje lahko še zavleče. Tako po izjavi župana ureditve prometne povezave Sončnih dvorov ni pričakovati prej kot v dveh do treh letih.

Na srečo se približujejo lokalne volitve, ko bodo občani dobili priložnost, da izvolijo takšnega župana in takšne občinske svetnike, ki bodo znali prisluhniti potrebam občanov in učinkovito razreševati probleme v občini.

Organizatorji in udeleženci so bili z udeležbo ter povedanim zelo zadovoljni. To potrjuje tudi dejstvo, da se jih je ob koncu javne tribune kar precejšnje število zadržalo v prostorih knjižnice ob živahni debati o na tribuni obravnavani problematiki.

Franci Zorko

Kako naprej?

Pomenu vzgoje in izobraževanja oz. otroškemu varstvu in šolstvu na deklarativni ravni vsi posvečamo veliko pozornosti. Saj je od vzgoje in izobraženosti mladih rodov, ki prihajajo, v mnogočem odvisna naša prihodnost. Ker imamo tudi na tem področju v občini Grosuplje kar precej problemov in ker si pogosto zastavljamo vprašanje, kako naprej, bo grosupeljska SD še pred poletnimi počitnicami organizirala javno tribuno na to temo. Gost tribune bo minister za šolstvo in šport Igor Lukšič. Zato bo to prava priložnost, da povprašamo prvega moža v državi, odgovornega za to področje, kako kljub zaostrenim gospodarskim razmeram zagotavljati ustrezno raven znanja. Kajti le znanje nas lahko potegne naprej ter zagotovi varno prihodnost. Zato bo tribuna zanimiva ne le za ravnatelje ter druge šolnike, ampak prav gotovo za vse občane, ki si želijo sprememb na bolje tudi na tem področju.

Franci Zorko

svetovanje, izmere
in montaža na domu

**IZDELAVA ZAVES
PO NAROČILU**

**Šiviljstvo
Kastelic Majda s.p.**

Polica 53, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 49 43, 01 786 49 44
GSM 041 347 893

Spoštovani občani in občanke,

iskrene čestitke ob 25. juniju,
občinskem prazniku občine Grosuplje
in dnevu državnosti Republike Slovenije.

Občinski odbor LDS Grosuplje

DeSUS • Demokratična
stranka
upokoјencev
Slovenije

• "brez nas ne gre" •

OB 25. juniju,

**DNEVU
DRŽAVNOSTI
in
OBČINSKEM
PRAZNIKU**

**ČESTITAMO
OBČANOM!**

**MIZARSKÉ
STORITVE**

SIMON BABIČ s.p.
Sp. Slivnica 89, 1290 Grosuplje
gsm: **031/587 825**
simon.babic@amis.net

IZDELAVA in MONTAŽA:

- notranja vrata
- kuhinj
- spalnic in otroških sob
- dnevnih sob
- garderobnih omar

Crawford
garažna & industrijska vrata

Matjaž Zorman s.p.
GSM 031 336 800

vrata.zorman@gmail.com

Vino 17F, 1291 Škofljica

Tradicionalni tabor stranke N.Si obiskala množica obiskovalcev

V nedeljo, 30. maja 2010, je v Rogatcu pri Rogaški Slatini potekal tradicionalni Tabor Nove Slovenije - krščansko ljudske stranke, in vseslovenski Zbor za vrednote, ki se ga je udeležilo na tisoče ljudi, članic in članov ter podpornikov Nove Slovenije - krščansko ljudske stranke iz vseh predelov prelepe domovine. Tema tabora je bil arbitražni sporazum, ki mu krščanska demokracija v Sloveniji odločno nasprotuje. Na taboru je bilo v ospredju glavnih razpravljavcev poleg arbitražnega sporazuma govor o vrednotah, ki so v Sloveniji v velikem pomanjkanju. Glavna govornika na taboru in vseslovenskem Zboru za vrednote sta bila predsednica N.Si-ja Ljudmila Novak in evropski poslanec Lojze Peterle.

Matjaž Trontelj, fotografije Matjaž Trontelj

Tabor se je pričel z obiski sv. maš v neposredni okolici prireditvenega kraja. Tako se je vodstvo stranke udeležilo sv. maše v Rogatcu (cerkev sv. Jerneja), ki jo je daroval tamkajšnji župnik. Le-ta je v mašnem nagovoru poudaril, da smo prav vsi odgovorni pri oblikovanju družbe, v kateri tudi kristjani pogumno širimo odgovornost za družbeni in vrednostni razvoj. Vodilni člani N.Si-ja, člani in simpatizerji Nove Slovenije smo tabor v Rogatcu 2010 namenili tudi vseslovenskemu zboru za vrednote. Na njem smo ugotavljali, da se Slovenija ne sooča le z ekonomsko in finančno krizo, ampak tudi in predvsem s krizo vrednot. Prav pomanjkane občje človeških vrednot, kot so poštenje, solidarnost, resnicoljubnost in domoljubje, je po mnenju stranke Slovenijo pripeljalo v hude težave. V vzgojnem procesu in šolskih predmetih primanjkuje vzgoje za državljanstvo in domovinskega čuta do svoje države. Prav tako pa je v družbi in v javnosti bistveno pre-

malo spodbude o pozitivnem prispevku urejenih družin k stabilnosti slovenske družbe. Ob tem smo izpostavili predvsem predlog novega družinskega zakonika, ki po mnenju N.Si-ja uničuje tradicionalno obliko družine. Namesto da bi okrepili pomen družine, se vladajoči rajši zatekajo k rešitvam, ki po mnenju N.Si-ja ne prispevajo k temu, da bi družina kot osnovna celica družbe pridobila na veljavi, ugledu in podpori v javnosti.

V nadaljevanju prireditve je bil v ospredju Arbitražni sporazum, ki je po mnenju ge. Novakove politično in strokovno nedogovorjen ter neuskaljen, saj ne zagotavlja ohranitve teritorialnega stika Slovenije z odprtim morjem. Novakova je poudarila, da sporazum za Slovenijo predstavlja preveliko tveganje in lahko ogroža njene vitalne interese. Po njenem mnenju bi se slovenski premier Borut Pahor moral o reševanju slovensko-hrvaških odnosov posvetovati z vsemi političnimi strankami, predvsem pa z najboljšimi strokovnjaki za mednarodno pravo, ne pa da je zdaj odgovornost za odločanje naložil državljanom, ki jim niso bili objektivno prikazani vsi razlogi za tak sporazum. Ker pa je referendum postal dejstvo, je zavrnitev arbitražnega sporazuma po besedah Novakove edini način, da preprečimo veliko škodo za Slovenijo.

V nadaljevanju Tabora je spregovoril tudi evropski poslanec in predsednik prve demokratične vlade v Republiki Sloveniji, ki v tem letu praznuje 20. obletnico te vlade, g. Lojze Peterle, ki je poudaril, da predlagani arbitražni sporazum Slovenijo vodi v negotovost, in

izrazil prepričanje, da je s pravo politiko še vedno mogoče skupaj s Hrvaško priti do takšne rešitve, pri kateri bosta zmagali obe strani in se nihče ne bo počutil prikrajšanega ali prizadetega. Dokler pa predsednika obeh vlad o istem sporazumu govorita povsem drugače, temu ne bo tako. Takšen pristop je tudi razdelil slovensko politiko in celo znotraj vladnih strank so ljudje, ki pozivajo proti podpori sporazuma,« je dejal Peterle.

Na taboru stranke smo spregovorili še o tem, da se stranka že pripravlja na jesenske lokalne volitve 2010 in na ponoven vzpon na političnem prizorišču. Po Sloveniji potekajo evidenciranja kandidatov tako za župane, občinske svetnike kot tudi svete krajevnih, mestnih in četrtinskih skupnosti. Tako so se na zboru javnosti predstavili nekateri županski kandidati v večjih mestih. Kandidaturo za ljubljansko županjo je tako že pred dnevi napovedala Mojca Kucler Dolinar, v Mariboru se bo v boj za županski stolček podala Magdalena Šverc, v Kranju pa bo za stranko na lokalnih volitvah kandidiral Matevž Kleč.

V kulturnem programu tabora so sodelovali priznani domači kulturni ustvarjalci, ki so se na ta način predstavili najširši publiki. Navzven pa je po uradnem delu zabavala tudi skupina ČUKI. Tabora stranke se je udeležila večja skupina Nove Slovenije, krščansko ljudske stranke iz naše občine, ki smo se na pot podali z avtobusom. Domov smo se zadovoljni vračali v poznih popoldanskih urah z mislijo, da skupaj lahko pripomoremo k dobremu rezultatu stranke na letošnjih lokalnih volitvah.

Janez Janša ob arbitraži in študentskih nemirih

Grosuplje, 25. maja 2010 - Janez Janša (predsednik stranke SDS), dr. Peter Verlič (poslanec v Državnem zboru R Slovenije) in Dušan Hočevar (predsednik OO SDS Grosuplje) so v Družbenem domu Grosuplje na javni tribuni v Grosupljem poslušalstvu nanizali razloge PROTI arbitražnemu sporazumu. Na koncu pa je o vzporednicah madžarske politične situacije, ki kaže veliko vzporednic tudi z našo aktualno slovensko politično situacijo, na vprašanje Grosupeljskih odmevov Janez Janša odgovoril, da so madžarske razmere (bile) nedvomno veliko težje od naših. Ima pa sedanja vladna večina priložnost, da sprejme primerno zakonodajo in ukrepa v porazni situaciji, ki jim jo je zapustila prejšnja levičarska oblast, saj je mnoge podatke pred mednarodno skupnostjo potvarjala. Zato ji skoraj grozi grški sindrom.

V zvezi z nedavnimi dogodki ob študentskih demonstracijah 19. maja, ki

so se sprevrgle v izgrede, in na vprašanje, ali so to morda že znaki tudi globoke krize pri nas, pa je dejal, da nasilje na protestih ali zborovanjih vedno najbolj škodi tistemu, ki je postavil neko zahtevo in jo hoče s takimi zborovanji podpreti. »Od zborovanj na Roški leta 1988 naprej smo se na protestih vedno bali provokatorjev,« je ob tem spomnil prvak SDS.

Organizatorji študentskih demonstracij so podcenjevali to možnost, je menil Janša,

ki se je vprašal, kdo je podžgal študente v začetku demonstracij. To so bili predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič, ljubljanski župan Zoran Jankovič in sindikalist Branimir Štrukelj, je dejal.

»V vseh policijskih učbenikih piše, kam se postavi te varnostne ograje in kordone v teh primerih. To ni bilo slučajno. Oni so nalašč pustili množico tik pred parlament in bilo je treba samo malo počakati, da je začelo letati. Ni boljšega za vlado, ki je najela šest milijard dolga, da se razpravlja o 27.000 evrih za stekla parlamenta,« je menil predsednik SDS Janez Janša. Prav tako je upravná enota z določitvijo poteka protestov na Šubičevi »sama usmerila protestnike pred parlament, saj so organizatorji dali vlogo za zborovanje pred Filozofsko fakulteto na Aškerčevi,« je dodal Janša.

Jože Miklič

Vodstvo N.Si – ja obiskalo javni zavod Glasbena šola Grosuplje

V ponedeljek, 14. 6. 2010, sta Glasbeno šolo Grosuplje obiskala predsednik občinskega odbora N.Si g. Matjaž Trontelj in član občinskega odbora in član sveta Glasbene šole Grosuplje g. Janez Gerl. V občinskem odboru stranke smo se že pred časom odločili, da bomo obiskali ustanove oziroma javne zavode na lokalni ravni in na ta način pridobili dodatne informacije o njihovem delovanju, problemih, s katerimi se soočajo, ter se še dodatno seznanili z vizijo razvoja posameznega zavoda. Stranka na ta način tudi udejanja že pred časom javno izraženo usmeritev, da je potrebno na področju družbenih dejavnosti pospešiti razvojno naravnost.

V Glasbeni šoli Grosuplje je predstavnik N.Si prijazno sprejel ravnatelj g. Dean T. Zavašnik. Taje uvodoma izrazil zadovoljstvo, da se lokalna politična organizacija zanima za delovanje, problematiko in razvojno usmeritev take javne ustanove, kot je Glasbena šola. V nadaljevanju je predstavil javni zavod, ki izvaja vzgojno izobraževalni proces na območju štirih občin, to je Dobropolje, Grosuplje, Ivančna Gorica in Škofljica in je ena večjih glasbenih šol v Sloveniji. Po njegovem mnenju je glasbena šola sodobna in razvojno naravnana, ki jim izzivi prihodnosti niso tuji, zato širši družbi,

tako staršem in otrokom, sporočajo svojo vizijo, ki pravi: uglašenost s seboj in okolico polepša življenje. S takim razmišljanjem sta se strinjala tudi predstavnik N.Si, ki sta poudarila, da Glasbena šola še na poseben način zagotavlja otrokom kvalitetno preživljanje prostega časa in veliko povpraševanje po vpisu, ki presega zmoglosti, še dodatno potrjuje kvalitetno delovanje omenjene šole.

Pri tem razvoju šole pa se ponavlja vzorec težav, ki je že prepoznaven tudi širši javnosti na drugih področjih, to so prostorske kapacitete, ki ne zadoščajo potrebam kraja in okolice. Problem pa je seveda tudi v številu razpisnih mest, ki jih odobri ministrstvo. Na sedežu Glasbene šole v Grosupljem so prostorski pogoji slabi, saj učilnice ne ustrezajo standardom za izvajanje glasbene dejavnosti, ker so učilnice prevelike in zvočno slabo izolirane. Učitelji nimajo na voljo zbornice, niti prostora za učno gradivo in pripomočke. Zaradi gostovanja v OŠ Louisa Adamiča na Adamičevi cesti se šola kljub odličnemu sodelovanju z osnovno šolo srečuje med drugim s problemom neprimerne urnika, težav pri izvajanju pouka zaradi roditeljskih sestankov in govornih ur.

In kaj so rešitve? Sogovorniki so se strinjali, da je za kratkoročno rešitev sprejemljiva varianta, da se šola preseli na lokacijo OŠ na Adamičevi cesti v Grosupljem, kjer bi z manjšimi finančni vložki uredili določene učilnice. Prav tako pa je potrebno razmišljati o dolgoročnejših rešitvah, to pa je ureditev Kulturnega centra Grosuplje (lokacija zdajšnjega kulturnega doma), v katerem bi svoje prvenstvene prostore dobila tudi Glasbena šola Grosuplje. S to izvedbo dolgoročneje rešitve bi šola in kraj pridobila na še večjem razvojnem potencialu in ob razširitvi vpisa s strani ministrstva v okviru izvajanja javne mreže glasbene dejavnosti tudi nove in uveljavljanje glasbene skupine in posameznike, ki bodo ime te šole in kraja ponesli v širni svet.

**Občinski odbor Nove Slovenije
Krščansko ljudske stranke Grosuplje**

35. seja Občinskega sveta Občine Grosuplje - 9. junij 2010

O nagradi in priznanjih, športu, zdravstvenemu domu in prostoru

Čeprav so nekateri morda pričakovali, da se bodo svetniki pri posameznih točkah temeljiteje poglobili v gradivo, so nekatere zadeve »šle skozi« (temu lahko tako rečemo) z nekaj grosupeljske konstantne politično-folklorne dejavnosti. Še posebej pa se je to pokazalo pri razpravah na eni strani in nato glasovanju istih svetnikov o predlogih za nagrado in priznanja, pa tudi o strategiji športa, še posebej pa pri informiranju in (ne-načelnem) dajanju pripomb na zdaj že tretjo dopolnjeno predstavitev občinskega prostorskega načrta. A pojdemo lepo po vrsti - pa še malo pokomentirajmo!

Jože Miklič

Nagrada in priznanja

Ob tej temi človeku včasih kar nerodno postane, ko vidi, koliko ljudi je pripravljenih delati na različnih področjih življenja ter dela za občino in tudi širše. A pri mnogih še vedno odmeva stara zgodba o »levih in desnih čebelah«, pa tudi vsako leto so se potem našli posamezni primeri omalovaževanja nekaterih nominiranih, kljub temu da je nekdanji predsednik KVI-AZA dr. Miro Kranjc (LDS) poskrbel za drugačna pravila igre pri tem in se je potem večkrat razprava zaprla za javnost.

Letos se je pri tej točki niso zapirali, saj v primeru, ko KVI-AZ izglasuje svoj predlog med nominiranimi za posamezno priznanje ali nagrado z absolutno večino, o predlogu ni potrebno razprave zapirati za javnost, na kar je opozoril vodja KVI-AZA mag. **Božo Predalič** (SDS). Poleg tega je izpostavil tudi dilemo, komu dati nagrado, saj bi morali ljubiteljske dejavnosti drugače oceniti kot tiste, ki delajo kot profesionalno zaposleni na posameznih področjih. Je pa pred glasovanjem predvidena načelna obrazložitev svojega glasu. In ravno pri tej NAČELNOSTI se je spet na začetku zapletalo. Delno je to »zapletanje« uvedel sam župan **Janez Lesjak**, ki je načelno trdil, da »podrejena instanca nadrejeni« preprečuje razpravo, kar je sicer res, a taka so pravila. Pa ne od včeraj - predlagal jih je predstavnik LDS! Je pa župan trdil, da je treba vsaj prebrati nominirance, pa vsaj obrazložitev o predlaganih. **Jože Intihar** (LDS) je nadalje menil, da se na ta način glasuje o »mačku v žaklju«. Skliceval se je tudi na javnost, ki mora biti obveščena, čeprav mu je Predalič odvrnil, da so delali po veljavnem pravilniku in kdorkoli lahko predlaga spremembo le-tega. Poleg tega je dejal, da je nerazumljivo, ker svetniki niso prejeli vseh predlogov za priznanja in nagrado, saj to nikjer v pravilih ni prepovedano, kar bi morale po njegovem storiti občinske službe. Na koncu se je Intihar skliceval na večino v občinskem svetu, ki bo itak izbrala »nedemokratsko ali po svojem okusu«.

Svetniki so se nato (v vseh primerih NAČELNO - morda le kdo sem ter tja ni glasoval?) enotno odločili, da se podeli (kar pomeni, da je bila vsa predhodna razprava namenjena le zaradi televizijskih kamer v predvolilnem letu)

naslednja nagrada in priznanja:

- Nagrada z zlatim znakom **Božidarju Perku** iz Čušperka - predlagatelj SLS s podporo KUD France Prešeren Račna in Gasilska zveza Grosuplje / 17 ZA, 0 PROTI, (nominirana sta bila še Jože Kolenc in Andreja Smolič),

- Priznanje z zlatim znakom **Zvezi kulturnih društev Grosuplje** - predlagatelj Občina Grosuplje in JSKD - Izpostava Ivančna Gorica / 21 ZA, 0 PROTI (nominiran še Rokometni klub Grosuplje),

- Priznanje s srebrnim znakom **Društvu Sožitje Grosuplje** - predlagatelj SDS / 21 ZA, 0 PROTI,

- Priznanje z bronastim znakom **Kulturnemu društvu Lotos - Ženski pevski zbor Biser** - predlagatelj SDS / 19 ZA, 0 PROTI, (nominirano še Gledališče Hiška KD Teater).

Obrazložitve potrjenih nagrajencev bomo zapisali v naslednjih Grosupeljskih odmevih po uradni podelitvi pred občinskim (in državnim) praznikom.

Strategija razvoja (ali zbirka želja) športa 2010 - 2016?

Nekaj pripomb iz predhodne svetniške razprave so pripravljavci gradiva upoštevali, druge ne. Zanimivo pa je, da je **Jože Intihar** (LDS) pri tej točki imel podobne pomisleke, kot sem jih zapisal pri obravnavi te točke na prejšnji seji občinskega sveta. Ker je med drugim poleg rednih športnih dejavnosti v »seznam strategije« dodana vrsta potrebnih športnih objektov, ki bi jih Občina Grosuplje morala zgraditi, pa se bo slej ali prej izkazalo, da je ta strategija večinoma le zbirka želja. Zato je Intihar predlagal, da bi obdobje strategije raztegnili do leta 2020 ali pa se 3,5 % predvidenih sredstev za šport v Grosupljem zmanjša na 3 %, kar so svetniki pri glasovanju zavrnil. Zanimivo pa je pri tem, da se je načelno s tem strinjal tudi župan, ampak je kljub temu v teh kriznih časih in potrebah občine tudi na drugih področjih dejal, da je »realen spisek želja«. Razprava drugih svetnikov se je dotikala le načelne (**Bojan Zupančič** - SD) podpore strategije športa ali njenih delnih popravkov (**Alojz Verbajs** - SDS).

Na koncu je 18 svetnikov glasovalo ZA, 3 pa so bili PROTI.

Odlok o ustanovitvi javnega zdravstvenega zavoda Zdravstveni dom Grosuplje

Ta odlok so morali spremeniti zaradi spremenjene zakonodaje, ki se je od leta 1997, ko je bil sprejet zadnji odlok, kar precej spremenjalo. Ker Zdravstveni dom Grosuplje pokriva tudi območje občine Dobropolje, mora enako besedilo sprejeti tudi dobropoljska občina. V odloku so nekoliko bolj natančno določeni tudi deleži ustanoviteljev, v primeru, da se občini ne moreta sporazumeti, teža večjega ustanoviteljskega deleža določa tudi moč odločanja. Svetniki so brez razprave odlok potrdili s 17 glasovi za, 0 proti.

DODATNA seznanitev svetnikov z OPN-jem

Če smo v prejšnjih Grosupeljskih odmevih zapisali, da se s parcialnim načinom predstavljanja občinskega prostorskega načrta zamegljuje preglednost in s tem neenakovredno spreminja struktura razvoja občine, se je ob novem dodatno pridobljenem gradivu v digitalni obliki s PREGLEDNO GRAFIKO v PDF zapisu naša trditev le še utemeljila. Dodatno pa so moje pomisleke utemeljili sam župan (čeprav je dejal, da nekateri »kvazi strokovnjaki«, ki trdijo(m)lo, da naj OPN počaka na sprejemanje po lokalnih volitvah). Nadalje so naše trditve utemeljili posamezni

svetniki s svojimi individualnimi pobudami o pozidavi posameznih parcel (nekateri pa naj bi jih dali celo po seji v pisni obliki). Takemu mnenju pa niti strokovne pripravjalke prostorskega načrta niso oporekale z ne vem kako utemeljenimi razlogi, kljub računalniški projekciji s (pisicu dobro poznanim) GIS orodjem ARC-VIEW vred.

Nekaj časa pa je v županovi razpravi bilo čutiti celo to, da občinski svet po njegovem nima nobene pristojnosti in naj o občinskem prostorskem načrtu sploh ne bi razpravljaj, kljub temu, da bo moral na koncu vendarle (in to spet po hitrem postopku!) glasovati za predloženi dokument, ki bo GLAVNI občinski (bolj kot posamezni proračuni) strateški akt za vsaj doberšen del naslednjega mandata, če ne celo cel mandat.

Se je pa župan skliceval na to, da postopki spreminjanja tečejo že (celo!) sedmo leto in da mnogi načrti/projekti javnega značaja v občini stojijo zaradi tega. Kot da nismo že pred 3 in več leti vedeli, da bo pomanjkanje prostorov za vrtnice, pa poliška šola, pa številne ceste, pa nadvoz za Sončne dvore, pa ... Nima smisla naštevati. Naj čim prej nekdo malo sede v Mestno knjižnico Grosuplje, si vzame Grosupeljske odmeve v roke, in si izpiše seznam, o čem vse smo pisali, kaj vse so obljubljali, kaj načrtovali, pa se večino tega ni naredilo. So morda zaradi tega Grosupeljski odmevi tako problematični in ENOSTRANSKI?

So pa posamezne svetniške skupine dale nekaj predlogov. Med njimi je **Dušan Hočevnar** (SDS) dal predlog, da bi naj strokovne službe občine ponovno proučile pripombe in predloge iz razprave na seji občinskega sveta kot tudi pripombe, ki so jih svetniki dali v času javne razgrnitve ter naj v največji možni meri upoštevajo podane pripombe. V primerih, ko pripomb ni možno upoštevati, pa naj dajo podrobne obrazložitve, iz katerih bo nedvoumno razvidno, zakaj jim ni moč ugoditi.

Župan je kljub temu predlogu prepustil razpravo svetnikom v takem okvirju, da je na koncu bilo več kot očitno, kako nekonsisten-

tno se s takimi pripombami v občini Grosuplje dela s prostorom. Hočevnarju pa je dejal, da baj mu jne emlje pristojnosti.

Nedvomno lahko tudi dokažemo, da se je pri posameznih parcelah delalo po različnih in med seboj neprimerljivih kriterijih, in celo to, da posamezna naselja niso dobila ničesar za pozidavo in so blokirana glede nadaljnega razvoja. Nekateri posamezniki pa so si uspeli zagotoviti zazidljive površine ne samo zase, pač pa še vsaj za dve generaciji in še kakšno parcelo povrhu bodo lahko prodali. »Lepa skrb za občane?« se sprašuje kvazi strokovnjak.

Ko smo nekateri pri spreminjanju celih gospodarskih con v stanovanjske soseske pred leti opozarjali na prenaseljenost, so bile naše pripombe bob ob steno in se je samo trdilo, da bodo v Grosuplje prišli zgolj starejši situirani ljudje, ki bodo imeli zdravnike v Ljubljani, vrtec ne bodo potrebovali, domov za ostarele pa tudi ne, saj bodo premožni, pa še občini bodo prinesli v kaso kup denarja.

Zdaj, ko se problemi pojavljajo še bolj grobo, kot smo jih lahko takrat predvidevali, se prepričuje svetnike, naj bi potrdili tako pomemben dokument na ZADNJI operativni seji - v septembru bo že volilna kampanja na vrhuncu in takrat ni možno računati v Grosupljem (toliko izkušenj sem si pa že nabral) na resno in politično korektno razpravo. Bo med počitnicami morda speljan kakšen postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja recimo za nov vrtec, šolo, cesto, nadvoz, krožišče, obvoznico ...? Radensko polje sploh še ni na državni ravni sprejeto, prebivalcem pa se že omejujejo dejavnosti, pozidave ... Kje je čistilna naprava? Kje so kanalizacije ...? Območja naravne in kulturne dediščine, pa poplav so do nedavnega risali s 5 mm debelimi flomastri na kartah 1:25.000, zdaj bi pa na 1:5.000 radi omejitve risali na 10 cm?

Se pa strinjam, da je načrtovanje prostora kompleksno področje in marsikdaj bi se bilo treba vprašati, komu ga zaupati v načrtovanje. O tem pa je lep primer povedal nedavno

Grosupeljski odmevi so o osnutku prostorskega plana pisali že v 1. številki (maj/1999) pod mojim vodenim uredništvom, sprejemal pa ga je občinski svet, izvoljen za mandat 1998 - 2002. Popravljen je bil sprejet v letu 2004.

v državnem zboru celo aktualni minister za prostor in naš občan.

Po vsej tej burki (ki jo nekateri sploh niso zaznali!) so se svetniki na pobudo **Antona Permeta** (SLS) in **Zdenke Cerar** (LDS) ter vendarle z upoštevanjem Hočevnarjevega predloga opredelili, da so v tem trenutku pri sprejemanju oziroma zavračanju pobud, ki so jih strokovne službe zavrnilo. Zato so jim naložili, naj ponovno preverijo še posebej tiste, o katerih so spregovorili v razpravi, čeprav so nekateri svetniki različno razumeli oziroma upoštevali svoje pripombe in z različnimi vatli prenašali želje svojih soobčanov. Razlaga o nekem »šifriranju« primerov pa je brez grafike nemogoča, z grafiko pa se lahko vsi primeri dokaj odkrijejo in bodo imena lastnikov takoj znana (vsaj večini svetnikov). Pa smo spet tam, kjer smo bili na začetku (razprave)!

»Sodni dan« v Grosupljem

V četrtek popoldne, 17. junija, bil večji del Grosupljega, Šmarja - Sapa in Iga zavrt v hudo neurje s točo in orkanskim vetrom. V 15-ih minutah je izginil ves kmetijski pridelek, razbilo je avtomobile in razkrilo številne strehe.

Neurje se je najhuje razbesnelo na Igu, na in pod Krimom, kjer se je začelo in rušilo vse pred seboj. Toča in orkanski veter sta pot nadaljevala preko Šmarja - Sapa, Sel, Brezja pri Grosupljem, kjer je uničilo na desetine hektarov kmetijskih pridelkov. V Grosupljem je zalilo trgovski center,

policijsko postajo, banko in casino. Na pomoč so se takoj odpravili prostovoljni gasilci... »Z nami so bila še sosednja društva Šmarje - Sap, Luče in Velika Loka. Razdejanje je bilo ogromno. Gasilci so se začeli vračati okoli 23. ure. Sodelovalo je okoli 50, 60 gasilcev...« pove predsednik grosupeljskih gasilcev Iztok Vrhovec in nadaljuje: »Bilo je razkritih več streh, razbitih več stekel na avtomobilih, stanovanjskih hišah, zalite so bile kleti, bilo je do 30 cm vode, vendar so gasilci omenjenih društev zadevo obvladali in tudi pomirili občane...«

Kar nekaj dela so na stavbi Javnega komunalnega podjetja Grosuplje imeli tudi komunalni delavci. Direktor Tomaž Rigler pove, da jim je streho naluknjalo in zalilo notranje prostore. Zamenjati bodo celotno kritino. Direktor Rigler je še povedal, da so komunalni delavci že prvi dan počistili, kar so lahko. Vejeve in drevesa, s čiščenjem cest, javnih površin, zamašenih odtokov in jaškov pa so nadaljevali tudi naslednji dan.

Helena Okorn

Kadarkoli sem se predajala pogledom njenih slikarskih izpovedi, bodisi tistim, ki so stenam grosupeljske enote LB dajale prijeten navdih, ali v času njene razstave v grosupeljski Mestni knjižnici, sem se često poigravala z radovednostjo, kdo je ta umetnica, ki dogodke izpričuje na tako opazovalcu prijeten način.
LJUDMILA ŠUKLJE.

„Že dobrih 32 let živimo v Grosupljem, imam se za Grosupeljčanko, sicer so pa tudi moji starši izvirali iz Dolenjske, zato te kraje še bolj čutim za svoj dom,“ se je prijazno predstavila in s temi besedami začela najin sobotni pogovor, ko sem vstopila v njen svet, zakulisje njenega prijaznega doma v enem izmed grosupeljskih stanovanjskih blokov.

Nagnjenje in talente do likovnega izražanja je podedovala po svoji babici, ki je imela dobro izoblikovane čute za oblikovanje, kreiranje, šivanje. V želji, da bi gradila na svojih prirojenih talentih, se je iz daljnega Ptuja, kjer so živeli v času njenih najstniških let, odpravila v Ljubljano, stanovala v dijaškem domu in kot dijakinja Srednje šole za oblikovanje, spoznavala nove in nove veščine in nadgrajevala prirojene čute za vse lepo, za ustvarjanje. Življenje pa je izbralo drugo pot. Zelo mlada, pravi, se je poročila, si ustvarila družino in se zaposlila. Takrat, ko veš, da je družina tista, za katero moraš v prvi vrsti poskrbeti, moraš potlačiti v sebi tudi želje iz mladosti. Tudi tiste talente, na katerih si še včeraj gradil in si ustvarjal prav posebne svetove. Zaposlila se je v takrat dobrem, uglednem podjetju, kjer so ji omogočili tudi izobraževanje ob delu. „Štirje otroci, služba, izobraževanje, s tem so bili moji dnevi povsem zapolnjeni. Ko sem bila v službi, sem vedela, da moram vso svojo energijo vložiti v delo. Ljubezen do slikanja pa je v meni ostala; bila je to ljubezen iz otroštva, mladosti, ki sem jo negovala kot drag mi hobi, za katerega sem si kdaj pa kdaj ukradla tisti svoj dragoceni čas,

Z Ljudmilo Šuklje po stezicah njenih kresnih noči

kolikor mi ga je ob vseh obveznostih sploh lahko ostalo,“ odstira zastor preteklosti.

In potem pravi, se je zgodila predčasna upokojitev, ki ji je, iskreno pove, zelo prav prišla. Podjetje, nekdaj odlično, je po osamosvojitvi Slovenije, med prvimi propadlo, ona pa je sodila v generacijo delavcev, ki so se lahko predčasno upokojili. Takrat je nastopil „njen čas“. Včlanila se je v najstarejše društvo „Likovniki Ljubljana“, katerega aktivna članica je še vedno. Tu pa se začne novo obdobje njenega življenja, ko lahko več časa posveča svojemu likovnemu ustvarjanju.

- Kje ima svoj delovni kotiček, svoj atelje?
- me je zanimalo, kam se umakne, kadar se predaja svojim radostim, pa me je presenetila, rekoč: „Vse kar delam, delam v stanovanju. Navajena sem, da se okrog mene vedno nekaj dogaja, okrog mene mora biti vedno živ- žav. Samote nisem marala nikoli, prav nič me ne moti, če kdo izmed mojih domačih opazuje, kaj nastaja pod čopičem, ki ga vrtim v rokah in na slikarski paleti ob mešanju barv. In prav nobenega problema ni, kadar moram vse na hitro pospraviti. Temu pravim sistem hitrega umika.“

- Katerih tehnik se povečini lotevate, katere so vam najbližje? - se sprehajava po stezicah njenega ustvarjanja, njenih kresnih noči.

„Včasih sem slikala predvsem v olju, vendar me, glede na to, da je moj delovni kotiček prav stanovanje, od tega odvrača močan vonj in dolgo sušenje, ki ga zahteva tehnika olja, zato mi je ljubši akril, tako podoben olju, da laik razlike niti ne prepozna. Akvarel mi ni ljub, ker moraš akvarelne slike zaščititi s stekom, jaz pa tega ne maram. Prepričana sem, da te slika čisto drugače nagovori, če jo ne prekriva steklena prevleka....

Slikanje je namreč iskanje nečesa novega, vedno moram najti nekaj svojega, nekaj drugačnega. V tem je čar ustvarjanja. Najraje imam figuraliko, ki jo na različne načine lahko vtkem v tradicionalne slikarske teme kot so npr. pokrajina, različne tihožitne kompozicije, portretiranje, konji, narava s podeželjem in kmečkim življenjem. Naša prelepa Ljubljana me je večkrat nagovorila s svojimi edinstvenimi lepotami, da so našle mesto v zbirki mojih likovnih del. Tu ostaja tudi moja skrita, bojda neuresničljiva želja: če bi kdaj imela svoj kotiček, atelje, bi bil to lahko samo podstrešen prostorček v stari Ljubljani. To bi bil lahko ambient, kjer se lahko rojevajo nove ideje, motivi, kjer barve spregovorijo s svojo čudežno močjo in čopič pleše po paleti barv...

Težko je to povedati z besedami,“ pripoveduje s prav posebnim tonom v glasu, ki izpričuje veliko ljubezen do slikanja, ustvarjanja...

- Kakšni so trenutki, ko se v umetniku prebudijo nove ideje, namigi po ustvarjanju?
„Ne izvedba, ideje so tiste, ki jih potrebujem za ustvarjanje. Ideje, ki se rojevajo tako različne trenutke; lahko ob razmišljanjih v poznih nočeh, ob sprehodih v naravi, Narava je bogata zakladnica, iz katere umetnik vedno lahko črpa nove vire in jih prenaša na slikarsko platno. Najbližje, pravi, ji je realizem, čeprav iz njenih slik kdaj pa kdaj spregovori tudi abstrakcija.

Čutim, da na platna prenašam delček svoje duše, svojega srca ...

- Kako je samokritična do svojih del; se velikokrat zgodi, da slike tudi popravlja, ali ji je tisto, kar najprej zlije na platno, ponavadi najljubše, svoji radovednosti še vedno puščam prosto pot.

Z nežnim pogledom objame slike na steni, ki dajejo prostoru poseben čar in toplino, rekoč: „Pri delu cenim natančnost, zato mi je tisto, kar naredim, ponavadi najbolj „sveto“, saj pride iz duše in srca. Čutim, kot da na platna prenašam delček sebe. Tu so moja razmišljanja, moja doživetja. Slika mora govoriti na poseben način, tako, da vsakdo, ki zre vanjo, na njej najde nekaj zase, morda tudi moje sporočilo. Če tega ni, če te ne ogrejejo tople barve in se ti ne spočije srce in oči, bi bilo moje delo zaman,“ je ljubeznivo iskrena.

In kam umetnica svoja dela na „ogled postavi“?

Sodelovala je na več kot 40-ih skupinskih razstavah; pomembne pa so njene samostojne razstave: leta 2003 in 2004 v Galeriji likovnikov v Ljubljani, 2005 v Knjižnici Grosuplje, Gostišču Lunca v Zagradcu, Termah Snovik, 2006 v knjižnici Jožeta Mazovca v Ljubljani, 2007 v Hotelu Slon v Ljubljani, 2009 v Galeriji Loterije Slovenije v Ljubljani in leto 2010 je začela z razstavo v Galeriji grosupeljske mestne knjižnice.

Udeležuje pa se tudi slikarskih Ex tempor; predvsem pravi, enodnevnih, večdnevna jo ne navdušujejo. Nemogoče je, pravi, da bi se udeleževala vseh srečanj in razstav. Kajti, na vsako moraš priti z novimi deli. Marca se ponavadi začnejo takšne aktivnosti, pa trajajo tja do jeseni. „Nemogoče je,“ pravi, „da bi povsod sodelovala!“ Nikoli pa se razstav ne udeležuje s ciljem po nagradah, vedoč, da imajo vsake oči „svojega malarja“ in da imajo

tudi likovni kritiki „različne vatlé“.

Pa vendar bera nagrad, ki jih je prejela, ni nezavidljiva:

3. nagrada na triglavskem likovnem taboru, 3. nagrada na EX Tempore Breza, Podpeč, 5. nagrada na EX Tempore Žetale (leta 2004); Zlata paleta ZLDS (2006); 2. nagrada na EX Tempore Breza, Notranje Gorice, Certifikat ZLDS (2007); 1. nagrada na EX Tempore RAK, Rakek, Certifikat ZLDS, 2. nagrada EX Tempore Podoba Ljubljane (2008)...

Svojih uspehov ne izpostavlja. Ker umetnost ne jemlje kot tekmovanje. Vedno je bilo to tisto, za dušo. Tudi takrat, ko si je kradla trenutke, da je pobegnila resničnosti in se zlila s čopičem in barvami.

Nikoli pa ni razmišljala, še manj želela, da bi si s slikanjem služila kruh zase, za družino. „Z umetnostjo žal ne moreš preživeti!“ Pa je morda celo bolj prav tako, kajti tisto, kar ustvariš, kar končno postane del tebe, duše in srca – za to so drugačna merila, ki jih razume samo umetnik... Za umetnost gre, ne za ceh! Tako pravi, ima nekaj svojih slik, ki imajo posebno mesto, bodisi na stenah stanovanja, ali v njenem srcu. Teh ni nikoli namenila prodaji. Človek ne more prodati svoje duše, srca. Na nekatere svoje stvaritve jo vežejo posebna čustva.

V želji po vedno novih stvaritvah, se je poskusila tudi v oblikovanju kipov. Seveda je bilo potrebno to delo prilagoditi možnostim, ki jih ima v stanovanju. Nastali oz. nastajajo prelepi kipi in okrasni predmeti, narejeni iz mešanice das mase in naravnih kamnov. Ko se zazrem v te obraze, začutim mehke poteze, ljubeznivost na njih, kot da bodo zdaj zdaj spregovorili, povedali vsak svojo zgodbo... Nekaj posebnega, čarobnega je v moči njenih rok...

Ljubi podeželje, rada ima Belo Krajino. Ideje se rojevajo tudi tam. Utrip podeželja in dogodkov je zaznati iz mnogih njenih slik. Toda, rada vrača domov. Pravi, da je človek mesta. Prepričana je, da je tudi mesto lahko lepo, prijetno za bivanje. Takšnega si moramo narediti sami. Za to, da je pogled iz njenega stanovanja prijeten, je poskrbela že davno. Najprej je pred vhodom v stanovanjski blok zasadila rože in skrbela zanje. Potem je postavila te svoje kipce, ki toplo pozdravljajo mimoidoče.

Njeno življenje je zaznamovano z ljubeznijo do umetnosti, kulture. To je način njenega življenja. Že dolgo ga lahko živi tako polno, kot si je to včasih želela. In ko to svojo ljubezen deli z ljubeznijo do družine – moža, otrok in vnukov, so to trenutki, ko nastajajo nove ideje.

Ko spregovorijo njene slike, besede obmolknejo.

Alenka Adamič

„Dober dan, nepoznana Moldavija,“ je Luka Lampret 24. februarja letos pozdravil neznano deželo, ko je prišel v Komrat, mesto z 20.000 prebivalci v pokrajini Gagauziji. Ko je bil namreč pred štirimi leti preko Mladinskega sveta Slovenije 1 teden na seminarju na temo zaposlitve mladih v Evropski uniji v moldavijskem mestu Kišinjov, pravi, je v sebi čutil željo, da bi se še kdaj vrnil v to neznano deželo. Toliko je bilo neznanega, toliko vprašanj, na katere je želel poiskati odgovor. Zato je potem, ko je pri skavtih slišal za možnost udeležbe v programu evropske prostovoljne službe EVS, po katerem lahko vsak mlad človek med 18. in 30. letom starosti eno leto dela kot prostovoljec tudi izven držav Evropske unije, v sebi sklenil, da je to tisto, po čemer hrepeni. Pri nas sicer to področje ni poznano, toda Luka niti za trenutek ni pomišljal. Odločitev je bila na dlani. Skavt z dolgo skavtsko tradicijo, skavt po duši in srcu. Željan novih doživetij, novih spoznanj in prepričan – pomagati drugim, pa tudi vse svoje znanje in skavtske sposobnosti prenesti v resnično življenje.

Luka Lampret: Dober dan, Moldavija!

Zakaj, Luka?

„V enem tednu bivanja v Moldaviji sem deželo spoznal površno - le toliko, da sem videl vrsto različnosti, drugačnosti. Na poseben način pa sem se soočil z revščino, ki jo živijo ti ljudje, zato sem želel sam spoznati, kako je živeti med in s temi ljudmi. Pritegnila me je šola preprostosti. In če s svojim prostovoljnim delom lahko primaknem samo nekaj kamnov v mozaiku življenja moldavijske mladine, se moje delo splača!“

S temi mislimi je dozorela odločitev, ki ga je v februarju potem, ko je opravil pripravljeno izobraževanje o državi, v katero je bil namenjen, o kulturnih razlikah, da bi presenečenje ne bilo preveliko, pripeljala v moldavijsko realnost.

Prve vtise Luka opiše nekako takole: ➤

„Presenetila me je njihova iskrena gostoljubnost. Gostoljubnost ljudi, ki se sami težko prebijajo skozi življenje, za gosta pa bi dali vse. 10 dni sem najprej preživel pri gostiteljski družini, kjer so skrbeli zame, kot bi bil njihov, eden izmed članov družine. Neka posebna toplina je v teh ljudeh, ki takoj opazijo neznanca, se zanimajo zanj, se radi zapletejo z njim v pogovor. Morda bi se kanček tega od njih lahko naučili tudi mi!“

Prostovoljstvo, namenjeno mladim

„V Komratu nas deluje 5 prostovoljcev – tri Poljakinje, en Nemeec in jaz. Naše delo povezuje lokalna koordinatorica, ki najbolj pozna njihove potrebe in interese. Smo sicer v skupini, vendar vsak deluje s svojimi idejami. Tako se oblikujejo tudi skupine za različne potrebe in interese. Problem mladim predstavlja učenje angleščine, ki jo kljub učnim programom v šolah precej slabo obvladajo. Srečal sem se z Američanko (po mami je Slovenka, po očetu Irka), ki na univerzi poučuje angleščino, in skupaj se srečujemo z zainteresiranimi mladimi in tudi starejšimi na tečajih poučevanja angleščine, ki temeljijo predvsem na komunikaciji, ker je to njihova šibka točka. Trenutno vodim tudi tečaj slepega tipkanja; ker uporabljajo cirilico, je to tudi meni nov izziv, ki zahteva kar precej priprav. Mladina v tem moldavijskem mestu nima nobenih drugih možnosti razen izobraževanja v šolah, ki jih obiskujejo. Zato so različne dejavnosti, ki potekajo skozi projekt, zanje dobrodošle. Ko sem jim predstavil naše skavtsko življenje, aktivnosti in večšine, ki tudi meni mnogokrat zelo prav pridejo, že težko pričakujejo, da se nekaj tega naučijo tudi oni. Željni so novih znanj, novih odkritij, samo možnosti nimajo,“ - kratko predstavi svoje

delovanje v Komratu, univerzitetnem mestu, kjer veliko mladih študira, nekateri, pravi, so zaključili študij na dveh fakultetah, zelo težka pa je pot do zaposlitve.

Srečanje z realnostjo

„Ob dejstvu, da je povprečna plača ljudi, ki le nekako dobijo zaposlitev, približno 80 €, cene pa so približno pol nižje kot pri nas, je več kot dovolj, da si predstavljamo, kakšno je življenje v Gagauziji. Največja tragika družbe je, da situacija ljudi prisili, da mora vsaj eden iz družine poiskati delo v tujini, predvsem odhajajo v Rusijo in Turčijo. Vračajo se enkrat, dvakrat na leto, zato pravega družinskega življenja skoraj ne poznajo. Toda, samo na takšen način lahko družine preživijo. Revščina jih je naučila skromnosti in jih pahnila v pasivnost. - Kot da so pozabljeni od vsega! So pa trenutki, ko spoznavam, da se znajo veseliti drobnih malenkosti, da znajo doživljati iskreno srečo, da se znajo pogovarjati – človek s človekom – in jim to tudi veliko pomeni. - Šola za življenje.“ - meni Luka.

Avgusta se bo projekt prostovoljstva zaključil. Misliš, da bo vaše delo obrodilo sadove, pripomoglo k izboljšanju razmer, prispevalo k temu, zaradi česar ste prišli v Moldavijo, zaključim pogovor, na kar Luka pove: „To, kar delamo in bomo še lahko naredili v teh mesecih, gotovo ne more spremeniti življenja mladih, ki jih spoznavam kot prijetno mladino, vendar pa sem prepričan, da bi se nekoč moral potrditi znani rek: zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača! Najprej pa mora država urediti svojo politiko in gospodarstvo, iz tega žal izvira vsa revščina, skozi katero se prebijajo.“

- Kako vidiš z očmi Evropejca, Slovenca, ki ima vse možnosti za izobraževanje, bodočega inženirja gradbeništva, tudi vestnega skavta, projekt Evropske unije, v katerem deluješ? - sem še namenila vprašanje Luku, pa je imel odgovore pripravljene:

„Nekaj ljudi v Moldaviji ima zaposlitev v programu Evropske prostovoljne službe. Brez prostovoljcev te zaposlitve ne bi imeli in bi si jo kot večina morali poiskati v tujini. Prostovoljci prinašamo nekaj pestrosti in odprtosti med ljudi. S svojimi idejami in predvsem z njihovim

uresničevanjem posredno tudi domačine spodbujamo, da se da marsikaj spremeniti tudi v njihovem življenjskem okolju. Predvsem v smislu, da ni vredno čakati na politiko, ampak poskusiti v danih pogojih storiti največ, kar je možno. Morda pa bo kdaj kdo izmed nas zaradi izkušenj in poznanstev, pridobljenih na prostovoljnem delu, poslovno sodeloval z Moldavijo ali sodelovanje priporočil znancu, poslovnežu. Ne nazadnje je na trgu v Moldaviji ogromno proste delovne sile in veliko sposobnih ljudi, ki samo potrebujejo nekaj samozavesti in priložnosti, da se izkažejo. Vsako odprto novo delovno mesto je zaklad, ki bi ga lahko s pridom izkoristili. S svojim delom lokalni mladini pomagamo pri prijavi na prostovoljno delo v okviru Evropske prostovoljne službe na projekte v evropskih državah. Predvsem oni potrebujejo evropskih izkušenj! Naj pa na koncu še enkrat izpostavim znanje, ki ga prenašamo na mladino v angleških klubih, tečajih, skavtskih srečanjih – tega gotovo nihče, ki ni skusil moldavskega življenja, ne more razumeti.“

Ob koncu pogovora pa je Luka odstrl zastor svojih doživetij, ob katerih se včasih nasmehne in ve, da jih ne bo pozabil:

„Avtobusni prevozi so posebno poglavje. Tako sem ob neki priložnosti kupil karto za avtobus, ki je imel po voznem redu odhod čez kakšno uro, zato sem si hotel še malo ogledati mesto. Toda, ko sem dobrih 15 minut pred predvidenim odhodom prišel nazaj, avtobusa ni bilo več. Šofer sosednjega avtobusa mi je pojasnil, da je bil pač avtobus poln potnikov in je odpeljal ... Da za varnost ni kaj prida poskrbljeno, sem se prepričal, ko sem padel v jašek brez pokrova ob cesti. Imel sem srečo v nesreči, da sem jo kar dobro odnesel. Toda, da bi bil izkupiček lahko veliko bolj tragičen, vem sedaj, saj so jaški globoki tudi meter in pol, v njih pa je nametano vse mogoče – tudi železne palice.“

Da bi bilo čim manj takšnih neljubih doživetij, sem mu zaželela, pa seveda, da bi ga še tja do avgusta vodil skavtski duh in ideje, da bi bilo čim več dobrega v njegovem prostovoljnem delu.

Alenka Adamič

Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Zaključek študijskega leta v cerkvi sv. Duha na Polževem

Tako kot za vse študente, so se v maju zaključila tudi izobraževanja za slušatelje U3 Grosuplje. Namesto izpitov imamo na U3 ob koncu leta razstave in izobraževalna srečanja. Tudi priganja nas nihče, naj pohitimo s študijem. Zato želimo na tej univerzi ostati še dolgo aktivni in prizadevni.

No, pa pogledjmo, kako in kje smo letos proslavili naš že šesti akademski »adijo«.

Zadnjo soboto, 29. maja 2010, smo se ob 10. uri dopoldne zbrali v gotski cerkvi sv. Duha na Polževem. Nekateri smo jo primahali iz Velike Loke kar peš in kot je sedaj modno, smo dolenski korak usmerili malo po nordijsko.

Dan je bil prijeten in tam zgoraj so uravnavali temperaturo tako, da ni bilo niti vroče niti mrzlo.

Posedli smo v božji hram in začel se je program.

Pred oltarjem so brhke Brinke pod taktirko zborovodkinje Tine Vahčič imele uvodni koncert.

Mislim, da so jim še slavčki iz bližnjega gozda prisluhnili, tako so bile ubrane.

Namesto pridige je predsednica ga. Andreja Smolič povedala:

»Pomembno poslanstvo U3 je v tem, da daje možnost starejšim za osebno rast, več znanja, več spretnosti, več samozavesti. Iz analize vpisa preteklega leta je vidno, da je zanimanje za angleški jezik še vedno veliko. Umetnostna zgodovina ima pomembno mesto, prav tako usposabljanje za delo z računalnikom. Smernice razvoja U3 so: Razvijajmo sebe in s tem svoj kraj. Starejši naj bi prevzeli različne vloge v lokalni skupnosti—tako v vrtcih, šolah, društvih, krajevni skupnosti in v javnih ustanovah.«

Iz zelo poučnega predavanja: CERKEV SV. DUHA IN VAS VRHE, ki ga je imel mag. Franc Škufca (član restavratorskega študijskega krožka), smo izvedeli, kako so naši predniki

živeli na tem pomembnem koščku zemlje.

Mag. Ljubo Zidar je predstavil delo restavratorske skupine. Namen izvedbe programa restavratorskega krožka je v tem, da posredno vpliva na okolico in jo osvešča ter tudi ohranjanje kulturne dediščine.

Proti koncu je prišel tudi g. župan Janez Lesjak. Zamudo smo mu oprostili, ker je obljubil prostore v šoli ... Iz njegovih ust v prava ušesa in naj se čimprej preide od besed k dejanjem. Po končanem programu je bil pohod po zgodovinski gozdni učni poti po sledih višnjanskega polža. Zanimiv, duhovit in uglajen vodnik g. Pavel Groznik je pot predstavil še posebej privlačno.

V Zavrtačah je vsak pohodnik dobil za pokušino šilce tepkovca. Iz zgodovine je znano, da je cesarica Marija Terezija ukazala, da mora vsaka kmetija zasadi ti hruške posebne vrste. Kdor tega ni izpolnil, je bil tepen. Zato so se te hruške imenovala tepke.

Ob vrnitvi smo se pri hotelu Polževo posladkali z jagodami in izvrstnim pecivom, ki ga je spekla Urška Pugelj.

Potem pa vsak po svoje proti domu, ker je bilo na Polževem ob 16. uri že napovedna poroka dveh študentov teologije. On se ni odločil za lemenat in ona ne za v kloster. Vse je pravilno, kar ni narobe.

Tako je bilo zadnjo soboto v maju na Polževem.

Pomislimo še na nekaj. Kakšna le bi bila naša velika četa (400 članov) brez srčno predane »dekanje« Andreje, prizadevne Dore in posebno marljivih študentov? Najbrž nevarno izpostavljena viharjem.

Bodimo tudi med počitnicami gibljivi in učljivi, kajti tako preperečimo teti (skle) Rozi, da se preveč ne motovili s svojo radirko po našem spominu.

Rozi Fortuna,
študentka III. letnika U3 Grosuplje

Obisk Italijanskega inštituta za kulturo v Sloveniji.

Slušatelji začetnega in nadaljevalnega krožka italijanskega jezika pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje Grosuplje smo pod vodstvom naše profesorice Lucije Sašek preživeli zanimiv in prijeten dan (27. maja 2010) v Ljubljani.

Vse leto smo pridno obiskovali tečaj in vestno opravljali naloge, ki nam jih je nalagala naša mentorica. Verjamem, da je bila z nami zadovoljna, saj je predlagala, da šolsko leto zaključimo s srečanjem v Ljubljani.

Najprej smo si v Mestnem muzeju Ljubljana ogledali zelo zanimivo razstavo: Emona: mit in resničnost. Prijazna kustosinja nas je popeljala po muzeju in zanimivo ter verodostojno odgovorila na vprašanja: Zakaj je bila Emona ustanovljena? Kako je bilo živeti v njej? Kako so se Emonci rojevali, poročali... Veliko zanimivega smo zvedeli tudi o argonavtih, ki naj bi po Donavi, Savi in Ljubljanici pripluli s svojim zlatim runom in nato po kopnem potovali do Jadranskega morja in se vrnili domov.

Naš glavni cilj pa je bil seveda obisk Italijanskega inštituta za kulturo v Sloveniji (Istituto Italiano di Cultura). Inštitut domuje v samem centru Ljubljane ob Kongresnem trgu. Sprejela nas je simpatična direktorica Roberta Ferrazza s svojimi sodelavci. Celoten pogovor je potekal v italijanskem jeziku. Moji po stažu starejši kolegi so se odlično izkazali. Nam »prvčkom« je pa seveda pomagala naša Lučka. Imajo zelo dobro opremljeno knjižnico, v kateri se lahko zglaš vsak, ki ga zanima italijanska literatura v italijanskem jeziku.

Seznani so nas z delovanjem inštituta, ki je zelo pestro: izvajajo tečaje italijanščine za odrasle in otroke, povezujejo, svetujejo in organizirajo študij v različnih italijanskih mestih, organizirajo tudi študij prek spleta, sofinancirajo prevode iz italijanskega jezika, pripravljajo razna srečanja in prireditve. V ta namen imajo prijetno manjšo dvorano.

Trenutno pa je v njihovih prostorih fotografska razstava ITALIJANSKI PISCI - PORTRATI. Poudarili so, da je prav vsak obiskovalec zaželen.

Pri odhodu so nam podarili zanimivo revijo, ki nam bo, če bomo hoteli, mogoče obogatila naš italijanski besedni zaklad in boljše poznavanje zgodovine Italije: STORIA - ARCHEOLOGIA VIVA.

Polni lepih vtisov smo naše srečanje nadaljevali in zaključili na vrtu restavracije ob Ljubljani. Kaj smo si privoščili, pa naj ostane skrivnost, ali pa za skomine...

Olga Meglen

Tuvalu

Otočje Tuvaluja je sestavljeno iz šestih pravih atolov in treh koralnih otokov. Pravi atoli so Funafuti, Nanumea, Nui, Nukufetau in Nukulaelae, medtem ko so Nanumaga, Niulakita in Niutao posamezna otočja.

Simon Mehle

To malo Polinezijsko otočje se nahaja na območju Južnega Pacifika, bolj natančno - med Havaji in Avstralijo. Najbližja sosedna otočja so Kiribati, Samoa in Fiji. Tuvalu je četrta najmanjša država na svetu z okoli 12.000 prebivalci. Zaradi svoje nizke nadmorske lege so otoki ogroženi zaradi dviga morske gladine. V naslednjih desetletjih se bo moralo prebivalstvo preseliti na bolj varna otočja, kot je Nova Zelandija ali Fiji. Otok Kioa na severu Fijija je že en tak primer naselitve Tuvalujčanov v preteklosti.

Z obiskom sem želel spoznati, kako so živeli nekoč in kako živijo danes, z mislijo, da njihovo malo otočje s skupno površino komaj šestindvajset kvadratnih kilometrov počasi izginja pod ogromno maso Tihega oceana.

Že prvi dan, ko sem priletel na otočje, me je čakalo presenečenje. Po pristanku in izpolnitvi vseh formalnosti, ki so precej smešne in neobičajne, se nisem mogel načuditi letališki zgradbi, ki je spominjala bolj na kakšno pločevinasto barako, kot na letališče. Z manjšim prostorom za prtljago in malo večjo sobo z majhnim oguljenim pultom na sredi, namenjenim za check-in. Po nekajminutnem čakanju na prtljago sem razočaran ugotovil, da žal ni prispela, vendar nisem bil edini in da se tak pojav pogosto dogaja, zaradi prednostnih pošiljk, ki so bolj pomembne, kot je bila moja kite oprema in par »cunj«, ki sem jih imel s seboj. Po prijavi izgube in dodatnimi petdesetimi dolarji, ki jih je plačal letalski prevoznik kot nadomestilo za neprispelo stvari, sem se končno odpravil do edinega hotela (z nekaj sobami) na otočju. V večini je bolj prazen, z nekaj tujimi znanstveniki in zdravniki s Tajvana, zaposlenimi v edini

bolnišnici na otočju.

Po kratkem počitku in kozarcu vode sem kmalu odkorakal po prašni cesti. Po nekaj korakih se je začelo zame odvijati drugačno življenje, sproščeno in preprosto, kaj kmalu sem lahko odmisli svet, ki sem ga pustil za sabo. Po srečanju z nekaj ljudmi, predvsem so bili to mladi ljudje, sem kmalu dobil povabilo na vožnjo s skuterjem, ki je v večini edino prevozno sredstvo na otoku. Kmalu sem ugotovil, da se otok oz. atol prevozi od enega konca na drugega v slabe pol ure. Popoldne se je začelo prevešati v večer. Sonce se je s svojimi ugašajočimi žarki že nežno dotikalo in se počasi utapljalo v širni ocean, kar me je opominjalo, da moram nekje najti prenočišče. Bila je skoraj tema, a jaz sem še vedno taval okoli.

Nato se mi je le končno nasmehnila sreča. Mimo se je pripeljalo dekle in me poklicala po imenu. Bila je Foma, dekle, ki sem jo spoznal pred nekaj urami. Delovala je zaskrbljeno, kajti čudno se ji je zdelo, kaj počnem zunaj ob taki uri in v trdni temi in zakaj nisem v hotelu. Po kratkem pogovoru sem ji razložil, da bi raje bival s kakšno lokalno družino in doživljal njihov način življenja in da ne rabim več kot odejo in osnovne stvari, potrebne za higieno. Ni

dolgo oklevala in me kmalu odpeljala do skromnega bivališča na koliščih sredi majhnega slanega jezera, ki je nastalo v času II. svetovne vojne ob izkopavanju koralnega kamna za gradnjo letališke steze za vojne namene.

Bivališče je bilo zelo skromno, odprto na vseh straneh, lesena tla so bila pokrita s preprogami posušenih pandanusovih listov. Ob straneh so bile nametane razne stvari. Edina stvar, ki bi spominjala na pohištvo, je bila lesena skrinja z zarjavelo ključavnico. Edini vir sladke vode je bila pred hišo postavljena petstolitrska cisterna. Tisto noč, ko sem zagledal barako in v njej številčno Fomino družino, brezskrbno ob igri kart, sem se malo stresel, nato pa zbral pogum in jih prijazno ogovoril. Ob stisku rok me je Foma predstavila in jim začela razlagati in odgovarjati na vprašanja, ki so deževala z družinske strani. Fomini mami je bilo predvsem nerodno glede revščine, v kateri živijo, vendar je uvidela, da nisem nek razvajen, domišljav fant, ki je pomotoma zašel na ta povsem izoliran delček Pacifika. Moj namen je bil jasen, spoznavanje ljudi in kulture, ki je za večino nas ljudi neznanka. Kmalu sem se navadil na težke razmere, spanja na tleh sem bil sicer navajen

od prejšnjih potovanj, zato ni bil noben problem, prve dni sem se zbujal z bolečino v vratu, pa se je tudi to uredilo. Počasi sem se privajal na spremembe okoli sebe, kmalu sem bil kot njihov član družine. Foma je bila kot moja sestra, čeprav je bila nekaj let mlajša, se je za svojih dvajset let kazala kot bolj odraslo dekle. Ona je bila tista, ki me je nekako vpeljala v družbo njenih vrstnikov in daljne družine.

Dnevi so minevali s svetlobno hitrostjo, dogajalo se je neverjetno veliko stvari, Fomin stric je vsakodnevno odhajal na ribolov na manjše otočke, ki so sestavljali prekinjeno verigo atola. Pogosto sem odhajal z njim na ribolov, lovili smo večinoma s plovnicami mrežami, rib pa je bilo toliko, da sem od veselja kar vriskal, od raznobarnih pa do skoraj metra dolgih. Vmes se je našla tudi kakšna želva. Pa čeprav naj bi bile zaščitene, se pogosto najdejo na jedilniku.

Z Fomo sva pogosto zahajala tudi na vaje plesa ob večernih urah s fanti in dekleti. Njihov tradicionalni ples se imenuje »fatele«, vaje pa potekajo v zato namenjeni odprti, na zunaj s stebri podprti dvorani »falekaupule«. Ta zgradba ne manjka v nobeni vasi, saj je namenjena za prireditve od porok do pogrebov. V njej izvolijo tudi predsednika vasi »kaupule«. Mladi so športno zelo dejavni, igre z žogo so njihov vsakdanjik, glede na to, da je letališka steza edini del asfaltne površine in da letalo prileti le dvakrat na teden v dopoldanski uri, si igrišče za odbojko improvizirajo kar na stezi. Na travnem delu okrog steze pa prevladujejo bolj travnati športi, kot so rugby, nogomet in »kilikiti« (polinezijska različica kriketa).

Zelo me je tudi zanimalo, kako mladi preživljajo čas ob vikendih, zato sem se s Fomino starejšo sestro Loese odpravil v nočni klub, ki pa ni čisto nič podoben našim. V njem se pleše na njihovo glasbo, ki je predvsem umirjena, in moški ples se precej razlikuje od ženskega, včasih me je bolj spominjal na račji ples, vendar sem se potrudil, da ne bi preveč izstopal. V nekaj urah se je zgodilo kar nekaj manjših pretepev znotraj kluba kot posledica velike količine popitega alkohola. Glede na to, da sem bil edini tujec, sem moral kar paziti, čeprav so Loese in nekaj prijateljev skrbelo za mojo varnost.

Naslednji dan sem se odpravil na zaščiteni del atola, prejšnji dan sem se zmenil z domačinom, ki je imel za njihove razmere odličan čoln z vpreženimi 115 KM. Zaščiteno območje je del majhnih otočkov (Tepuka Savilivili, Fualopa, Fuafatu, Vasafua, Fuakea, Tefala), ki sestavljajo zahodni del atola. Na tem območju je prepovedan ribolov in lov. S tem je omogočena zaščita nekaterih redkih vrst. V območju so gnezdišča sedmih različnih vrst želv. Na otočkih se najde tudi redka vrsta kokosovih rakov. Odrasli samci tehtajo kar okoli 4 kilograme in živijo tudi do štirideset let.

Otoki so nenaseljeni, le na bližnjem Funafali je ducat ljudi, ki pa živijo predvsem od bogatih naravnih virov. Na Funafali sem tudi ostal tri dni, ker tukaj nimajo čolnov, sem se moral jasno dogovoriti za povratek nazaj, da me voznik čolna ne bi pozabil na tem prečudovitem samotnem otoku, ki je približno uro od glavnega otoka, kjer živi večina prebivalcev.

Trije dnevi so zelo hitro minili. Počutil sem se kot pravi brodolomec, zjutraj sem plaval v prelepi laguni, kjer so mi od blizu delali družbo majhni morski psi, med njimi tudi ogromne mante, ki so se počasi premikale s svojo ploščato obliko in se spuščale

in dvigovale kot nekakšne podmornice. Spal sem na prostem oziroma pod leseno tradicionalno pleteno hišo in opazoval na milijarde zvezd nad jasnim nebom, bilo je čudovito, sredi ničesar le glasovi narave in palme, obsijane z naravno svetlobo lune in zvezd, so se nežno gibale v vetru. Nedelja je bila dan vrnitve, po jutranjem poležavanju na belem pesku in plavanju v laguni sem pomagal še zadnjič pri pripravi zajtrka. Po zajtrku smo se vsi zbrali, ko sem se poslovil, saj me je že čakal čoln.

Kot zanimivost naj povem, da ljudje tukaj ne poznajo toaletnega prostora in kopalnice, ampak to opravijo vse v vodi med plavanjem v laguni. Največja problematika otočja ni samo dvig morske gladine, ampak predvsem onesnaženost. Zadnji del otoka oz. atola je čisto prekrit z odpadki, kar je posledica majhnosti otočja in vdora materialnega sveta v njihova čisto drugačna življenja. Tako se ruši njihovo bivalno okolje, ki počasi izginja in se utaplja v lastnih odpadkih. Najbolj žalostno pa je to, da ves svet molči, predvsem pa glavna krivca Amerika in Japonska, ki se ne zganeta, ampak mirno opazujeta nemoč majhnega naroda, ki je dobredno prepuščen milosti in nemilosti narave.

Pot na Limberk po ovinkih krščanskih znamenj in spominov

Pot na Limberk bomo začeli v Veliki Račni pri Marijini kapelici, ki stoji ob cesti, kjer se odcepi pot na Kopanj in je za zdaj zadnja pred pokopališčem na Kopanju. Dolgo je služila tudi kot poslovilna kapelica za Račno in Predole ali kar za celo faro. Poleg nje stoji kapela svete Marjete, zavetnice Račne. Na god svete Marjete je tudi vaško žegnanje in, če je le mogoče, tudi maša v kapeli. Po požigu farne cerkve Marije Vnebovzete med drugo svetovno vojno je služila za faro cerkev. Poleg nje so takrat farani postavili kar velik lesen stolp, iz požganega farnega zvonika pa spustili na tla manjši in srednji zvon, ju naložili na voz in pripeljali v Račno ter namestili v ta stolp. Ob tej priliki smo tudi otroci zvonili po mili volji, seveda samo tisti večer.

Iz vasi nadaljujemo pot proti Grosupljemu. Na robu Račne nas pozdravi nova lepa Kapinova kapelica. Zaobljubljena kapelica je posvečena Jezusovemu srcu. Malo iz vasi ob poti, ki vodi za Kopanj, srečamo Kapinov križ. Zdaj je obnovljen, ker ga je zob časa načel tako hudo, da je padel, po kipu Jezusa na njem pa so segale pogoltne roke, tako da so Kapinovi nazadnje pritrtili

na les preprosto kovinsko znamenje, ki ne vzbuja pohlepa.

Pot nadaljujemo po cesti mimo Špearharjevega retja. To je ob zalitju vode kar globoko in je v preteklosti mnogokrat gostilo kopalce, tudi manj srečne, ki se iz vode niso sami vrnili.

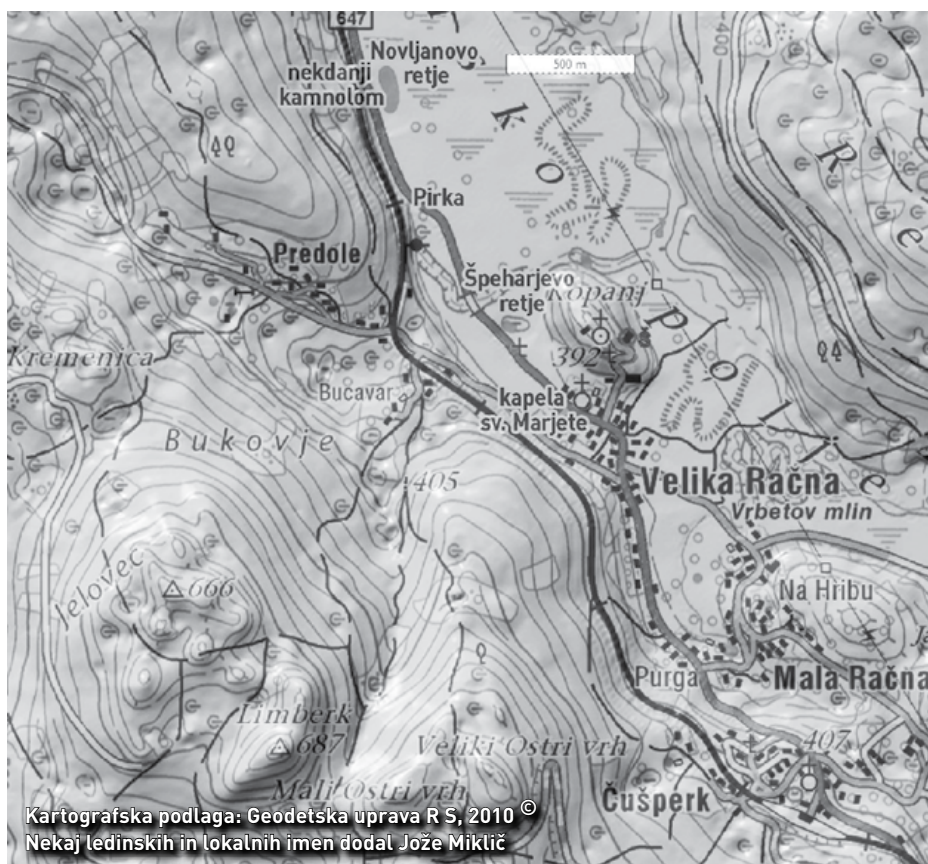
Že smo pri mostičku! Pred drugo svetovno vojno je tu stal lep kamnit most, pa so ga – kot vse druge – partizani podrli (malo tudi z najeto delovno silo). Pod mostom teče Zelenka, ki izvira malo naprej v Kotu pod Predolami. Tako se pravi temu delu polja, ki je ob deževju obilno namočen. Župan Starc iz Predol je v svojem času uspel poleg mnogo drugega regulirati tudi ta potoček, da bi manj poplavljal. (Zadnji denar za plačilo del ob kopanju struge Zelenke naj bi dobil Zaspancev Tone in s tem zaslužkom odšel v partizane.) Ni spomina, da bi Zelenka kdaj čisto presahnila. V suši je voda sicer vedno zelo upadla, a ob samem izviru je ostala, pa so tisti, ki so uporabljali ta vir, naredili stopnice do prepotrebne vode v vrtači. Ob visokem vodostaju vode niso uporabljali za pitje.

Že smo v Pirki, danes 1. hiši v vasi Predole.

Do leta 1947 je spadala v žalsko faro. Ker je bilo za prebivalce Pirke zelo neugodno, posebno še ob poplavah ali ko so se kakemu družinskemu članu nabrala leta, hoditi v tako oddaljeno župnijsko cerkev, medtem ko so imeli Kopanj skoraj na doseg roke, je Močnikova teta (tako smo ji po domače rekli), doma iz Pirke in zvesta pomočnica v župnišču na Kopanju, večkrat potožila župniku, kako nerodno je to zanje. Tako je ob birmi na Kopanju župnik Kogovšek, ko sta se s škofom Vovkom peljala mimo Pirke, to škofu omenil. »To pa prav gotovo lahko storim!« je škof sprejel pobudo in stvar se je brez zapletov hitro uredila. Tako je Pirka končno prišla v kopanjsko faro. Nove farne meje je v sodelovanju s civilno oblastjo vodil Kapinov gospod, kakor smo po domače najpogosteje rekli patru Lojzetu Štrublju, jezuitu, ki je bil doma iz Paradišča in pogost gost pri Kapinovich.

Ko nadaljujemo pot naprej od Pirke, se nam ob cesti na desni pokaže obsežna udorina, Novljanovo retje. Tu je v zimi ob ugodnem vodostaju in mrazu imenitno naravno drsališče, ki ga mlajši s pridom izkoristijo, ob (redkih!) poletnih razlitjih vode pa prijetno naravno kopaljšče za kak dan ali izjemoma teden.

Na levi strani proti progi pa se prične zapuščeni kamnolom, Gabrov (Gabri so iz Velikega Mlačevega). Dolgo je služil svojemu namenu. Ko se je že preveč približal progi, le-te pa ni smel ogroziti, je počasi zamiral in dokončno ugasnil leta 1960. Najbolj znani lomilci kamna so bili potujoči cigani. Na ravnici pod cesto so šotorili kar več mesecev skupaj. Vrtali so luknje za miniranje. Ko je bilo to opravljeno, jih je čakalo težje delo. Razstreljeni kamen je bilo treba pobrati in primerno obdelati. Najprej so ga zložili v velik kvader, ki je bil osnovna mera za plačilo (plačano so dobili za kubični meter). Cestna uprava je pregledala kvadre in jih plačala, Cigani (takrat besede Rom še nismo poznali) pa so potem kamenje iz kvadrov zdrobili na predpisano debelino. Najprej so vse na roke tolkli. Velike kamne so zmetali iz kvadra na tla, jih z macolo razbili v kose debeline pesti, nato pa so bolj izurjeni sedli in te kamne drobili z manjšimi kladivi. Ta so imela dve čeli in malo daljši ročaj. Tam, kjer je delavec sedel, je pred njim nastajal kupček drobljenca. Ko je zdrobil vse kamenje na doseg roke, se je presedel na svoj kupček (z njega je bilo lažje tolči kot sede na tleh!). Pomočniki so mu medtem

pripravili druge kamne in napravil je nov kupček. Z dnevi se je tako naredil velik kup. Tako pripravljen kamen so nato furmani po naročilih razvažali. Na močnejše grajen voz so dali dve močni legi, ju primerno pritrčili, nanju pa dali metrogo ali trugo, ki so običajno držale en kubični meter. Za vožnjo po ravnem so bile večje, za neraven ali strm teren pa manjše ali pa manj polne. Leta so prinesla napredek in drugo fazo opravila z nalomljenim kamenjem je začel opravljati stroj – drobilec. Tega je pripeljala in imela na skrbi cestna uprava.

Na koncu Gabrovega kamnoloma je bila svoje dni velika leskova grmada. Ob njej je stal hrastov križ s strehico in korpusom. To znamenje je bilo kljub prašni cesti vedno okrašeno z lepo rdečo rožo, narejeno iz papirja. Take rože smo imenovali suhe rože. Sčasoma je križ v višini zemlje minil in od takrat naprej je bil lepo naslonjen na skale, saj so bile na tem mestu skoraj navpične. Po prvem širjenju ceste je križ izgubil zavetje zelenja, pri drugem posegu, ki pa je bil večji, so odbili tudi skalo za znamenjem. Tega so nato položili na drugo stran ceste, da je bilo vsem na očeh.

Malo naprej naša pot zavije levo v hrib in se vzpne proti progi. Z nje se pod nami odpre lep del ravnine v vsej njeni lepoti. Po prečkanju proge zavijemo levo po srednji poti in se v višini nekdanje železniške postaje začnemo dvigati. Samo še malo desno navzgor in že smo v (Zgornjih) Predolah. Tod so namreč hodili Slivničani na Kapanj k maši, saj so do ustanovitve grosupeljske župnije spadali pod župnijo Kapanj. Zato se pot imenuje kapanjska pot, nekateri pa so jo imenovali tudi Kogovškova pot. Župnik Kogovšek je služboval na Kapanju od leta 1923 do 1966 in je veliko hodil po svoji župniji peš, najsibo v Čušperk, na Veliko Ilovo Goro (kdaj tudi po dvakrat na teden) ali na (Spodnjo) Slivnico po omenjeni poti.

Z malo truda pridemo do Betičevega vrta, ki je ograjen z lepo nizko leseno ograjo, v njem pa stoji njihovo krščansko znamenje. Kot se spodobi, je lepo vzdrževano in okrašeno z domačim cvetjem.

Le malo korakov je bilo potrebno in že smo pri Štupniku (s priimkom Habjan, danes pa so tam že drugi lastniki). Na njihovi hiši je lepa slika sv. Florjana. S to sliko (iz približno leta 1905) so dobili še novo ime – pri Florjanovih, ni pa to ime v celoti zaživelo. Nasproti slike je nekoč stala kašča, na njej pa imeniten lesen križ. Danes je tu prazen prostor.

Pot nadaljujemo po predolskih steljniških. Med njimi je največji Japljev. Nekje na sredi steljnikov se spustimo malo navzdol na kolovozno pot. Danes je tu prav prijetna pot za sprehode. Če pogledamo nazaj proti vasi, vidimo na desni strani novejši Korelčev križ. Postavljen je v spomin Korelčevi Marički (Mariji Krištof), ki je tu zaključila zemeljsko

potovanje – na traktorju jo je zadela kap. Znamenje je vedno lepo okrašeno.

Pred začetkom vasi se pokrižamo pri Ahčinovem križu. Stoji malo nad potjo. Spodnja pot zavije malo navzdol, nato se začne dvigati proti Kremenci in naprej v vas Rožnik, ki smo ji po domače vedno rekli Roženpah.

Malo nižje nad potom stoji zelo lepa nova vaška kapelica, posvečena Mariji Pomočnici. Kapelica ima celo pravi zvoniček z zvonom in vrvico, kar je za kapelice nekaj posebnega. Posestnik Japelj (Ivan Starc) je glede postavitve kapelice povedal: »Začel sem kopati, pa pride mimo Ahčinov ata, Jože. »Le kaj počneš tu?« me vpraša. Pa mu pojasnim, da kopljem temelje za kapelico. Pa mi pravi: »Ali ne bi bilo bolj primerno na našem, bo vsem nam bolj pri roki?« »Pa smo se pogovorili, uredili dokumentacijo, uskladili želje in vse to dali na papirje, požigosali in stvar je stekla v veselje in ponos vseh vaščanov.«

Pot nas vodi ob robu vasi malo navzdol in že smo pri Korelcu. Tu je ob zgornji poti, ki je bila le bolj pešpot, nekoč stal Korelčev križ, znan po tem, da je bil čisto zavit v »gartrože« (vrtnice). Ob času njihovega cvetenja je bil domala neviden.

Ko nadaljujemo pot navzdol, pritegne naš pogled nova hiša Ahčina mlajšega s tako lepo urejeno okolico, da se splača pogledati.

Pod nami desno je Gabriček. Tja so Predolci mnogo let hodili po vodo. Kadar je ta vir presahnil, je ostala le še oddaljena Zelenka v Pirki.

In že smo pri Rozki ali Francetu Permetu – saj vsaka žlahta uporablja svoje ime! Tu stoji na dvorišču s ceste lepo viden križ, zaobljubljeno znamenje.

Za blagim ovinkom zagledamo progo in podhod pod njo. Pred vhodom vanj stoji veliko znamenje. To je Kambrov križ, zaradi velikosti pa bi ga človek lahko imel za vaškega.

Zdaj bomo pot ubrali kar ob progi proti Bucovarjevim. Svoje čase je bila družina kar številna. Prvo znamenje, ki ga tu srečamo ob naši poti, je novejši Koširjev križ. Nedaleč stran stoji Bucovarjev križ, ki nosi še mini kapelico. Srednje veliko in lično narejeno znamenje je vzorno vzdrževano. Svoj čas sta bila v tej križni kapelici dva svetleča okraska, ki sta se ponoči ob pravem kotu lunine svetlobe svetlikala daleč naokoli. Med drugo svetovno vojno je neke noči to svetlikanje tako vznemirilo tuje vojake, da so vžgali po njem tam nekje od Kambrovca kar s težkim mitraljezom. V tistem času se ob tej dogodivščini nihče ni upal naglas smejeti, za neljubi dogodek pa so vojaki morali dati svojim nadrejenim natančno poročilo.

Onkraj Bucovarjeve domačije zavijemo v gozd in smo že v podnožju Jelovca. Pot

nas vodi mimo Šavrovega znamenja. To je novejše znamenje, postavljeno v spomin Šavrovemu fantu Jožetu iz Velikega Mlačevega, ki je tu pripravljajl drva za domačo rabo in je eno od mnogih dreves postalo usodno za njegovo nadaljnjo pot na tem našem kratkem zemeljskem romanju. Drevo je pred tem močno nagnil vihar, pri podiranju pa se je nepredvidljivo obrnilo... Naše potovanje pa nato zavije levo in kmalu se približamo znameniti jami Marjanščici. Podobna je izkopanemu ozkemu vodnjaku nepravne oblike. Jamo smo vedno radi obiskovali, predvsem otroci. Ena od njenih značilnosti je, da kamen, vržen vanjo, tudi do enajstkrat udari ob kamnito steno in po malo premora pade v vodo. Zato tudi ne moreš meni nič tebi nič mimo Marjanščice, ne da bi vrgel kamen vanjo. Od nje zavijemo levo in ob vznožju hriba nadaljujemo pot po Globoki dolini. Grapa je vsem znana po obilici zvončkov. Med njimi je tudi zelo veliko kronic ali gosposkih zvončkov, kakor jim pravimo domačini.

Tako dosežemo sedlo med Ložovkami in Malim in Velikim Limberkom. Kje je tu prava meja, se nikoli nismo pogajali, pa se tudi to pot ne bomo. Zavijemo malo desno in kar strmo navzgor, malo po označbah, malo pa mimo, saj pot itak poznamo. Krepko in že kar nekaj časa hodimo po Velikem Limberku. Pri skalah le malo pod vrhom zavijemo levo in gremo ob robu bukovega gozda, nad nami pa je malo nižji mešani gozd. Malo naprej od visokih skal je treba kar krepko zajeti sapo in se spopasti z nič kaj prijazno potjo. Napoti so nam velike skale. Z malo truda in ob pomoči rok je hoja kar zanimiva. Med skalami ugledamo še zadnje znamenje križa na naši poti. To znamenje označuje kraj, kjer je pred leti končal svojo življenjsko kalvarijo nesrečni Zrnčev Jože iz Velike Račne.

Le še malo truda in že smo na majhnih gredicah ali terasah, ki pričajo, da so nekoč tu živeli ljudje. Po razlagah arheologov je tu gori stala cerkev že v 3. stoletju, kjer so si na tem vrhu poiskali varno zatočišče takratni prebivalci naših krajev. S treh strani jih je branila težka dostopnost, eno pa so že obvladali sami. Na vrhu se vpišemo v knjigo obiskov, se še malo razgledamo naokrog, si kaj povemo o oddaljenih krajih, ki se od tod lepo vidijo. Posebej zanimiv je trikotniško urezani Korinjski hrib na vzhodnem obzorju. Na njem je bilo v istem času, kot na Limberku, po tlorisu prav tako naselje, le še precej večje, obe pa sta imeli nalogo opazovati in varovati rimsko cesto, ki je razvejano potekala tudi po naših krajih.

Marjan Šircelj

P.S. Moja pot na Limberk je bila bolj ovinkasta in malo daljša, zato pa verjetno bolj poučna.

Potem pa vse tiho je bilo...

Društvo Pobuda za šolo po meri človeka je v preteklosti zelo glasno opozarjalo na odprte probleme devetletne osnovne šole: prenatrpani učni načrti, preveč učbenikov, preveč delovnih zvezkov, problemi integracije, problemi številčnega ocenjevanja pri vzgojnih predmetih, problemi eksternega preverjanja znanja iz vzgojnih predmetov, preveč neprestanega preverjanja in ocenjevanja, problemi z disciplino in vedenjem učencev, pretežke šolske torbe ...

Tudi starši so na omenjene probleme glasno opozarjali, pa tudi učitelji in ravnatelj. V zadnjem času so prav vsi utihnili. Utrudili so se in naveličali, saj so ugotovili, da njihovega glasu ne slišijo tisti, ki so najbolj odgovorni za šolstvo. Le redki ravnatelj se upajo oglasiti in spregovoriti o problematiki. Tudi njihovega glasu nihče ne sliši. Sama sem članica Stokovnega sveta za splošno izobraževanje, pa na zadnjih sejah ne govorimo prav nič o OŠ. Znano nam je, da je minister dr. Igor Lukšič dal pisati novo Belo knjigo veliki skupini strokovnjakov, ki so sicer vsi doktorji znanosti, a nihče ni poučeval v osnovni šoli. To novo Belo knjigo bodo pisali do leta 2012, za to delo bomo iz sredstev davkoplačevalcev plačali zelo veliko vsoto denarja. Novo Belo knjigo pa so začeli pisati, ne da bi poprej naredili temeljito strokovno analizo obstoječe devetletke. Le na osnovi te analize bi lahko ugotovili, kaj je dobro in kaj moramo spremeniti. Sedaj pa vzporedno s pisanjem nove knjige pošiljajo neke anketne vprašalnike po šolah, da učitelji in ravnatelj odgovarjajo nanje. Mi pa vemo, da so se naši učitelji in ravnatelj v teh letih odlično usposobili za pisanje najrazličnejših vprašalnikov. Če bi hoteli resnično ugotoviti stanje - kvaliteto dela, bi bilo potrebno v živo spremljati delo

po šolah in imeti temeljite razgovore z učitelji in ravnatelji. To pa je že druga zgodba, saj se je potrebno učitelju poprej napovedati, če hočemo priti k uri pouka. In tudi take ure znajo naši učitelji zelo dobro pripraviti, kaj pa se dogaja vsakodnevno, pa vedo le učenci. In kakšna bo povsem tem ta nova Bela knjiga? In še nekaj, na kar je pred časom opozoril ravnatelj OŠ. Na Ministrstvu za šolstvo in šport je ob koncu leta na neki postavki ostajal denar. Za ta denar so nakupili računalnike, kjer je verjetno nekdo zaslužil dobro provizijo, in jih poslali vsem OŠ. Splah niso povprašali ravnateljev, ali računalnike potrebujejo. Na mnogih šolah imajo tega dovolj. Ali pa smo se vprašali, kako težke šolske torbe imajo danes osnovnošolci? Koliko učbenikov in koliko delovnih zvezkov in drugih učnih pripomočkov morajo vsakodnevno prenašati iz šole domov in drugi dan nazaj? Pa saj smo vendar že večkrat tehtali torbe in dokazovali, da je to nevarno, a se nič ne spremeni. Res je, da smo na področju učbenikov zadeve nekoliko pomenili, saj učbenike učenci lahko dobijo na izposajo preko učbeniških skladov.

Vendar to je zelo slaba rešitev. Ker se morajo učenci učiti iz učbenikov tudi doma, so prisiljeni, da jih nosijo domov, vendar ne smejo v učbenikih nič podčrtati, pripisati ..., saj jih morajo ob koncu leta vrniti neomadeževane. In kako lahko na ta način otroke naučimo učiti se, to je zelo velik problem. Mnogo bolj pametno bi bilo, da bi denar, ki je na MŠŠ ostajal, namenili za učbenike, in sicer tako, da bi lahko učenci direktno iz tiskarn dobili učbenike (brez posrednikov) brezplačno. Učbeniki bi bili njihova last, imeli bi jih doma in bi se iz njih učili, v šoli pa bi uporabljali šolske. Le na ta način bi dvignili kvaliteto znanja. Zavedati se moramo, da je zelo velik

problem, saj se naši učenci ne znajo učiti, delati dispozicijske točke, miselne vzorce, izvlečke in ob tem pripovedovati vsebino. Danes imamo za 16 predmetov preko 400 učbenikov, preko 400 delovnih zvezkov, tu gre za trgovino na račun staršev, saj ko se otrok med letom prešola, se zgodi, da imajo na drugi šoli povsem druge učbenike.

Kljub temu, da je Stokovni svet za splošno izobraževanje že lani sprejel, da delovnih zvezkov ne bomo potrebovali in da niso obvezni, jih imamo po naših šolah še vedno veliko preveč. Učitelji bi morali starše predhodno povprašati, če se strinjajo, da imajo učenci delovne zvezke. Pri nas pa je praksa, da učenci ob koncu leta kar prinesejo list, kaj vse potrebujejo za novo šolsko leto. Ob koncu tega šolskega leta pa se dogaja, da so delovni zvezki na pol nerešeni. To smo ugotavljali, ko smo pred leti pregledali preko 40 delovnih zvezkov. Menim, da se upravičeno uporablja delovne zvezke le pri matematiki, tujem jeziku in slovenskem jeziku. Pri vseh drugih predmetih pa naj učenci več govorijo, delajo seminarske naloge, pišejo ... Naši učenci v OŠ ne znajo več pisati in se lepo in pravilno izražati. Nikakor pa ne obsojam za stanje učiteljev, saj so ti že nekaj let neprestano pod pritiski. Ponuja se jim vse mogoče, sami »recepti«. In ni čudno, da sčasoma postanejo apatični in njihova ustvarjalnost pada, saj so v veliki meri že administrativni delavci, mnogo preveč imajo posla z najrazličnejšim pisanjem. A učiteljevo poslanstvo bi moralo biti predvsem poučevanje!

In zakaj vse to pišem?! Želela bi, da ponovno spodbudim učitelje, ravnatelje in starše, da bodo tudi oni bolj glasni in opozarjali na pomanjkljivosti v devetletni OŠ. Le tako bo morda naš glas slišal tudi minister dr. Igor Lukšič in izpeljal najnujnejše spremembe. Izjava ministra v Dnevniku 7. 1. 2010 je zaskrbljujoča: »Ministrstvo, ki imenovanju ravnateljev daje le mnenje, ne more ga zamenjati, pa če še tako slabo dela. Enako velja za učitelje: ni jih mogoče odpustiti, četudi so evidentno zgrešili poklic.« Potem pa je najbolje, da celotno ministrstvo z vsemi službami ukinemo, saj za njihovo delo porabimo ogromno davkoplačevalskega denarja. Kakšna umetnost je, da predpišemo zakonodajo, da nihče o ničemer ne odgovarja. Pričakujemo lahko, da bodo vedno večje razlike v kvaliteti dela posameznih šol, vedno slabši dosežki naših učencev, vzrokov za to pa ne bomo iskali. Pa vendar za vse to odgovarja prav minister, pa če to hoče ali ne. Odgovore staršem bo moral dajati prav on.

Angelca Likovič, predsednica društva Pobuda za šolo po meri človeka

Ne pozabite na ugovore zoper informativne izračune dohodnine

Rok za vložitev ugovorov se izteče 30. 6. 2010. Prva tranša dohodninskih odločb bo na podlagi ugovorov izdana julija 2010, to je dva meseca prej kot preteklo leto.

Davčne zavezanke, ki so v preteklem tednu prejeli informativni izračun dohodnine, opozarjamo, da morajo natančno preveriti njegovo vsebino. Če se z njo strinjajo, jim ni treba storiti praktično ničesar, saj informativni izračun po poteku roka za ugovor avtomatično postane dohodninska odločba. V primeru, ko zavezanec ugotovi, da so podatki v informativnem izračunu

nepavilni ali nepopolni, pa mora vložiti ugovor.

Rok za ugovor se izteče 30. 6. 2010. Na podlagi ugovora bo davčni organ zavezancu izdal dohodninsko odločbo. Prva tranša odločb bo pripravljena že v juliju 2010, to je dva meseca prej kot preteklo leto. V primeru vračila dohodnine

bodo za navedene odločbe sredstva nakazana na TRR konec julija, torej takrat, kot zavezancem, ki so prejeli pravilen informativni izračun dohodnine v drugem svežnju.

V prvi tranši bodo predvidoma odločbo prejeli zavezanci, pri katerih je v informativnem izračuni dohodnine prišlo do očitne napake in je zaradi tega odmera dohodnine relativno enostavna. Naslednje tranše si bodo od septembra dalje sledile mesečno.

Obrazec ugovora zoper informativni izračun dohodnine je dostopen na vseh davčnih uradih in izpostavah, objavljen pa je tudi na spletni strani Davčne uprave RS.

Ugovor lahko zavezanci z varnim kvalificiranim digitalnim potrdilom vložijo tudi v elektronski obliki prek portala eDavki na naslovu: <http://edavki.durs.si/>.

**Služba za odnose z javnostmi,
Davčna uprava Republike Slovenije**

Skavtski izziv

IV. izziv? Če bi dobro premislila drugo besedo, bi verjetno že cel teden prej pridno tekla in pridobivala kondicijo.

Za začetek smo se zbrali v slavnostni kvadrat. Že kar nekaj časa nisem stala v tako velikem slavnostnem kvadratu, saj je segal skoraj čez celoten travnik. Nato pa smo zapeli še skavtsko in slovensko himno. Edina stvar, ki me je zadnje majsko soboto zmotila na zemljevidu, ki ga je naš združeni dekliški vod – Zverinice - prejel na startu blizu Sostrega, so bile plastnice, narisane sumljivo skupaj. Pet ur, ki smo jih imele na voljo, se je zdel kar prelahak zalogaj. Na terenu pa se je kmalu izkazalo, da ni vse tako preprosto.

S pomočjo azimuta smo sekale gozdne poti in na vrhu hriba, kjer je bila postavljena 1. točka, se je zdelo, da je že vse za nami. Najboljši del je šele prihajal. Do 1. točke smo poti sekale, da bi bile hitrejše. Do druge točke, čez dolino na sosednji hrib, pa poti sploh ni bilo. Če se niso do sedaj že »zbudili« vsi klopi, so se sedaj gotovo, ko je

20 dekliških in še nekaj več fantovskih ekip pogumno hitelo čez gosto podrast.

Točka pred ciljem je bila najbolj zanimiva – pot preživetja. Bilo je toliko blata, da si se lahko »umil« v njem. Dekleta pa smo presodila, da bo blato moralo počakati do poletnega tabora, ker resnično ne želimo domov teči za kombijem. Medtem pa se je naša fantovska ekipa (vsaj delno) pogumno »umila«. Z razglasitvijo rezultatov so organizatorji malce pohiteli, ker se je pripravljalo na dež. Dekliški in fantovski vod sta vsak v svoji konkurenci zasedla 7. mesto (se vsaj nismo imeli s čim zbadati).

Bila sem zadovoljna in hkrati utrujena, tudi do ušes nasmejana, ker sem zopet videla dobre skavtske prijatelje od vsepovsod. Prav gotovo pa sedaj poznam vse vzpetine okoli Sostrega, ker je bila prav vsaka točka od dekliških 6 in fantovskih 7 na eni izmed njih.

Teja Trontelj, Nagajiva kobilca, skavtinja stega Grosuplje

Italijanski večer na OŠ Louisa Adamiča

V torek, 8. 6. 2010, je na OŠ Louisa Adamiča potekala prireditev z naslovom Italijanski večer. Učenci in učenke so pripravili različne točke, ki se tako ali drugače povezujejo s to lepo in slikovito deželo.

Tako so v italijanščini recitali Prešernovo poezijo, uprizorili Rdečo kapico, prisluhnili pa smo lahko tudi zboru in pevski solo točki v tem jeziku. Obzorje znanja smo si razširili ob predstavitvi zgodovine Italije in znanega astronoma Galilea Galileia, večer pa je popestrila še instrumentalna italijanska skladba. Večer smo zaključili ob pokušini italijanske pice in marmornega kolača.

Sergeja Petročnik

Čas za pravljico

V tem šolskem letu je v enoti Kekec, v skupini Zajčki, potekal celoleten projekt Čas za pravljico. Namen projekta je bil, da nas pravljice popeljejo v svet raziskovanja zelenega okolja ter nekaterih kulturnih znamenitosti, posebnosti v domačem kraju – mestu Grosuplje in njegovi bližnji okolici. Spoznavali smo preteklost in sedanost, življenje ljudi v tem kraju nekoč in danes.

Pravljica, ki nam jo je povedala knjižničarka na obisku pravljičnih ur, nas je najprej popeljala v svet domišljije in nato v raziskovanje. Tako

smo letos spoznavali in raziskovali Koščakov hrib, potok Grosupeljščico, mlinsko kolo v Brezju pri Grosupljem, mlin Brinje, Pekarno Grosuplje in gradič Brinje.

Koščakov hrib smo spoznavali v vseh letnih časih. Otrokom se je zdel najlepši na prvi zimski dan, ko smo pod snegom med koreninami dreves iskali gozdne škrate. Med našimi obiski smo spoznavali gozdna drevesa ter druge rastline, lovili smo se in tekli na gozdni jasi, se sproščali, naužili svežega zraka in pobirali smeti. Zanimalo nas je, zakaj se ta hrib tako imenuje, kako velik je, katere živali imajo v njem svoj dom itd. Potok Grosupeljščico smo najprej opazovali in poslušali skupaj s starši, ko smo se na dan hoje skupaj odpravili na sprehod po Rožletovi poti. Na 'gregorjevo' smo po potoku spuščali ladjice iz eko materialov. Opazovali smo njen tok, živali v njem, rastline ob potoku in na našo žalost smo opazili tudi precej smeti. Otroke je zanimalo, zakaj ima ta potok tako dolgo ime, ali je zelo umazan itd. Na nekatera vprašanja smo že sami znali odgovoriti, na nekatera pa ne. Na veliko naših vprašanj nam je odgovorila knjižničarka ga. Marija Samec. Pokazala nam je tudi knjige o tem potoku, o vodah in mlinih na njem. Prinesla

nam je tudi različna zrna, iz katerih so včasih v mlinih mleli moko. Povedala nam je dve legendi in sicer Kako je nastala Jerova vas? in O mlinu, v katerem je strašilo. Med ogledovanjem in raziskovanjem mlina Brinje nam je na marsikatero vprašanje odgovorila ga. Marinka Aubreht, ki je skupaj s starši živila v tem mlinu in je mlinarjeva hčerka. Na ostala naša vprašanja je odgovarjala vodička Turističnega društva Grosuplje. Z dvema kamnoma nam je nazorno pokazala, kako meljejo mlinski kamni zrnje in tudi otroci so to lahko sami preizkusili. V tem času smo si tudi v igralnici uredili naravoslovni kotichek, v katerem so otroci raziskovali različna zrna, iz katerih se naredi moka, ter vse ostale sestavine, ki jih potrebujemo za peko kruha. Obiskali smo tudi Pekarno Grosuplje, si ogledali moderno proizvodnjo in peko različnih kruhov ter za nekaj časa postali pekovski vajenci. V vrtcu smo spekli svoj prvi kruh s pomočjo Larine babice in kako je dišal! Nazadnje smo si ogledali in skoraj cel mesec raziskovali gradič Brinje. Na mnoga naša vprašanja je zopet odgovarjala vodička Turističnega društva Grosuplje. Za zaključek projekta smo v pravljični sobi Mestne knjižnice Grosuplje v mesecu maju pripravili razstavo celoletnega projekta. Sedaj se otroci bolj zavedajo, da je naša preteklost dragocena, da jo moramo ohraniti in da moramo vsi bolj skrbeti za zeleno okolje.

Vzgojiteljica Vida Kastelic

15. maj 2010 - Šport in špas, dan druženja in gibanja vseh generacij

V okviru vseslovenske akcije, ki jo organizirata Šport špas in Eko šola kot način življenja, je v vrtcu VVZ Kekec Grosuplje – enota Rožle že drugo leto potekal »Pohod po Rožletovi poti«. Kljub slabemu vremenu se ga je letos udeležilo okrog 140 pohodnikov vseh starosti, opremljenih s pisanimi dežniki, škornji in pelerinami.

Za začetno energijo so poskrbele članice Društva podeželskih žena »Sončnica«. Ob njihovih dobrotah smo se prav prijetno posladkali. Pri prijavih na štartu in prevzemu Rožletove malice nas je razveseljeval mladi harmonikar Janez Potokar. Nekaj

vzpodbudnih besed vsem udeležencem tokratnega srečanja je povedala ravnateljica vrtca Majda Fajdiga. Za dober korak so otroci zapeli Rožletovo himno. Franci Škerlj, ki je bil častni gost našega srečanja, je dal znak za začetek pohoda.

Pot nas je vodila od potoku Grosupeljščica naprej proti vojašnici. Letos se je slovenska vojska prijazno odzvala vabilu in nam pokazala vojaška vozila in opremo. Najmlajši so si radovedno ogledovali postavljen šotor. Malo starejši in pogumnejši so si nadeli težko vojaško opremo in bojne barve. Rožletovo pot smo nadaljevali skozi gozd do

doma starejših občanov in nazaj v vrtec. Na cilju so vsi pohodniki dobili žig v družinski kartonček.

Sledilo je druženje pod pisanimi dežniki ob zvokih harmonike. Presenetil nas je zmajček Ferdo in vsi skupaj smo se veselo zabavali.

Ravnateljica Majda Fajdiga je podelila nagrade najštevilnejši družini, najstarejšemu in najmlajšemu udeležencu pohoda. Vsi, ki smo se udeležili srečanja, smo bili enakega mnenja: »Kdor vztraja – zmaga«. In drugo leto – se srečamo spet.

Strokovne delavke vrtca Rožle

Pomladni vrtec v naravi na Pristavi nad Javorniškimi Rovtom

Vsako leto v pomladnem času VVZ Kekec Grosuplje organizira 3-dnevni pomladni vrtec v naravi za otroke, stare 5-6 let. Tudi letos se je tabora v treh izmenah udeležilo 93 prijavljenih otrok iz enot Kekec, Tinkara, Kosobrin, Rožle in Pika pod vodstvom vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic, in sicer v času od 17. 5. 2010 do 28. 5. 2010.

Dom Pristava se nahaja v osrčju Karavank, v Javorniškem Rovtu nad Jesenicami in je odlična izhodiščna točka za pohode po neokrnjeni naravi,

v pomladnem času polni pretepih belih narcis ter za pohode v okoliško hribovje (Stol, Golica ...).

Tudi 20 otrok iz skupine Palčkov je spoznalo, raziskovalo lepote, zanimivosti in skrivnosti kraja Pristava ter bližnje okolice. Pohodi v naravo so bili sproščeni in v pričakovanju otrok po novih doživetjih. Otroci so se veselili izletov, saj so spoznavali in odkrivali različne lokacije, raziskovali naravo, spodbujali drug drugega pri premagovanju poti, se zabavali in smejali, obenem pa spoznavali pravila, ki veljajo v naravi. V dneh našega bivanja na Pristavi smo si z otroki ogledali najstarejšo elektrarno, obiskali bližnjo kmetijo, se sprehodili po geološki učni poti ter prisluhnili poučnemu pripovedovanju čebelarja, ki nas je obiskal. Naše vzpodbude in pohvale so otrokom dale še več samozavesti, volje in poguma za različne aktivnosti, zato smo jim strokovne delavke pripravile tudi presenečenja in dodatne aktivnosti - ples v pižamah, pomoč otrok pri nabiranju vejic za taborni ogenj, na katerem smo spekli hrenovke (večerja v naravi); spontane igre otrok na igralih

in plezalih, izdelovanje slik, pisanje razglednic, prepevanje pesmic... in pred spanjem še pravljičica in topel objem za lahko noč.

Vsak trenutek bivanja na taboru je bil poln radosti, smeha in sreče, zato so se otroci polni doživetij, navdušeni in zadovoljni vrtnili v domači objem.

Če človek resnično ljubi naravo, lahko povsod najde lepoto. [Vincent van Gogh]

Nevenka Kocijančič

Štirje dnevi, štiri države, en sam cilj – mednarodno sodelovanje

Grosuplje, 18.–22. maj 2010 – Na OŠ Brinje je potekalo 6. mednarodno srečanje Talkschool, ki se vsako leto odvija v drugi državi in letos je ta čast doletela Slovenijo, glavna organizatorica pa je bila OŠ Brinje.

Na naši šoli se zavedamo, kako pomembno je znanje tujih jezikov, zato smo že 3. leto vključeni v projekt Talkschool. Že samo ime pove veliko. V projektu Talkschool se učenci predvsem pogovarjajo, in sicer preko internetne strani, kjer se

registrirajo in potem v angleškem jeziku klepetajo, izmenjavajo mnenja in hkrati spoznavajo druge kulture in običaje. V projekt so vključene različne države Evrope (Italija, Švedska, Poljska, Anglija, Bolgarija, Irska, Grčija), Afrike in Severne Amerike.

Celoletno druženje se je letos sklenilo na naši šoli, a zaradi finančnih težav so se zaključnega srečanja udeležili le učenci in učitelji iz Poljske, Anglije, Italije ter Slovenije, skupno 65.

Za udeležence je bil pripravljen pester program, v okviru katerega smo si ogledali Cerkniško jezero, grad Snežnik in OŠ heroja Janeza Hribarja, ki je bila organizator izleta. Naslednji dan so se učenci podali v globine Županove jame, raziskali so tabor Cerovo in se za konec povzpeli na Magdalensko goro, medtem ko smo učitelje peljali na Škofijsko klasično gimnazijo Šentvid ter na ogled naše prestolnice.

Preostali čas je bil namenjen intenzivnemu druženju učencev v 6-ih delavnicah, ki so

jih vodili tuji in naši učitelji ter zunanji sodelavci. Učenci so se preizkusili v plezanju, spoznavali so poljsko kulturo skozi petje in ples, njihova ustvarjalnost pa je prišla na dan v likovni delavnici, kjer so se poigrali s portreti.

Za nekatere je pravi izziv predstavljala kuharska delavnica, kjer so pripravljali poljske, slovenske in italijanske jedi.

Poskrbljeno pa je bilo tudi za intelektualne izzive, in sicer v delavnici Problem solving, kjer so učenci poleg znanja jezika morali pokazati in uskladiti še druge spretnosti.

A cilj projekta ni le druženje v sklopu šole. Vsi tuji učenci so bili gostje naših učenk in učencev, ki so se kot gostitelji odlično izkazali, predvsem s tem, da so pokazali izreden čut za sočloveka, ki ga je preganjalo domotožje, 'čudna' slovenska hrana ... Pa so preživeli, tako starši kot učenci, a vsi bogatejši za še eno življenjsko preizkušnjo.

Druženje v šoli in izven nje smo zaključili slavnostno s prireditvijo, kjer nas je s svojo prisotnostjo razveselil podžupan občine, gospod Gabrijel, in nam dal vedeti, da smo na dobri poti. Učenci so predstavili, česa so se v teh dneh naučili, svojo zahvalo in čestitke za odlično opravljeno delo pa nam je izrekel Emiliano D'Amato, gonilna sila projekta Talkschool.

Da pa smo Slovenci tudi glasbeni talenti, smo gostom dokazali s tem, da smo jim po prireditvi pripravili koncert, in sicer Brinstock, na katerem so se predstavili

sedanji in bivši učenci naše šole. Ob malo 'trših' ritmihih so se obiskovalci lahko podali na stojnice, kjer so si ogledali kraje, iz katerih prihajajo naši gostje, njihove šole ter preizkusili njihovo tipično hrano.

Vidno izmučeni, a nasmejanih obrazov smo se posloveli, polni takšnih in drugačnih vtisov, in tu sta dva.

Talkschool je bila zame zelo prijetna izkušnja, saj sem spoznala veliko novih ljudi in ugotovila, da moje znanje angleščine ni tako slabo. Name so največji vtis naredili Angleži s svojim naglasom, zanimivo pa je bilo tudi njihovo zanimanje za slovenščino in zato smo jih naučili nekaj naših fraz, medtem ko so bili Italijani pravo nasprotje in z njihove strani interesa nisem začutila. Ti dogodki bodo ostali v mojem spominu kot eni izmed boljših v času OŠ.

Špela Škoporc, 9. razred

Čudovito je, ko se človek sam odpravi na pot in odkriva tuje dežele, a tudi občutek, ko sam sprejmeš v svoj dom in mu razkažeš bližnjo okolico, ni zanemarljiv. V svoj dom smo sprejeli Angleža Brada, ki je bil moj gost štiri dni. Sprva je bilo težko sporazumevati se le v angleščini, a sem se sčasoma navadila. V delavnicah smo se sprostiti, spoprijateljili in se zabavali, čeprav smo bili zaradi napornih urnikov zelo utrujeni. Menim, da sem si v teh dneh pridobila kar nekaj pomembnih izkušenj, tudi v komunikaciji v tujem jeziku.

Žlana Berčan, 9. razred

»Tako kot je pomembna jezikovna zavest do maternega jezika, je pomembna tudi zavest o pomembnosti čim boljšega znanja tujih jezikov, saj ima znanje in poznavanje jezikov neprecenljiv kulturni, gospodarski in politični pomen, jezikovne spretnosti pa pomagajo pri razvijanju strpnosti in razumevanja med različnimi narodi in kulturami, hkrati pa razvijajo občutek za lastno kulturno in jezikovno identiteto. Medkulturno razumevanje in sprejemanje tujcev je torej nujnost v sedanji in prihodnji vedno bolj kulturno in jezikovno pisani družbi,« so bile besede ravnateljice šole Irene Kogovšek na zaključni prireditvi.

Za uspešno izvedeni projekt se zahvaljujemo vsem sodelujočim učencem in staršem, sponzorjem in Občini Grosuplje.

Vesna Cvetko
Foto: Janez Červak

Vrtec Pastirček (eko vrtec)

je že drugo leto vključen v projekt Eko vrtec, zato smo se v letošnjem šolskem letu odločili za ločevanje odpadkov. Oblikovali smo si svoj ekološki otok, kjer ločeno zbiramo kartuše, tonerje, baterije, plastične zamaške, papir in embalažo od sokov.

Skupino SRČKOV, 3-4 leta starih otrok, pa je zanimalo kaj se zgodi z plastičnimi zamaški, zato smo se peš odpravili v podjetje Omaplast. Sprejel nas je lastnik podjetja G. Omahen in nas odpeljal do kontejnerja, kjer smo odvrgli zamaške, ki smo jih prinesli s seboj. Ogledali smo si tudi kako zamaške zmeljejo v mlinu in jih nato predelajo v granulat.

G. Omahnu smo se zahvalili za prijazen sprejem z darilom, ki smo ga naredili sami, delavci Omaplasta pa so otroke pred odhodom razveselili s čokoladami. Z njimi smo se posladkali v vrtcu in ovojne papirje odvrgli v Papirojeda, tako smo namreč poimenovali koš, ki nam dela družbo v sobi.

Milojka Berišaj

WANTED!

Jžezek Zagraški

- alias

POREDNIK

EHO

CAJTNGOV

NAGRADA:

11-12 let

uredniškega in

žurnalističnega

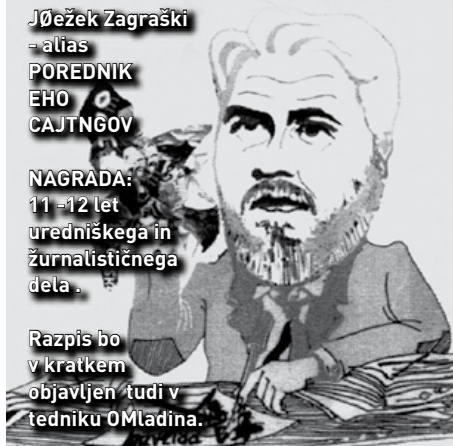
dela.

Razpis bo

v kratkem

objavljen tudi v

tedniku Omladina.

Mlada voditeljja programa sta z izbranimi besedami prireditvev popeljala do konca. Poleg njiyu žalski predsednik Drago Goršič in poveljnik Tone Javornik.

V povorki so bili tudi »ognjegasci« iz staroju-goslovanskih časov s »cigavnco«.

Začetek parade s konjenikom in zastavo ter narodnimi nošami na cesti pred gasilskim domom.

Na slavnostni tribuni so bili poleg domačega predsednika in poveljnika ter voditeljev programa tudi Andrej Bahovec - predsednik GZ Grosuplje, Janez Kalar - predsednik KS Žalna in Janez Lesjak - župan občine Grosuplje.

90 let Prostovoljnega gasilskega društva Žalna

7. maja 1920 so Ivan Starc, Josip Javornik, Ivan Bezeljak, Ivan Lužar, Anton Starc, Ivan Fink, Stane Prijatelj in še 16 članov ustanovili v Žalni novo prostovoljno gasilsko društvo. V spomin na ta dogodek in v počastitev plodnega dela v vseh 90-letih so 22. maja letos žalski gasilci in njihovi podporniki pripravili praznovanje obletnice z veliko parado, atraktivno gasilsko vajo gasilcev iz Podnanosa in veliko vrtno veselico, na kateri je igral priznani ansambel Toneta Rusa. Poleg številnih gasilcev in gledalcev ter nastopajočih v programu so se prireditve udeležili tudi Andrej Bahovec - predsednik Gasilske zveze Grosuplje, Janez Kalar - predsednik Krajevne skupnosti Žalna in župan občine Grosuplje Janez Lesjak.

Jože Miklič

Povorko so začeli pred gasilskim domom v (Veliki) Žalni in pod taktom Stiške godbe pred novo podružnično šolo predali raport ter z dovoljenjem nadaljevali na prireditveni prostor -

asfaltno večnamensko igrišče ob šoli, kjer so imeli za vsak slučaj postavljen poleg pokritega odra za častne goste tudi večji šotor, če bi prireditvev zmotil dež.

Župan Janez Lesjak je ob že poznanih trditvah o gasilcih posegel v zgodovino, ko so se po 1. svetovni vojni v naših krajih bolj množično začela organizirati gasilska društva, ki so se zaradi težkih časov morala tudi v nesrečah zanašati le nase. Zaradi te enkratnosti in značaja slovenskega naroda so gasilci vzdržali različne okoliščine političnih sistemov in ostali neodvisni. Vprašal se je, kako bi naši kraji zgedali, če ne bi bilo gasilcev, saj je njihovo delovanje povezano s kulturnim delovanjem, gospodarskim razvojem krajev in opremljanjem z infrastrukturo, športnimi dejavnostmi in drugim. »Ni stvari, ki bi je gasilci ne zmogli,« je dejal. Zato se gasilcem nalaga vedno več nalog, četudi da niso rešeni nekateri statusni problemi. Danes posodabljanje gasilske opreme, pa tudi novejša nesreče, zahtevajo vedno več znanja od gasilcev.

Predsednik Gasilske zveze Grosuplje Andrej Bahovec je izpostavil pridnost Žalcev že od nekdaj. Zato so imeli tudi pred 90 leti veliko

Plesni nastop mladih žalskih šolarjev. V kulturnem delu programa je nastopil tudi Miha Omahen z diatonično harmoniko.

Slovesnosti so se udeležili tudi starejši žalski gasilci.

Materialno poslovanje in večji požari

Po ustanovitvi so še istega leta na Bledu kupili ročno prevozno brizgalno. Sprva so imeli brizgalno shranjeno nekaj časa pri Koprivcu v Žalni, nekaj časa pa pri Josipu Javorniku - Štajercu. Leta 1925 so zgradili dom z lesenim sušilnim stolpom, ki ga je 1984 zamenjal nov gasilski dom na današnjem mestu. Leta 1952 so nabavili motorno brizgalno Savica, čez 13 let pa jo je zamenjala motorna brizgalna Sora. 1960 so razvili svoj prvi društveni prapor. Leta 1967 so kupili rabljeno vozilo Compagnola, ki so ji izdelali dodatno prikolico s potrebno opremo. 1970 se je na gasilskem domu oglasila električna sirena. 1972 so nabavili motorno vozilo IMV 1600 Gasilec. 1975 je bila nabavljena prenosna motorna brizgalna Rosenbauer. 1984 so pionirji dobili svoj prapor. 1985 so Plešivico kot del žalskega požarnega rajona oskrbeli z manjšo rabljeno motorno brizgalno. 1988 so nabavili vozilo TAM 80 T

35. 2000 pa so nabavili sodobno gasilsko vozilo Marcedez Benz 12/20 ter ga pri Ključavničarstvu Oblak nadgradili s 3200 l cisterno za vodo, v avtomobilu pa je vgrajena motorna črpalka Ziegler s kapaciteto 1800 l/min. 2002 so razvili nov prapor s Florjanovo podobo, 2006 pa so avtociSterno nadgradili z nadgradnjo visokotlačne črpalke ter obnovili gasilski dom. Leta 2009 so prevzeli nov gasilski kombi GV-1.

Žalski gasilci so sodelovali v številnih intervencijah, med najzahtevnejšimi in največjimi pa je bil požar v Spodnjih Duplicah leta 1926, ki je upepelil številna poslopja in hiše, ter požar na Gatini, ko je 20. 4. 1929 zaradi iskre z železniškega vlaka zgorela skoraj vsa vas, saj je poleg slamnatih streh, kakršnih je bilo na podeželju še zelo veliko, izredno nagajal gasilcem še močan veter. Prav tako so imeli tudi kar nekaj požarov v domači vasi.

močnih kmetij, ki jih je bilo treba zaščititi. Med tem časom (v času 90-letnega delovanja) se je zamenjalo že kar nekaj sistemov, a je gasilstvo obstalo zaradi vrednot, na katerih deluje - POGUM, PRIJATELJSTVO, POMOČ drug drugemu. To so vrednote, ki jih je zagovarjal že sv. Florjan (ki ga imamo gasilci za svojega zavetnika) v svojem življenju in zaradi tega postal mučenik. Da bi bili bolj prepričani iz-

vrševalci njegove smrti, so mu za vrat obesili celo mlinski kamen. Toda! Umrili so samo človeka, je dejal predsednik Bahovec. Njegov duh in zgled sta ostala živa do današnjih dni. Te vrednote smo gasilci prevzeli - nihče jih ne more prodati in nihče jih ne more kupiti. Predsednik KS Žalna Janez Kalar se je ob čestitkah žalskim gasilcem zahvalil za dobro sodelovanje. Veliko je še načrtov, veliko pa so jih tudi skupaj uresničili.

Nato so nekaterim najprizadenejšim podelili priznanja GZ Grosuplje in GZ Slovenije.

SLIKE DESNO:

Atraktivni nastop gasilcev iz Prostovoljnega gasilskega društva Podnanos v vajo samostojnega postavljanja lestve. Za uvod pa je njihov član povedal nekaj specifičnih značilnosti iz njihove zgodovine, kar je gledalcem omogočilo lažje razumevanje, zakaj in od koga (Italijanov) so se take vaje v njihovem društvu naučili.

Ubrano je ob spremljavi kitar in flavte zapel žalski mladinski pevski zbor.

Grosupeljski starejši gasilci spet zmagali

Pri Gasilskem centru Grosuplje je v soboto, 29. maja, potekalo »dvojno« tekmovalno tekmovanje starejših gasilcev - 11. meddruštveno tekmovanje starejših gasilk in gasilcev za Pokal PGD Grosuplje in prvič v Grosupljem za isto starostno skupino za Pokal Gasilske zveze Grosuplje v soorganizaciji Gasilske zveze Grosuplje

in PGD Grosuplje.

Tekmovalno tekmovanje je potekalo ves dan v sicer dokaj ugodnem vremenu, zvečer pa je po močnem nalu sledila podelitev priznanj in zahval ter pokalov. Na častni tribuni so tekmovalce poleg domačega predsednika Iztoka Vrhovca pozdravili še: Leon Behin - podpoveljnik GZ

Slovenije, Franci Petek in Jože Burja - GZ Slovenije, Janez Pezdirc - poveljnik GZ Grosuplje, Andrej Bahovec - predsednik GZ Grosuplje, Božo Knez - vodja tekmovanja, Anton Žitnik - predsednik KS Grosuplje in Marjan Kastelic - predsednik obračunske komisije za objavo rezultatov. Rudi Kokot - nadzorni tekmovalca iz GZ Slovenije pa je med drugim dejal, da je, kar se tiče organizatorjev, tekmovanje potekalo v najlepšem redu, Andrej Bahovec pa se je še posebej zahvalil sodniški ekipi.

Starejši gasilci in gasilke so pred častno tribuno prikorakali v spremstvu koračnice.

Leon Behin - podpoveljnik GZ Slovenije, Franci Petek in Jože Burja - GZ Slovenije, Rudi Kokal - nadzorni tekmovalca iz GZ Slovenije, Janez Pezdirc - poveljnik GZ Grosuplje, Andrej Bahovec - predsednik GZ Grosuplje, Božo Knez - vodja tekmovanja, Anton Žitnik - predsednik KS Grosuplje in Marjan Kastelic - predsednik obračunske komisije za objavo rezultatov.

Prve tri ekipe gasilk (od leve): 3. mesto PGD Vojnik, 2. mesto PGD Trojane in 1. mesto PGD Polje.

Predsednik Vrhovec je ob zahvali vsaki ekipi podelil promocijsko gradivo in zbornik, ki ga je izdalo društvo lani ob 100-letnici, Pekarna Grosuplje pa je za najboljše tri ženske in najboljše tri moške ekipe spekla posebna iz kruha pletena in okrašena zlata srca. Zahvalil pa se je tudi vsem pri organizaciji in sponzorjem. Zmagovalni ženski ekipi iz Polja je na koncu slavnostne podelitve pripadla čast snemanja tekmovalne zastave.

Udeležba in prva 3 mesta

Med ženskimi ekipami so se na 11. meddruštvenem tekmovanju za pokal PGD Grosuplje

pomerile starejše članice iz PGD Mojstrana, Šalek, Štrekljevec in Gaberke. 1. mesto je dosegla ekipa iz PGD Polje, 2. mesto ekipa iz PGD Trojane, 3. mesto ekipa iz PGD Vojnik.

Za Pokal PGD Grosuplje so se med **starejšimi gasilci** pomerile ekipe iz PGD Škocjan na Dolenjskem, Štrekljevec, Šalek, Mojstrana, Rodica, Oplotnica, Šmartno ob Paki, Prevalje, Ponikva pri Žalcu, Velenje, **Polica, Ponova vas**, Študa, Trnovlje, Polje in Gerečja vas. Zmagovalne ekipe med starejšimi gasilci - 3. mesto ekipa iz PGD Matke, 2. mesto Lovrenc na Dravskem polju in 1. mesto starejši gasilci **PGD Grosuplje**.

Za Pokal GZ Slovenije

pa so tekmoval **ženske ekipe** iz PGD Mojstrane, Šaleka, Gaberke, Vojnika (3. mesto), Prevalje (2. mesto) in Polja (1. mesto).

Med **starejšimi gasilci** so za pokal GZ Slovenije tekmoval ekipe iz PGD Šalek, Mojstrana, Jarše, Oplotnica, Prevalje, Ponikva pri Žalcu, Velenje, Ponova vas, Študa, Trnovlje, Polje in Gerečja vas. 1. mesto je dosegla ekipa iz **PGD Grosuplje**, 2. mesto ekipa iz PGD Lovrenc na Dravskem polju, 3. mesto ekipa iz PGD Matke.

SLIKA NA NASLOVNICI: Zmagovalne ekipe med starejšimi gasilci - 3. mesto ekipa iz PGD Matke, 2. mesto Lovrenc na Dravskem polju in 1. mesto starejši gasilci PGD Grosuplje.

Na »prazniku češenj«

V nedeljo, 6. junija 2010, sta Krajevna skupnost Št. Jurij in Turistično društvo »Županova jama« Št. Jurij organizirala - na posebno željo krajanov - izlet v Goriška Brda na »praznik češenj«, ki je največja turistična prireditev v Goriških Brdih in na 6. pohod »Od češnje do češnje«. Kražani smo se zbrali ob 7.15 uri pri novi osnovni šoli v Št. Juriju, od tu smo se z avtobusom odpeljali proti Grosupljemu, kjer so vstopili še ostali udeleženci izleta. Sledila je vožnja proti Goriški regiji, mimo krajev Vipava, Ajdovščina in Nova Gorica, od tu pa smo se podali po regionalni cesti proti Goriškim Brdom. Spoznavali smo deželo sadjarstva, vinogradništva in bogate kulturne dediščine. V teh krajih uspevajo češnje, marelice, hruške, jabolka, kaki, fige, slive, vinska trta in počasi se vrača tudi oljka, ki jo je pozeba konec dvajsetih skoraj uničila. V vasi Dobrovo je potekal »praznik češenj«, ki je poklon kraljici briškega sadja - češnji. V okviru tega praznika je bil organiziran pohod »Od češnje do češnje«. Organizatorji so pripravili popolnoma novo traso, po južnih obronkih Goriških Brd. Pohod je potekal preko petih dolin skozi znane briške vasi: Medano, ki je znana po pesniku Alojzu Gradniku, Gornje in Dolnje Cerovo, Kozano in Bilje. Pohodniki smo

videli in občutili raznolikost briške pokrajine. Kražani smo se razdelili v dve skupini, ena skupina je prehodila traso v dolžini 8 km, druga skupina pa je prehodila traso v dolžini 13 km. Po prihodu na izhodiščno mesto smo prejeli malico in pijačo.

V prijetni družbi in dobro razpoloženi smo uživali v lepotah Goriških Brd. Sledil je še ogled vinske kleti v Dobrovem, nato smo se po drugi poti čez vasi Goriških Brd odpravili proti domu.

Tanja Kadunc

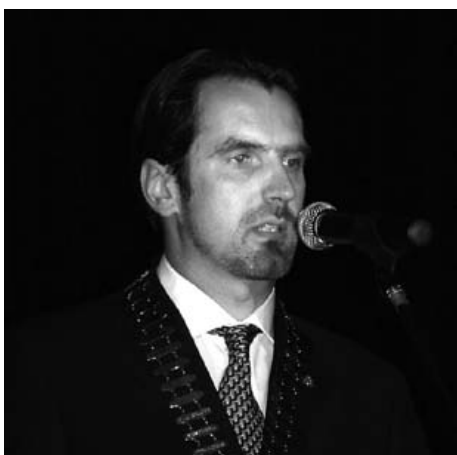
Spomladanski pohod »Spoznaj sosednjo vas« v Št. Juriju

V Št. Juriju smo v nedeljo, 16. 5. 2010, organizirali spomladanski pohod »Spoznaj sosednjo vas«. Zbirno mesto je bilo pri novi osnovni šoli v Št. Juriju, pohodniki smo se zbrali ob 13. uri, nato so se podali po trasi čez vasi Udje, Smrjene, Gradišče, Vrh nad Želimpljami, kjer smo naredili postanek za okrepčilo. Od tu smo se odpravili proti dolini do vasi Medvedica - do zaselka Moravče, nato pa nadaljevali proti Vrbičju in nazaj v Št. Jurij. Vreme nam je bilo naklonjeno, primerno za pohod in uživanje v naravi.

Sledilo je še kratko družabno srečanje ob koncu, kjer smo se dogovorili, da se vidimo ponovno na jesenskem pohodu.

Tanja Kadunc, foto - Tone Podržaj

Spet podeljeni Zlati ključi Grosupljega

Po precej spremenjenem konceptu nominacije oziroma glasovanja (to pot brez sodelovanja Grosupeljskih odmevov!) in podelitve Zlatih ključev mesta Grosuplje kot pretekla 3 leta sta letos Rotary klub Grosuplje ter Radio Zeleni val podelila v torek, 15. junija, v dvorani Kulturnega doma Grosuplje pet ključev: **POSEBNO PRIZNANJE** Radia Zeleni val - Društvo upokojencev Grosuplje (priznanje je prevzel Lojze Gaberšček, predsednik društva), **NAJ ŠPORTNICA** - ga. Ajda Dolinšek, **NAJ KULTURNIK** - dr. Boris Kuhar, **NAJ PODJETNIK** - g. Marko Avšič (priznanje je prevzel njegov sin Marko), **NAJ DRUŠTVO** - PGD Grosuplje in **NAJ OBČAN** - g. Miro Cerar.

Jože Miklič

Predsednik Rotary kluba Grosuplje Marjan Kastelic je uvodoma povedal nekaj o nastanku prvih klubov, ki so nastali v času velike gospodarske krize, ko je vladala (tako kot danes) kriza vrednot in osebnih odnosov. Tako naj bi tudi danes bilo poslanstvo rotarijcev izboljševanje odnosov med ljudmi.

Letos so prvič podelili **POSEBNO PRIZNANJE** Radia Zeleni val za posebne dosežke. Priznanje je dobilo Društvo upokojencev Grosuplje, prevzel pa ga je predsednik Lojze Gaberšček. Društvo je bilo ustanovljeno 1956 in združuje 1258 članov. V društvu deluje preko 60 prostovoljcev, ki imajo redne stike s starejšimi. Organiziranih imajo več komisij, ki so dejavne na različnih področjih (zdravstvo, sociala, šport...). Večkrat organizirajo različna predavanja za starejše, izlete in podobne dejavnosti. Priznanje je podelil direktor radia Boris Peterka.

Zlati ključ **NAJ ŠPORTNICA** je prejela Ajda Dolinšek. Ajda je v kasaškem športu

začela tekmovali, ko je bila stara 15 let. Do zdaj je tekmovala s 4 konji. Kot predstavnica ženskega spola je lansko leto dosegla 6. mesto na državnih ravni, kar je izjemen uspeh. Skupaj z očetom Janezom, ki se s kasaškim športom ukvarja že vrsto let, pa sta lani dosegla veliko visokih uvrstitev. Ključ je podelil mladi predstavnik Rotaract grosupeljskega podmladka.Rotary.

Dobitnik Zlatega ključa kot **NAJ KULTURNIK** je bil dr. Boris Kuhar, sicer že vrsto let tudi član Rotary kluba Grosuplje. Znan etnolog in pisec številnih kuharskih in drugih knjig je bil poleg novinarja tudi ravnatelj Etnografskega muzeja in urednik Slovenskega etnografa. Zase pa dr. Kuhar pravi, da ni najboljši kuhar, ampak le najboljši jedec na Slovenskem in se rad zgleduje po celjskem grofu, ki si je na nagrobnik dal zapisati: »Vsega sem imel v življenju, s seboj pa vzamem le spomine in tisto, kar sem pojedel in popil.« Ključ je podelila Maga Peterka, urednica programa Radia Zeleni val.

NAJ PODJETNIK je postal Marko Avšič, direktor podjetja Kovinastroj. Podjetje, ki se ukvarja z opremo večjih kuhinj, deluje že več kot 50 let in se je srečalo z različnimi preobrazbami. Ko je direktorsko mesto prevzel g. Marko, je bilo podjetje v precej slabem stanju. V zadnjih letih posluje dobro in je prejelo več gospodarskih priznanj. Pred leti je poskrbelo tudi za simbolično nerjavečo skulpturo v bližnjem cestnem krožišču. Zaradi direktorjeve službene zadržanosti v tujini je priznanje prevzel Marko Vovk, podelil pa ga je nekdanji predsednik Rotary kluba Grosuplje Blaž Miklavčič.

Obrazložitev za utemeljitev Prostovoljnega gasilskega društva Grosuplje kot **NAJ DRUŠTVA** je voditeljica prebrala z znanim besedilom, ki smo ga lani zapisali v zbornik 100 let prostovoljstva, pomoči, zaupanja in sodelovanja. Društvo pa je s preselitvijo v Gasilski center Grosuplje prevzelo tudi vlogo osrednjega gasilskega društva v občini. Redno skrbijo poleg usposobljene operative in sodobne gasilske tehnike tudi za izobraževanja in pomlajevanje članstva. Med posebej prizadevne je treba prišteti starejše gasilce, ki so »nepremagljivi« na različnih gasilskih tekmovanjih po Slovenije. Sodelujejo z društvi v sosedstvu in različnimi ustanovami v kraju. Priznanje je podelil Matjaž Furlan, član Rotary kluba Grosuplje.

Zlati ključ kot **NAJ OBČAN** je prejel Miro Cerar. Miro je v tekmovalni karieri prejel kar 30 odličij z olimpijskih iger ter evropskih in svetovnih prvenstev. Njegovo telovadno »paradno orodje« je bil konj z ročaji, zato so ga v športnem žargonu poimenovali celo »bog konja«. Po končani športni karieri nadaljuje kot športni delavec in je ambasador »fair-playa«. Še vedno doma telovadi, pa tudi na zelenici najraje igra nogomet, če je bos. Zlati ključ je Miru Cerarju podelil Marjan Kastelic, predsednik Rotary Grosuplje.

Ob tej priložnosti je v imenu Rotary kluba Grosuplje Marko Lavrih (ki je v tem času, ko to pišemo, najbrž že prevzel mesto predsednika Rotary kluba Grosuplje za naslednje leto) podaril PGD Grosuplje defibrilator v vrednosti 2770 €. Prevzel ga je predsednik društva Iztok Vrhovec in obljubil, da se ga bodo čim prej priučili uporabljati, saj se z njim lahko rešuje življenja v prvih minutah ob zastojih srca.

V kulturnem programu so sodelovali: Glasbena šola Grosuplje z duetom kitare in kljunaste flavte ter tria s klarinetom, kitaro in akustično bas kitaro, Ženski pevski zbor Brinke z zborovodkinjo Tino Vahčič ter pevci Tina Gačnik - Tiana, Manca Špik in Stane Vidmar.

Oj, božime, oj božime!

Profesor Viljem Černo iz Barda in Luigia Nero iz Rezije - gosta v Mestni knjižnici Grosuplje

Marjan Adamič in Marija Samec

Novoustanovljeno Kulturno društvo sv. Mihaela Grosuplje se je v četrtek, 20. maja, v dvorani Mestne knjižnice Grosuplje predstavilo z literarnim triptihom Oj božime, oj božime!, s katerim je bila predstavljena Beneška Slovenija v besedi, sliki, pesmi, instrumentalni glasbi in z osrednjim

gostom, beneškim pesnikom in narodnim voditeljem prof. **Viljemom Černom**. Prireditve se je udeležila tudi **Luigia Negro** iz Rezije, predsednica Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Videmski pokrajini. Literarni večer je vsebinsko in organizacijsko pripravil vodja literarne sekcije Sv. Mihaela prof. **Jakob Müller**.

Na ozemlju, ki je danes pod Italijo, že 1400 let govorijo slovensko in se imajo za Slovence. Živijo na dvojezičnem območju, zato se kljub političnim dogovorom ves čas borijo za svoje pravice. Predvsem duhovniki - tako imenovani čedermaci (po Bevkovem junaku iz romana Kaplan Martin Čedermac) in izobraženci so tisti, ki pomagajo ohranjati slovenska narečja v Terskih in Nadiških dolinah ter Reziji. Kot jezikoslovec nam je podrobneje predstavil terski govor.

Prof. Müller je nazorno predstavil zgodovinski okvir kulturnega in gospodarskega življenja Slovencev v Benečiji in poezijo prof. Viljema Černa. Literarni del prireditve so izvedli člani literarne sekcije z recitali Černove poezije ter svetopisemskega odlomka (Boave besede - Božje besede). Posebej so bile predstavljene tudi pesmi Viljema Černa v terskem narečju in v knjižni slovenščini. Vsebinsko in oblikovno je o njegovi poeziji spregovoril profesor Müller. Izpostavil je glavne motive: človek, zemlja, božje in jezik. Zemlja je živa, stoka, diha, človek je z rokami, s koso, sekuro in lopato v zemljo vtisnil svoj obraz. Tudi božje, sveto stopa na zemljo, a tudi tu je zemlja v ospredju. Jezik sicer ni prevladujoča tema, je pa intimna, vendar boleča in tragična tema. Beseda, ki je ne govoriš, je mrtva. Tudi tu je v ospredju zemlja.

Osrednji del literarnega večera je bil pogovor

z gostom prof. Viljemom Černom, ki je v strnjenih, predvsem pa na trenutke močno čustvenih odgovorih spregovoril o kulturnem utripu med rojaki in njihovih grenkih izkušnjah dolgoletnega boja za ohranitev slovenske narodne in kulturne samobitnosti. Profesor Černo ni agitator, ne demagog, je pesnik, ki se zaveda tudi lastnega minevanja. Pozval pa nas je, naj obiskujemo beneške rojake in jih s slovensko besedo opogumimo k zvestobi sebi in slovenstvu.

Profesor Černo poleg poezije ustvarja tudi prozo in dramatiko. Vesel je, da ljudje, ko pridejo v cerkev, vzamejo v roke list v slovenščini. Hvaležen je profesorici **Mileni Kožuhovi**, ki je izdala, kar so napisali v narečju. Ga. Milena se je tudi udeležila te prireditve.

»Mi še nočemo umreti. Vsem, ki nas nočejo priznati, smo dokazali, da še nismo umrli. Besede svojih mater smo prevzeli in v njih hočemo povedati, da so naše besede, naša čustva enako vredna kot italijanska.«

Slovenska beseda se pojavlja v časopisih, revijah. Njegov sin Igor Černo je novinar, v Špetru je dvojezična šola. Knjižna slovenščina ljudem za mejo ni blizu, narečje pa uporabljajo. Radi bi videli, da bi jih knjižni jezik združeval. Po osamosvojitvi Slovenije je dogajanje bolj živahno, povezujejo se med seboj in preko meje, zato so bolj opazni.

Oglasila se je tudi Luigia Negro iz Rezije. Povedala je nekaj stavkov po rezijansko, pa smo jo vseeno razumeli. Povedala je, da bodo v maju v Rozajanskem domu - kulturnem domu Rezijanov snemali oddajo Ta rozajanski glas za Radio Trst on 30-letnici oddaje, ki pomaga ohranjati ustvarjanje v narečju, jezik in kulturo..

Literarni večer je popestril Mešani pevski zbor sv. Mihaela, ki je pod taktirko zborovodje **Srečka Gruma** zapel štiri beneške narodne. Poslušalcem se je še posebej vtisnila v srce zadnja, občuteno zapeta pesem »Oj božime!«, ki govori o slovesu ljudi, ki so odhajali v svet s trebuhom za kruhom. Poleg pevcev je za predstavitev Beneške Slovenije z glasbo poskrbel godalni trio komorne

sekcije KD sv. Mihaela, ki je zaigral Rossovo Veliko noč na besedilo Viljema Černa v priredbi **Jerneja Ivana**, vodje komorne sekcije KD sv. Mihaela.

Računalniško projekcijo slik o Beneški Sloveniji je pripravil **Jože Miklič**, prireditev pa je taktno povezovala napovedovalka **Vera Šparovec**.

Po končani prireditvi so se gosta, obiskovalci in izvajalci zadržali v predverju dvorane, kjer so si ob pecivu in kapljici izmenjali mnogo domoljubnih občutij in spodbudnih besed za prihodnje ustvarjanje.

Na koncu pa še besede zahvale! Najprej eminentnemu gostu prof. Viljemu Černu, ki nas je s svojo udeležbo počastil in bistveno obogatil program literarnega večera. Zahvala in priznanje voditelju prof. Jakobu Müllerju in njegovi ženi dr. Jožici Narat za njuno strokovnost, potrpežljivost in gostoljubje. Hvala in priznanje vsem ostalim vodjem in izvajalcem programa za zavzetost in vloženi trud. Hvala Tilki Müller za dobro pecivo, hvala direktorici Mestne knjižnice Roži Kek in osebju Mestne knjižnice za gostoljubje in tehnično pomoč, hvala pa tudi vsem obiskovalcem, posebej še tistim, ki so zaradi prenatrpane dvorane potrpežljivo spremljali prireditev iz predverja. Predvsem zaradi vas nam je izkušnja s te prireditve spodbuda za delo vnaprej!

FizioFit Mediko

Fizioterapija, kozmetika
in pedikura

Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel 01 78 84 631, 78 03 069

www.mediko.si,
e-mail: mediko@siol.net

10 razlogov zakaj izbrati Fizioterapijo Mediko?

- Ker potrebujete pomoč izkušenega fizioterapevta.
- Ker želite v najkrajšem možnem času zmanjšati ali odpraviti vaše težave.
- Ker potrebujete pomoč nefizioterapevta.
- Ker ste se odločili da naredite nekaj za sebe.
- Ker potrebujete fizioterapijo na domu.
- Ker ste se odločili, da sebe postavite na prvo mesto.
- Ker potrebujete klasično ali manualno terapijo.
- Da boste lažje dočakali fizioterapijo na delovni nalog.
- Ker veste, da je le ročna limfna drenaža prava.
- Ker nam zaupate.

Fizioterapija Mediko
na delovni nalog ali samoplačniško
v Višnji Gori in v Ljubljani.

Pokličite nas na tel 040 627 915.
www.fizioterapija-mediko.si

SAMOPLAČNIŠKA ZOBNA ORDINACIJA

v Centru Dolfke Boštjančič na Igu

PRENADENT D.O.O.

vas vabi in vam ponuja
estetsko sanacijo zobovja s plombami, prevlekami
iz najkvalitetnejšega porcelana, implantanti ter
protezami, beljenja in vse preventivne posege
pri odraslih in otrocih.

**Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo
najnovejšega LASERSKEGA SISTEMA.**

Naročanje po telefonu 040 / 934 000
vsak delavnik med 8. in 18. uro

Oj mati moja domovina,
ljubezen moja ti edina,
ti moja skrb in bolečina,
Bog čuvaj dobrotljivi te,
Bog živi te, Bog živi te!

(Simon Gregorčič, DOMOVINI)

Vsem občankam in občanom čestitamo
ob DNEVU DRŽAVNOSTI in ob OBČIN-
SKEM PRAZNIKU.

Dobitnikom priznanj in nagrade Občine
Grosuplje ter vsem nominiranim za pri-
znanja in nagrado pa iskreno čestitamo.
00 SDS Grosuplje

SDS

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA
Občinski odbor Grosuplje
Taborska c. 1, Grosuplje
www.grosuplje.sds.si
grosuplje@sds.si

Nogomet in denar

Ali ste slovenskim nogometašem oblju-
bili še kakšno dodatno stimulacijo za
zmage?

Za uvrstitev v drugi krog, to je med 16 naj-
boljših na svetu, vsem igralcem skupaj
pripada 500 tisoč ameriških dolarjev, za
uvrstitev med osem najboljših pa še doda-
tna 2,5 milijona ameriških dolarjev. Iden-
tična zneska prejme tudi NZS.

Ivo Simič, predsednik NZS - 11. 6. 2010

SHUJŠAJTE IN OBLIKUJTE SVOJE TELO!

Vitaline
STUDIO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

**OBLIKUJTE
SVOJE TELO!**
PONUJAMO VAM SLEDEČE PROGRAME:

- HYPOXI TERAPIJA
- KAVITACIJA
- POWER PLATE NOVO**
- SLENDER LIGHT NOVO**
- AEROBIKA
- FITNES KABINET
- PILATES **NOVO**
- TEČAJ NORDIJSKE HOJE**
- SOLARIJ
- PLESNA ŠOLA URŠKA

HYPOXI
design your body

OBIŠČITE NAS
BREZJE PRI
GROSUPLJEM

INFORMACIJE IN
REZERVACIJE
051/633 446
www.vitaline.si
info@vitaline.si

Pokličite 051/633 446 in se naročite na brezplačni testni obisk.

Dimont

storitveni inženiring d.o.o.

Reber 17
Škofljica

Izvajamo:

- sanacije dimnikov z vstavitvijo inox tuljav
- vrtnanje opečnatih dimnikov
- zidanje dimnikov
- postavitve montažnih dimnikov ob fasadi
- opravimo strokovni ogled in vam svetujemo

Informacije:

gsm: 041 / 211-353
dimniki.dimont@gmail.com
www.dimniki-sanacije-novogradnje.si

N.Si
Nova Slovenija
 Krščanska ljudska stranka

OB DNEVU DRŽAVNOSTI

vsem občankam in občanom občine
 Grosuplje,
 članom stranke in podpornikom
 krščanske demokracije
 iskreno čestitamo in želimo
 prijetno in dostojno praznovanje
 z dejanji in na način s katerim
 izražamo svoj ponos in podporo
 svoji domovini.

Iskreno čestitamo tudi ob
 OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE
 GROSUPLJE

Občinski odbor Nove Slovenije
 - krščansko ljudske stranke
 Grosuplje

JEL elektro
 d.o.o.
 Gatina 4 Grosuplje

- elektroinstalacije novogradenj
- adaptacije in predelave
- ozemljitev temeljev, objektov in strelovodi
- izdelava elektro omaric z krmilno avtomatiko
- izdelava industrijske instalacije
- elektroavtomatika čistilnih naprav in črpališč
- vzdrževanje objektov in naprav

gsm.:+386 (0)41 638 005
 tel/fax:+386 (0)1 7864 795
 e-mail:kotnikj.el@siol.net
 http:// www.jel-elektro.si

Elektrika v pravih rokah!

Poraba 4,0-8,0 l/100 km; emisije CO₂ 159g/km. Slika je simbolična.

www.ford.si

Zdaj je pravi čas,
 da spravite svojega
Forda v gibanje!

**NOVI
 KINETIČNI
 BONUS
 1000€**

Ford Focus Ebony vam prav gotovo lahko zagotovi obilo dinamičnih užitkov, saj je serijsko opremljen z ESP sistemom, klimatsko napravo, sprednjimi električnimi stekli in ogledali, CD/MP3 radiem, potovalnim računalnikom, sprednjimi športnimi sedeži, 4 zračnimi blazinami in 5 Euro NCAP zvezdicami za varnost.

Popust 2.200 € + **novi kinetični bonus 1.000 €.**

FordFocus

Feel the difference

Milina Radenskega polja

Klic narave nas je v maju pritegnil občudovat njene lepote, ki jih, če gledaš z očmi in srcem, v Sloveniji kar mrgoli. To pot se je naša skupina, ki se je združila pod okriljem Planinskega društva Velenje, podala južneje od Grosupljeja, kjer se je v čudovitem sončnem vremenu v Velikem Mlačevem že zbirala množica enako čutečih.

Grad Boštanj, katerega še vedno obširne ruševine dajo slutiti nekdanjo veličino, je nemo bdel nad dogajanjem, saj je na zbirnem mestu bilo dokaj živahno. Neutrudni organizatorji so na startu imeli veliko dela, saj je bilo moč dobiti marsikaj zanimivega o rojevanju Krajinskega parka Radensko polje, ki vsake toliko časa opozori nase.

Ob določeni uri se nas je množica podala najprej v bližnje prostore, kjer je na ogled stalna razstava o zanimivostih Radenskega polja, kar je bil dober uvod za potepanje po njem. Skupina pod vodstvom strokovnjakinj Andreje Grablovič

in Lare Kastelic se je polna pričakovanj iz objema objektov usmerila na kolovoz mimo simpatične cerkve sv. Martina, kjer je pričetek nadvse zanimivega področja. Ob robu polja poteka prometna cesta Grosuplje – Čušperk, ki se nahaja na najjužnejšem delu tega skrivnostnega sveta.

Na najsevernejšem delu štiri kilometre dolge in približno en kilometer široke doline smo se predali mehki pomladnih trav in cvetja, značilnega za močvirni svet. Naravoslovno navdihnjeni obiskovalci smo prisluhnili strokovnim razlagam spremljevalk, se kradoma s fotoaparatom v roki odzvali vabilu še posebej lepih šopkov sibirskih perunik, močvirskih zvončkov, kukavičjih luč in stikali glave ob novem odkritju. Morda nevedni žabci, ki se je prišla posončit na kamen v svojem kraljestvu, saj jim tri radenske rečice – Dobravka na severnem ter Zelenka in Šica na južnem delu polja nudijo več kot odlične pogoje. K sreči je vedno več ljudi, ki se zavedajo pomembnosti raznolikega življenja. Ob pomladni in jesenski »selitvi« tem prebivalkam »pomagajo« čez prometno cesto. Rečice imajo na osnovi geološko nepropustnih kamnin prav

Če imate kakršnokoli vprašanje nas lahko kontaktirate na spodnji naslov:
CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o., Veliko Mlačevo 59, 1290 Grosuplje
Uradne ure so v petek od 8:00 – 10:00,
Telefon: 040 655 796 (Lara Kastelic)
Faks: 01 786 50 32 ali 01 786 36 68
e-pošta: info@radenskopolje.si, info@grajski-vrt.si
spletni naslov: www.radenskopolje.si in www.grajski-vrt.si

posebno vlogo na tem skrivnostnem svetu in se ob večjem deževju združijo v eno, kar pomeni, da poplavijo.

Naša kolona se je vedno bolj raztezala, saj je bilo na poti polno zanimivosti, ki si jih je bilo treba ogledati. Proti jugu smo po krajšem postanku in klepetu, saj smo bili iz različnih koncev Slovenije, odšli še do Zatočne jame, kjer je človek ob ogromnem ponoru mislil, da bo naravo ukrotil, a se je – kot že tolikokrat – zmotil!

Polni lepih vtisov in novih spoznanj smo se po skupinah razšli vsak po svoje. Naša skupina se je podala na Kopanj, zelo lepo urejeno vzpetino, kjer je svoje sledi v času otroštva pustil pesnik France Prešeren. Hvaležni za vodenje srčno želimo, da bi vsem zanesenjakom pri ohranjanju in ustanavljanju Krajinskega parka Radensko polje ta biser narave uspelo v največji možni meri ohraniti. Rade volje se bomo sem še vračali (moj obisk je bil že četrti in še jih bo!) – tudi s pomočjo zgibank, ki smo jih prejeli in nam bodo s svojimi informacijami pomagale odkrivati edinstvene lepote narave. - Zagotovo boste med obiskovalci tudi vi!

Marija Lesjak, varuhinja
gorske narave pri PD Vinska Gora

KOLENDAR DOGODKOV NA RADENSKEM POLJU

September 2010

TEČAJ ZELIŠČARSTVA

Znova se bomo učili o zdravilnih zeliščih. Poglobili se bomo v načine zdravljenja različnih bolezni. Več informacij bo objavljenih naknadno na www.radenskopolje.si, lahko pa nas pokličete tudi na 040 655 796.

September 2010

NADALJEVALNA STOPNJA TEČAJA ANGLEŠČINE

V mesecu aprilu bomo organizirali tečaj cepljenja sadnega drevja. Predstavljen bo teoretični del, udeleženci tečaja pa bodo lahko tudi sami praktično preizkusili v cepljenju. Za to morate s seboj prinesiti cepilni nož ali mali nožek. Dodatne informacije na www.radenskopolje.si. Prijave na telefon 040 655 796 (Lara Kastelic) ali info@radenskopolje.si.

Avgust in september 2010

USTVARJALNICE NA RADENSKEM POLJU

Ustvarjalnice se bodo odvijale v soboto 21. avgusta in 25. septembra, od 15. – 17. ure v Kulturnem domu v Račni. Prijave so obvezne na telefon 041 463 092 – mentorica Nataša Novak Kušar.

Ustvarjalnice na Radenskem polju

foto: Lara Kastelic, arhiv CGVB

V letošnjem letu potekajo v Kulturnem domu v Veliki Račni Ustvarjalnice.

Naša srečanja potekajo enkrat mesečno, ob sobotah popoldan. Na Ustvarjalnice prihajajo otroci iz Velike Račne, Male Račne, Čušperka, Predol in Grosuplja. Ustvarjamo iz različnih materialov: papirja, lesa, odpadnih in naravnih materialov, fimo mase, gipsa...

Na prvi Ustvarjalnici smo izdelali ptičje krmilnice. Na povabilo predstavnice Arboretuma Volčji potok, smo jih v Arboretumu tudi razstavili. Nagradili so nas z brezplačnim ogledom razstave dinosavrov. Tako smo se neke sončne, majske nedelje odpeljali v Volčji potok. Ogledali smo si velikanske živali pradavnine, uživali na soncu in se poigrali na igralih v parku. Bilo je zelo živahno. V mesecu juliju pripravljamo razstavo naših izdelkov v eni izmed poslovalnic NLB-ja v Ljubljani. Srečali se bomo tudi med poletnimi počitnicami in kaj zanimivega, počitniškega ustvarili.

Nataša Novak Kušar

foto: Nataša Novak Kušar

AŽUR

NEPREMIČNINE, DELNICE, SKLADI, MENJALNICA

Kolodvorska cesta 2 Grosuplje T 01 7860 880 F 01 7860 881 M +386(0)31 610 644 E azur@siol.net www.azur-nepremicnine.si

Nudimo vam:

- ✦ strokovno posredovanje pri prodaji, nakupu, menjavi, oddaji ali najemu nepremičnin
- ✦ priprava pogodb in drugih listin, pridobivanje potrebnih dokumentov, sestava predloga za vpis v zemljiško knjigo
- ✦ brezplačni ogledi in oglaševanje na naših spletnih straneh ter ocenitev tržne vrednosti vaše nepremičnine

Pri nas lahko opravite prav vse v zvezi z nepremičninskimi posli. ✦

VARNO, ZANESLJIVO, STROKOVNO

3/15/25 let
Garancije

Biološke čistilne naprave Sistemi za uporabo deževnice

Bodite pametni in prihranite do 50 % pitne vode. Uporabite brezplačno deževnico.

Rezervoarji za deževnico - podzemni
Rezervoarji za deževnico - nadzemni

- Biološke čistilne naprave od 2 - 1000 PE (prebivalcev)
- Greznice (zbiralne, dvo prekatne in troprekatne) - pripravljene za kasnejšo predelavo v čistilno napravo

- rezervoarji - povozni
- filtri za deževnico
- plavajoči sesalni kompleti
- črpališča
- dodatna oprema

Naročite brezplačen katalog

- Ponižalni sistemi za :
- izpust iz čistilnih naprav
 - greznic
 - odvodnjavanje parkirišč
 - odvodnjavanje s streh...

**ARMEX ARMATURE D.O.O. IVANČNA GORICA
LJUBLJANSKA C. 2A
TEL. 01/78 69 270, 01/78 69 260 ali 051 / 652 - 192
E-mail: info.armex@siol.net
www.cistilnenaprave-dezevnica.si**

Koledar kulturnih prireditev: julij 2010

nedelja, 4. 7., ob 18:00 uri; Društvo Romi gredo naprej/Roma džan angle Grosuplje

ROMSKA PRIREDITEV, program oblikujejo: Monika Bohinec - orientalski ples, program romskih deklet, nastop Romov iz naselja Oaza in Neroma Primoža - harmonika in drugi; za izven

sreda, 14. 7., ob 20.30, Tabor Cerovo; Sevicq Brežice 2010, KS Št. Jurij in ZKD Grosuplje **VELIČASTNE STVARITVE ZA VIOLONČELO SOLO**, koncert klasične glasbe; Roel Dieltiens (Belgija): baročni violončelo, violončelo piccolo, J. S. Bach, Šest suit za violončelo

bilo je

Glasbeno društvo Stentbaj v letu 2010 ali »Glasba iz duše odpravi umazanijo vsakdana«

Program društva je dosegel svoja pričakovanja in uspešno uresničil svoje poslanstvo: spodbujanje mladih k večjemu ustvarjanju, omogočiti številnim glasbenim skupinam nastop in prostor za glasbene vaje.

Pred kratkim smo imeli neljubi dogodek, saj so nam v društvene prostore vlomili in naredili škode za okoli 4000 EUR. Dragi Grosupeljčani, ali živimo v varnem mestu? Kako zavarovati sebe?

Program društva peljemo lahko naprej, saj nam je v pomoč priskočila Občina Grosuplje ob podpori krovne Zveze kulturnih društev Grosuplje (zahvala Luki in Simoni).

Naredimo mesto Grosuplje kulturno urbano in predvsem varno. Bodimo strpni in prisluhnimo mladim. Z glasbo mladi izžarevajo svoj potencial, z glasbo mladi govorijo.

V društvu stremimo, da mladi preživijo varne popoldneve in večere, ter da si svoje glasbeno znanje razširijo, izmenjajo mnenja, vzamejo svoj inštrument in se predstavijo na odru...

Posebna zahvala tudi grosupeljskim gasilcem (oskrbovanje z vodo). Hvala, Mitja Brodnik in ekipa.

Glasbeniki želimo združevanja in čim manj odhajanj mladih v bližnjo Ljubljano. Grosupeljski glasbeniki smo inovativni, zreli, prodorni in kvalitetni.

Vabljeni v Glasbeno društvo STENTBAJ, Taborska 15 a Grosuplje!

predsednik društva, Maki Živkovič

Na sliki ustanovitelji in aktivni člani društva Slavko Šnerbern, Maki Živkovič, Luka Zorko.

Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa
Info in rezervacije vstopnic:

ZKD Grosuplje, Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje,
T: 01/786 40 28

Predprodaja vstopnic na blagajni Kulturnega doma:

17.00 – 19.00 sreda, 19.00 – 20.00 sobota in uro pred predstavo

Predprodaja v pisarni Zveze kulturnih društev Grosuplje:

12.00 – 16.00 ponedeljek, torek in četrtek

sobota, 29.05. ob 20:30 uri, Tabor Cerovo, KS Št. Jurij in ZKD Grosuplje

VRUJA,

istrska ljudska glasba, etno koncert

»Duh Istranove je ušel k Izviru, glasbeno nepovratno: v skoraj desetletni ustvarjalni poti se istrska Vruja bode s (po)polno paletto življenjskih izkušenj, ki so zagotovo zaznamovale tudi njihove pesmi in plese: vse med življenjem in smrtjo. Prepišna lega slovenske Istre pa tudi blagodejno vpliva na skupino izvrstnih in predanih muzičistov: Slovenije brez Istre ni«, so zapisali v napovedniku festivala Druga godba kot uvodnik k zasedbi, ki je gostovala pri nas.

Tako kot je istrski polotok večkulturni in večetnični prostor, je tudi sestava članov skupine takšna, zato je bilo popolnoma spontano, da so izvajali in podajali glasbeno tradicijo celotne Istre. Inštrumentalna in zvočna raznolikost programa je bila sočen prikaz zanimivega prepleta glasbenega gradiva iz več virov, to je z neposrednim raziskovanjem nekaterih članov skupine na terenu, z iskanjem že zapisanih glasbenih motivov in s sodelovanjem s priznanimi etnomuzikologi, folkloristi ter arhivi. Komentarji k izvajani glasbi so vse zaigrano samo še podkrepili.

osmisli skupno dihanje publike in gostujočega ansambla. Člani Vruje nam igrali različne plesne Severne Istre. Med glasbili smo slišali dasko (stara deska za ročno pranje perila), meh ali mih (istrske dude), zven vela i mala sopela ali roženica (lesena pihala z dvojnimi trsnimi jezičkom) ter šurle (dvojno piskalo z enojnim trsnim jezičkom). V tipičnem tonu so zazvenele tudi dude, narejene tako, da so zbujele prave so. Prav posebej pa so izzvenele vokalne pesmi iz Južne Istre, to je glasbeno petje na tanko i debelo, canto sotto le pive iz vasi Galižana, villota (dvoglasno petje iz obalnih mest) in pesmi iz slovenske Istre. Skoznje smo lahko slišali tako čakovski, istrskobeneški kot šavrinski dialekt.

Med izvajalci velja posebej izpostaviti vokalistko Alenko Kranjac, po poklicu je učiteljica, ki je z neposrednim, iskrihim kontaktom takoj prevzela vse navzoče. Prepričljiva izvedba v celoti je bila v užitek publiku, ki je lahko zelo od blizu opazovala, kako glasbeniki živo gradijo interpretacijo izbranih istrskih pesmi. Naj dodam, da je umetnike koncertno prizorišče navdušilo in so, ko so se številni še kar zadržali v pokoncertnem vzdušju, v cerkvi pred oltarjem zapeli še dve pesmi posvečeni Mariji – seveda v istrskem melosu. Ubrano in mehko. Sami si želijo še priti med nas, saj imajo tudi specialen program delavnic, ko učijo istrski ples pred koncertom, v času koncerta pa vse udeležence delavnice povabijo, da zaplešejo na njihovo glasbo. V Italiji so take oblike koncertov v navadi in jih imajo naši sosedi zelo radi. Poleg poslušanja dobre glasbe, so radi tudi sami aktivni nastopajoči. No, mogoče kaj takega poizkusimo tudi pri nas.

Naj se kot soorganizator zahvalim dobrim sodelavcem: KS Št. Jurij – predsedniku Janezu Kozlevčarju z ekipo, PDG Ponova vas – predsedniku Jožetu Kocjanu in poveljniku Tonetu Rebolju, ki so poskrbeli za luči in klopi. Želimo si, da bi še naprej tako sodelovali tudi z župnijo Št. Jurij, župnikom Hostnikom, ki nam je ob tej priložnosti spet odprl vrata. Vsi skupaj smo poskrbeli, da se je zgodil še en lep etno večer. No, le vreme je bilo malo skisano, tako da zaradi dežja nismo mogli »krstiti« odrčka, ki so ga domačini pripravili za priložnosti, ko bomo koncerte izvajali zunaj pred cerkvijo. V letošnjem poletju bosta še dva koncertna dogodka, tako da bomo še lahko preverili novo pridobitev.

Četrtek, 10. junij, Družbeni dom Grosuplje in petek, 11. junij, Kulturni dom Grosuplje

V prisrčnosti z vzgojiteljicami in s skupinicama Medvedki in Čebelice, VVZ Kekec Grosuplje

Z mentoricami Ljudmilo Zidar - skupina Čebelice - in Melito Gale in Mojco Podržaj - skupina Medvedki - smo se dogovorili mesec nazaj o njihovem nastopu v naših prostorih - dvoranah. Seveda smo tako idejo podprli brez zadržkov, saj vemo, kolikšno težo ima nastop v pravih pogojih v bazični kulturni vzgoji. Nastopi so pokazali iskrenost, prisrčnost, zaupanje na dveh relacijah: otroci - vzgojiteljice in tudi

starši – vzgojiteljice. Zgovorna slika o predanem in uspešnem delu. Prvi dan smo začutili, kako so tudi najmlajši lahko občutljivi za podobe, ki so jih doživljali preko skulptur KD Grosuplje – mesto kipov. Po tem, ko so jih božali, začutili njihove hrapave in gladke površine, se učili izgovarjati njihova imena (Čebelice so stare slaba 3 leta), so nastali katalogi njihovih skic teh skulptur in kopije kipov, ki so jim jih pomagali iz gline narediti tudi starši. Lepa zamisel, ki je bila pristrčno zaokrožena s kulturnim programom in odprtjem razstave, ki je tudi s fotografijami pripovedovala vse faze projekta. Ljudmilo Zidar in njeni pomočnici ter vsem malim kiparjem čestitamo za tako lepo prvo razstavo.

Naslednji dan, v Kulturnem domu Grosuplje, pa so nastopali Medvedki, že nekoliko večji. Besedo, pesem in ples so povezali v prijeten zaključni nastop za starše. Bilo so zelo pristrčni, in nekaj recitatorjev je blestelo. Prepevali so ubrano in na koncu še zaplesali ob zvokih harmonike. No, pri plesu se je malo zataknilo, pa jih je nekaj padlo na tla. Vendar jim je bilo tudi to v veselje. Iskreni smeh in zadovoljstvo sta se razlezla tudi v dvorano.

Za našo strokovno službo lahko rečemo, da je bila to prav prijetna osvežitev ob sicer precej togem pisarniškem delu. Upamo, da so se najmlajši lepo počutili med nami, in bomo veselji, če se spet srečamo. Pri novih dogodkih. Radi jim bomo odprli naša vrata.

**petek, 11. junij, ob 8:30 uri, Kulturni dom Grosuplje, Gledališče Hiša KD Teater
Anita Šefer, v prir. Irene Žerdin:**

IZZA ŠOLSKIH KLOPI,

mladinska predstava

Naša mladinska gledališka zasedba je še enkrat stopila na oder za svoje sošolce. Razlog za vznemirjenje in pri nekaterih za malo več treme. Toda, ko je zgodba stekla, smo z veseljem opazovali kakšno novo gesto, dodan stavek, ki ga lahko prinese le živa izvedba, ko ti nekoliko poleta doda vzdušje polne dvorane. Prvič smo imeli občutek, da so igralci suvereni na odru, da obvladajo prostor. Vse to smo se z igralci pogovorili po predstavi, z mentorico Ireno Žerdin, ki se je osebno zavzela, da se je zgodila še ena ponovitev predstave. Seveda je sledila želja igralcev, da bi predstavo igrali še enkrat pred domačim občinstvom.

Naj mimogrede naveden nekaj opažanj iz gledališke produkcije osnovnošolcev cele Slovenije 2009/2010. Kar polovica predstav (80 v prvi selekciji JSKD R Slovenije) je bila v produkciji III. triade OŠ. Izvirnim idejam odrske uprizoritve so igralci, na lastno željo, gledališkemu izrazu dodajali gib (koreografije s prvinami hip hopa ali s prvinami sodobnega plesa ali baleta), avtorsko glasbo in petje ter film; raziskovanje se je nadaljevalo celó v predstavo brez besed. V kolikor so omenjeni gledališki elementi popestritev, pa so bili za večino izvajalcev tudi nevarna past. Uporaba omenjenih elementov mora ostati vedno v službi sporočila predstave in igralca. Zahteva temeljito poznavanje osnov gledališča. Na obeh straneh: med igralci

in mentorji.

Izjemen porast gledališke produkcije III. triade OŠ pa kaže tudi na problematiko »mladinskega« gledališča. Prvi problem pri besedila, ki jih skorajda ni. V letošnji sezoni so bila uprizorjena besedila iz sodobnejših izdaj dramskih besedil za devetletko, priredbe znanih prozskih besedil ali pravljic. Nekaj jih je bilo tudi avtorskih, celo družbenokritičnih (avtor: skupina ali posameznik). Pri sodobnih besedilih je situacija odrskega dogajanja – mizanscena – nosilna komponenta. Če je ni, ponavadi gledamo na odru osebne tike, zadrege, nesmiselno stopicanje, sprehajanje najstnikov in težko rečemo, da je to gledališče. Tu je naloga mentorja (v to ga zavezuje tudi pedagoška etika), da mladega igralca postavi v smiselno odrsko situacijo: ta ga bo fizično osvobodila, izgovorjena igralčeva beseda pa potem deluje kot začimba. Omenjeno kaže na veliko zahtevnost in strokovnost tega dela.

Drugi problem pa je publika. Če gledališke predstave obravnavajo za najstnike aktualno tematiko je odziv publike, ki ji je namenjena predstava (iste starosti), običajno zelo buren in bučen. Kot da je ravno kritični generaciji, v dobi odraščanja, ta umetnost tuja in ne poznajo osnovnih pravil obnašanja. Te težave srečujemo vsepovsod po Sloveniji. Komentarji so intenzivni kot na športni tekmi, kar nekako ni v kontekstu gledališkega prostora. Mogoče bo potrebno najprej več narediti na produkciji gledališča te starosti: če bo več dobrih besedil, bo posledično več dobrih predstav, najstniki bodo hodili več v gledališče in bodo tudi njihove reakcije po večkratnem obisku gledaliških predstav vrstnikov prešle v čas komentarjev in pogovorov po predstavi.

Letos smo v sodelovanju z OŠ LA Grosuplje zelo pazljivo izbrali publiko za omenjeno predstavo in rezultat je bil dober. V zadovoljstvo vseh v dvorani. Predvsem pa so bili zadovoljni igralci, ki so med predstavo in po njej začutili in dobili komentarje sošolcev.

In naši načrti za naslednjo sezono? Besedilo je skoraj že izbrano in ga bodo zdaj že člani mlajše skupine Gledališča GGNeNi pazljivo brali (posvojili) med počitnicami. Začenjamo zgodbo nove gledališke skupine. Takoj v septembru bomo imeli intenzivne vaje, potem redne vaje, s polnostjo subtilnega odnosa mentor – igralec, v nenehnem podajanju znanja in navdiha drug drugemu.

Vsi zainteresirani srednješolci nas lahko kontaktirate.

Več info www.kultura.si/!

Info ZKD Grosuplje

dogaja

četrtek, 10. junij, Družbeni dom Grosuplje in petek, 11. junij, Kulturni dom Grosuplje

V prisrčnosti z vzgojiteljicami in skupinicama Medvedki in Čebelice, VVZ Kekec Grosuplje

Z mentoricami Ljudmilo Zidar in - skupina Čebelice in Melito Gale in Mojco Podržaj – skupina Medvedki smo se dogovorili mesec nazaj o njihovem nastopu v naših prostorih - dvorinah. Seveda smo tako idejo podprli brez zadržkov, saj vemo kolikšno težo ima nastop v pravih pogojih v bazični kulturni vzgoji. Nastopi so pokazali iskrenost, prisrčnost, zaupanje na dveh relacijah: otroci - vzgojiteljice in tudi starši - vzgojiteljice. Zgovorna slika o predanem in uspešnem delu. Prvi dan smo začutili, kako so tudi najmlajši lahko občutljivi za podobe, ki so jih doživljali preko skulptur KD Grosuplje – mesto kipov. Po tem, ko so jih božali, začutili njihove hrapave in gladke površine, se učili izgovarjati njihova imena (Čebelice so stare slaba 3 leta), so nastali katalogi njihovih skic teh skulptur in kopije kipov, ki so jim jih pomagali iz gline narediti tudi starši. Lepa zamisel, ki je bila prisrčno zaokrožena s kulturnim programom in odprtjem razstave, ki je tudi s fotografijami pripovedovala vse faze projekta. Ljudmilo Zidar in njeni

pomočnici ter vsem malim kiparjem čestitamo za tako lepo prvo razstavo.

Naslednji dan, v Kulturnem domu Grosuplje, pa so nastopali Medvedki, že nekoliko večji. Besedo, pesem in ples so povezali v prijeten zaključni nastop za starše. Bilo so zelo prisrčni, in nekaj recitatorjev je blestelo. Prepevali so ubrano in na koncu še zaplesali ob zvokih harmonike. No, pri plesu se je malo zataknilo, pa jih je nekaj padlo na tla. Vendar jim je bilo tudi to v veselje. Iskreni smeh in zadovoljstvo sta se razlezla tudi v dvorano.

Za našo strokovno službo lahko rečemo, da je bila to prav prijetna osvežitev ob sicer precej togem pisarniškem delu. Upamo, da so se najmlajši lepo počutili med nami, in bomo veseli, če se spet srečamo. Pri novih dogodkih. Radi jim bomo odprli naša vrata.

ZKD Grosuplje načrtuje drobne izboljšave za začetek sezone

Po programu v juliju 2010, če ste ga že preleteli, je videti, da smo že v počitniškem vzdušju. Pripravljamo se na novo sezono, programsko in tudi obratovalno. Po načrtu – upamo, da ga bomo uspešno izpeljali – se bomo priključili na toplovod, naredili nadgradnjo v zvočni tehniki za otroško gledališče in vokalne zasedbe, redna vzdrževalna dela v kulturnem in družbenem domu, spet »počistili« arhive in funduse ter pripravili vse potrebno za elektronsko prodajo vstopnic. Kino predstav ne bo do zadnjega tedna v avgustu 2010, ko spet začnemo z rednim programom. Drobna dela, vseeno malo manj vpeta v sicer tempiran ritem rednih predstav in dogodkov.

INFO ZKD Grosuplje

napovedujemo

sreda, 14. 7., ob 20.30, Tabor Cerovo;

VELIČASTNE STVARITVE ZA VIOLONČELO SOLO, koncert klasične glasbe

Program: J. S. Bach, Suite 1, 3 & 5; Šest suit za violončelo je Bach najverjetneje napisal v obdobju med letoma 1717 in 1723, ko je delal kot kapelnik v Köthenu. Suite imajo neverjetno širok emocionalni razpon ter sodijo med njegove najočarljivejše glasovne interakcije, z veliko zmožnostjo občevanja in povezav, ki jim je brezčasnost pripomogla do ohranitve popularnosti vse do današnjih dni.

Sodobne raziskave poizkušajo sugerirati, da suite niso bile spisane za čelo, ki ga med igranjem drži glasbenik med nogami, temveč ga postavi na ramo in ga igra kot violino (da spalla). Neenotna glasbena terminologija, ki se je pojavljala v takratnem času, še vedno povzroča vrsto neprijetnosti in zmedo, ki zadeva inštrument, za katerega naj bi Bach spisal dotična dela.

Kljub temu, da so se v času izgubili vsi avtorizirani izvodi suit, pa obstajajo ročno prepisane kopije, med katerimi je tudi tista njegove druge žene Anne Magdalene, ki ji nekateri pripisujejo tudi avtorstvo suit. Zaradi različic, ki so se ohranile, je tudi interpretacija suit zelo raznotera in ni ene splošno veljavne in sprejete verzije. Pred letom 1900 so bile suite malo znane. Ko jih je koncem prve četrtine 20. stoletja Pau Casals začel študirati, ter jih tudi posnel, je postal prvi, ki je posnel vseh šest suit in zanimanje zanje je pričelo močno naraščati.

Danes jih lahko slišite tudi v

Tamburaši na Magdalenski gori

Sobota, 12. junija 2010, ob 20. uri

Družine na Zgornji Slivnici povezuje prijateljstvo, skupaj pa organizirajo tudi kakšno prireditev, na katero povabijo svoje prijatelje in znance. Tako se je

zgodilo tudi ta sobotni večer. Vse navzoče je pozdravil gospod Marko Janežič, predsednik TD Magdalenska gora. S tem koncertom so pričeli praznovati 10-letnico svojega delovanja.

V cerkvi svete Magdalene je nastopil

Tamburaški orkester Kulturno-umetniškega društva Oton Župančič iz Artič. Dvajsetčlanski ansambel sestavljajo glasbeniki različnih starosti in obeh spolov. Vodi jih dirigent in skladatelj Dragutin Križanič. Tamburice so k nam prinesli Turki, je povedal, in ostale so med nami kot edina dobra stvar, ki so nam jo zapustili strašni zavojevalci. Najprej so s tamburico spremljali le ljudske pesmi, kasneje pa se je uveljavila kot koncertni instrument in skladatelji so začeli pisati skladbe ali pa priredbe znanih napevov prav za tamburaške orkestre. Nekaj zaigranih skladb je zložil za svoj orkester tudi dirigent Križanič, nekatere so bile že nagrajene.

Že 27 let neprekinjeno igrajo in to se pozna na kvaliteti. Igranje orkestra popestri lepo petje dirigenta in njegove žene Elizabete Križanič, ko se jima pridruži še barviti glas M. Prevejška, je glasbeni užitek popoln. Glasba za dušo torej v topleni junjskem večeru. Manjkalo ni tudi hrane za telo, sladke in tekoče, da smo odhajali z Magdalenske gore potešeni in veselo razpoloženi.

Marija Samec

interpretaciji Roela Dieltensa, ki z Bachovimi šestimi suitami za violončelo solo in s samosvojim umetniškim izrazom bogati Seviq Brežice ter svetovno CD produkcijo.

Roel Dieltens je študiral v Antwerpnu v Belgiji pri A. Messensu in v Detmoldu v Nemčiji pri A. Navarri. Je mednarodno renomiran solist, sprejet kot avtoriteta v igranju na moderni kot tudi baročni violončelo. Zaradi sposobnosti in nekonvencionalnega pristopa si je utrl pot na najbolj priznane koncertne podije po vsem svetu (Pariz, Berlin, London, New York, Tokio, Moskva...). Ustanovil je tudi komorno skupino Ensemble Explorations, ki je dosegla svetovno slavo. V Zürichu poučuje na Hochschule für Musik und Theater ter se pojavlja v žiriji na tekmovanjih: Leipzig Bach Wettbewerb, Moscow Tchaikowski Competition, Belgrad Competiton... Leta 2006 je o njem posnela dokumentarec belgijska televizija.

Predstavitve Festivala Seviq Brežice in Seviq Municipii: Omenjeni festival velja za enega najuglednejših in najprestižnejših evropskih festivalov stare glasbe. Tako kot vsako leto Seviq Brežice tudi tokrat svojim obiskovalcem ponuja prestižen in zanimiv program petnajstih ansamblov, ki sodijo v sam vrh evropskih glasbenikov. Program zajema glasbo različnih kultur in slogov, ki so se na evropskem prostoru prepletali skozi zgodovino od 13. do 19. stoletja. Posebnost festivala je, da se glasba na njem izvaja v historični maniri z avtentičnimi instrumenti in na avtentičen izvajalski način. O tem govori tudi naš moto »Vedno živa kakor ustvarjena« ali »Semper VIVA Quam Creata. Koncerti so izključno v prostorih slovenske kulturne dediščine, na zgodovinsko pomembnih in za obiskovalce še posebej zanimivih lokacijah. Kakovost programa potrjuje veliko število obiskovalcev, ki se vsako leto v poletnih mesecih prepustijo glasbenim užitek.

V okviru celotnega festivala bo od 22. junija do 4. septembra mogoče prisluhniti kar 43 koncertom po 37 lokacijah v 22 občinah. Celoten program in lokacije si lahko ogledate na spletni strani

www.seviq-brezice.si.

Prestižen otvoritveni koncert bo prva izvedba Misse Viennensis v sodobnem času v Sloveniji, ki jo je napisal kamniški jezuitski skladatelj Janez Krstnik Dolar. Koncert je oživetev monumentalne partiture najpomembnejše skladbe naše baročne glasbene dediščine ter redka predstavitev naše dragocene zapuščine gregorianike iz 15. stoletja. Nadaljevali bomo s skupino Canzona in raznolikostjo španske kulture 13. stoletja. Slovenskim glasbenim sladokuscem so bodo na letošnjem festivalu predstavili najprestižnejši belgijski izvajalci stare glasbe: Zeffiro Torna s »Solzami radosti« 17. stoletja, Roel Dieltens z Bachovimi šestimi suitami za čelo in ženska vokalna skupina Psallentes, ki nas bo z gregorijanskim koralom spremila v svete zvoke. Nadaljevali bomo s projektom Gallus, ki ga Seviq Brežice pripravlja v sodelovanju s Komornim zborom RTV Slovenija, z njim pa si prizadevamo širšo publiko spoznati z zvenenjem glasbe enega najpomembnejših slovenskih skladateljev. Od severa do juga Evrope bomo potovali s Haydn Lute triom, z ansamblom Janas pa k skrivnostim glasbe Kapsbergerja plemenitega z Berberinijevega dvora. Haydnovi godalni kvarteti bodo razkriti v romantičnem duhu nizozemskega kitarškega dua, Davida van Ooijena in Paula Pleijsiera, odlična pevška zasedba Camerata Trajectina bo v nadaljevanju festivala predstavila nizozemske pesmi 16. stoletja. Z enako razigranostjo jih bo dopolnila italijanska skupina Auser Musici, katerih glasba Firenze spaja z Neapljem. Stara glasba se bo letos prepletla tudi s tradicionalnim Kletzmerjem in zvoki francoskega ansambla XVIII-21 Le Baroque Nomade, s tipičnim Verssailskim duhom omike in poželenja pa bodo francoski obisk festivala dopolnili Musical Humors. Z ansamblom Norwegian Cornett & Sackbuts se bomo odpravili na pot po renesančni Španiji, z odlično skupino Unicorn, ki bo izvajala glasbo avstrijskih in italijanskih minnesängerjev pa zaključili letošnji program.

Info ZKD Grosuplje

Napoved Skladovih prireditev junij - september

ODPRTI NATEČAJI IN RAZPISI

Literarni natečaj: 2010 Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti - **do 25. 6. 2010**

Likovni razpis na temo: Med besedo in podobo - **do 30. 6. 2010**

Literati seniorji – razpis: Območno srečanje literatov seniorjev - **do 20. 8. 2010**

LE PLESAT ME PELJI, DRŽAVNO SREČANJE ODRASLIH FOLKLORNIH SKUPIN 1. in 2. del

nedelja, 25. julij 2010, Beltinci

sobota, 9. oktober 2010, Maribor

Državno srečanje odraslih folklornih skupin bo potekalo v dveh delih in na dveh različnih lokacijah.

Na srečanju se bodo predstavile folklorne skupine, ki so bile izbrane na regijskih srečanjih po celotni Sloveniji. Izbor z regijskih srečanj je pripravila strokovna spremljevalka Branka Moškon. Iz ivanške izpostave bo nastopila FS Ponikve.

MED BESEDO IN PODOBO

petek, 17. september 2010, ob 18.00, Jakličev dom, Videm - Dobropole

Otvoritev tematske območne razstave likovnih del, ki bodo prispela na razpis. Strokovna selektorica za regijski nivo bo ponovno likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Izbrana dela bodo razstavljena na regijski razstavi, ki bo letos postavljena v Logatcu.

OBMOČNO SREČANJE LITERATOV SENIORJEV

torek, 21. september 2010, ob 16.00, Jakličev dom, Videm - Dobropole

Odrasli literati imajo vsako leto priložnost, da predstavijo svojo letno produkcijo pod strokovnim vodstvom. Letos bo njihova dela komentirala mag. Ana Porenta, ki bo vnaprej prebrala vse prispevke in podala svoje mnenje ter se pogovorila z ustvarjalci. Srečanje bo kot ponavadi potekalo v komornem vzdušju.

DRŽAVNI NATEČAJ ZA NAJBOLJŠE ROCKOVSKO BESEDILO 2010

sobota, 25. september 2010, Stična

Zaključek natečaja bo potekal ob srečanju neuveljavljenih in inovativnih glasbenih skupin, ki je že v lanskem letu prerasl okvire izpostave in bo tudi letos vseslovensko srečanje izvajalcev in ljubiteljev tovrstne glasbe.

REGIJSKO SREČANJE OKTETOV IN MALIH PEVSKIH SKUPIN

sobota, 25. september 2010, Cerknica

Na regijskem srečanju imajo priložnost predstaviti male pevske zasedbe, ki so bile za regijski nivo izbrane na območnih srečanjih.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE - KAKO SE BOJUJEM PROTI »REVŠČINI«? – RAZSTAVA PO NATEČAJU

torek, 28. september 2010, Mestna knjižnica Grosuplje

Otvoritev razstave likovnih del, ki so prispela na natečaj Kako se bojujem proti »revščini«? bo potekala v dvorani Mestne knjižnice Grosuplje. Izbrana prispela dela so bila objavljena na letakih skladove izpostave v tekočem letu in na ogled bodo tudi natisnjena vabila - plakati.

Mavrična kultura za vse

OTROŠKI EX TEMPORE – GRAFITI

četrtek, 17. junij 2010, ob 9.00, Grosuplje

Vsako leto so mladi iz vseh šol s področja delovanja izpostave povabljeni, da se udeležijo likovne delavnice, na kateri spoznavajo različne izraze vizualnega ustvarjanja. Letos so gostovali v Grosupljem na delavnici, kjer so pod vodstvom strokovnjaka za tovrstni izraz ustvarjali grafite.

41. TABOR ZAMEJSKIH PEVSKIH ZBOROV

sobota, 19. junij 2010, ob 20.00, OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Predstavili so se zamejski zbori, ki delujejo v okviru slovenskih društev ali samostojno v tujini.

41. TABOR SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV

nedelja, 20. junij 2010, ob 11.00, OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Na letošnji Tabor Slovenskih pevskih zborov so se prijavile številne nove pevske zasedbe in zbori. Tako bodo so na Taboru ponovno

združili glas številne pevke in pevci s področij širom Slovenije. Predsednik Tabora in ivanški župan Jernej Lampret je jubilatoma podelil priznanja.

KULTURNI BAZAR V LJUBLJANI

Prič se je na Kulturnem bazarju predstavila koordinacija Osrednja Slovenija v okviru kakovostnih projektov in programov, ki jih kulturne ustanove ponujajo za otroke in mladino. Predvsem pa je pomembno, da se vrtcem in šolam omogoči povezovanje s kulturnimi ustanovami. Predstavitev je bila tudi ozaveščanje o pomenu kulturne-umetnostne vzgoje za otroke in mladino. Udeležba na Kulturnem bazarju 2010 je bila za vse obiskovalce brezplačna.

REGIJSKO SREČANJE ODRASLIH GLEDALIŠKIH SKUPIN – LINHARTOVO SREČANJE

Linhartovo regijsko srečanje je potekalo kar tri dni, in sicer na dveh različnih lokacijah. Izbrane gledališke skupine so tako imele možnost

režiji Renate Vidič, ki se je uvrstila v tekmovalni del programa. Nastopili bodo v Medvodah. V spremljevalni del programa pa je uvrstil ivanško gledališko skupino Petdopol. Klemen Markovčič je v oceni o GGNeNi med drugim zapisal: »Izbor besedila je kratko-malo dober. Tudi izvedbeni odnos do besedila je bil več kot ustrezen, čist, jasen in s tem sodoben. V ospredju so medčloveški odnosi in stiske, ki so večno aktualni, uprizoritev pa jim določa jasna mesta in na takšen način usmerja tudi gledalčeva razmišljanja.«

MLADI FOLKLORNIKI NASTOPILO NA RINGARAJA 2010

Na srečanju V Rogaški Slatini so se predstavile otroške folklorne skupine, ki so bila izbrane in predlagane na regijskih srečanjih za državni nivo. Iz Dobrepolja je nastopila OFS Podružnične šole Ponikve, JVIZ OŠ Dobrepolje pod mentorskim

tudi da gostujejo in se predstavijo različnim publikam na področju osrednje Slovenije. Naš strokovni spremljevalec Klemen Markovčič je za regijsko srečanje izbral gledališko skupino GGNeNi KD Teater Grosuplje s predstavo Geffery Bernard je bolan, v

predstavila lutkovna skupina Vrtca Ivančna Gorica z mentoricama Barbaro Kavšek in Urško Ivančič in Mančkovim Piščančkom Pikom. Čestitam najmlajšim gledališčnikom iz Vrtca Ivančna Gorica!

FOLKLORNIKI USPEŠNO NA REGIJSKEM SREČANJU V LJUBLJANI

V Centru kulture v Mostah – Španski borci je v maju potekalo regijsko srečanje odraslih folklornih skupin Osrednje Slovenije. Udeležilo se ga je osem skupin s področja celotne koordinacije. Srečanje je potekalo pod naslovom Al' me boš kaj rada mela, strokovno ga je spremljala Branka Moškon.

Na srečanju sta bili izbrani kar dve skupini iz ivanške izpostave, in sicer FS Stična in FS Ponikve.

foto Janez Eržen

vodstvom Martine Prhaj in Mateje Hočevar z odrsko postavitvijo Korlovc gre, ki se je predstavila med devetimi otroškimi folklornimi skupinami iz vse Slovenije. Poleg devetih izbranih skupin pa so bili za povezovanje programa izbrani še otroci OFS JVIZ OŠ Dobrepolje.

NAJMLAJŠI LUTKARJI IZ VRTCA PRVIČ NA DRŽAVNEM SREČANJU

v Domžalah je v maju potekal Festival predstav otroških in odraslih lutkovnih skupin Slovenije. Na srečanje so se skupine uvrstile preko regionalnih srečanj. Selekcijo na regijskih nivojih je opravila Renata Kalemba. Iz ivanške izpostave se je na srečanju

GABRIJEL VRHOVEC NA PREDSTAVITVI NOVEGA ZALOŽNIŠKEGA PROJEKTA

V okviru praznovanja ivanške občine je bil prvič javno predstavljen nemški prevod Kozlovske sodbe v Višnji Gori (Das Weichselburger Gericht über einen Bock) prevajalca dr. Erwina Koestlerja in ilustratorja Gabrijela Vrhovca. Knjiga je bila predstavljena v Ivančni Gorici ob posebni priložnosti – ob 10. obletnici pobratenja Občine Ivančna Gorica in nemške Občine Hirschaid, ki medsebojno sodelujeta na področju kulture, šolstva, gasilstva, športa in drugih področjih življenja v obeh občinah. Nemški prevod je že četrti prevod, ki je izšel v našem založništvu v okviru širšega mednarodnega projekta.

BIG BANDI V LJUBLJANI

V začetku junija je potekalo 5. državno srečanje big bandov in plesnih orkestrrov. Srečanje je bilo strokovno spremljano (Lojze Kranjčan) in udeleženci so prejeli oceno izvedenih nastopov. Nastopilo je sedem big bandov, ki so navdušili množico na Prešernovem trgu. Zaželeno pa je bilo tudi, da vsaka skupina izvede novo skladbo Lojzeta Kranjčana: Čakam. Iz ivanške izpostave je nastopil DOM – Dobrepoljski orkester mladih pod vodstvom Braca J. Doblekarja.

FESTIVAL URBANO

Festival, ki zaključuje spomladansko ustvarjalno sezono, je letos potekal že drugič, tokrat pod nazivom Urbano. Gre za kulturni vstop v poletno sezono. Skupaj z ivanško knjižnico smo tako pripravili različne festivalske vsebine. Z lutkovno igrico Piščanček Pik so se predstavili vrtčevski otroci iz Enote Muljava. Kar 150 osnovnošolcev je sodelovalo na delavnici stripa in spoznavalo stripovsko kulturo pod vodstvom Gabrijela Vrhovca. V knjižnici je potekala otvoritev razstave stripov, ki so prispeli na stripovski natečaj Lepo je biti skupaj. Izbrani striparji so prejeli materialne nagrade med njimi zbornik – Stripovski zabavnik, kjer so objavljena vsa prispela dela. Pogovor o stripu je pripravil nagrajeni Dejan Kralj, ki je poudaril razlike med evropskim in ameriškim stripom in pomen stripovske bralne kulture.

KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI - JE TO EVROPA?

Ob Svetovni prestolnici knjige in ob predsedovanju Španije Evropski uniji je bila v prostorih Hiše Evrope odprta razstava ilustracij štirih različnih ilustratorjev za štiri prevode Kozlovske sodbe v Višnji Gori. (angleški, francoski, španski in nemški) skupaj s prevedenimi besedili iz vseh štirih knjig. Predstavili so se Marjan Manček, Gabrijel Vrhovec, Judita Rajnar in Santiago Martin. Poulično gledališče Teater Cizamo je na ulici pred Hišo Evrope nastopilo z odlomki iz Kozlovske sodbe v Višnji Gori. V predstavo so vključili celotno publiko, tako se je na Bregu odvila prava sodba ubogemu kozlu. Po predstavi so najmlajši sodelovali na delavnici »Nariši svojega kozla« pod vodstvom akademske slikarke Nuše Lapajne.

IZŠEL JE NEMŠKI PREVOD JURČIČEVE KOZLOVSKE SODBE V VIŠNJI GORI

Besedilo je v nemščino prevedel dr. Erwin Koestler.

Ilustracije je pripravil dipl. slikar Gabrijel Vrhovec.

Gabrijel Vrhovec

je diplomirani slikar, ki živi in ustvarja v Višnji Gori. Kot Višnjan se je uspešno na likovni način spopadel z legendarnim Jurčičevim besedilom.

Dr. Erwin Koestler je Dunajčan, ki se je specializiral za prevode slovenskih besedil. V Salzburgu in na Dunaju je študiral zgodovino, germanistiko, medicino, splošno jezikoslovje in slovenščino. Je prejemnik številnih nagrad.

Josip Jurčič je s Kozlovsko sodbo v Višnji Gori na humoren način predstavil splošno človeško problematiko in ustvaril klasične literarne like z vedno sodobnimi humanističnimi izrazi.

Nemški prevod Jurčičevega dela z izvornimi ilustracijami je tako še en biser, namenjen predstavljanju slovenske kulture v mednarodnih razsežnostih.

Vsi štirje prevodi so v majhnih količinah še na voljo za nakup v prostorih JSKD RS OI Ivančna Gorica. Knjige pa so naprodaj tudi v Knjigarni Modrijan na Trubarjevi v Ljubljani.

Pesem naj združuje!

Izvedbo tradicionalne pevske revije občine Velike Lašče, ki se organizira vsako leto pred Trubarjevim rojstnim dnevom in občinskim praznikom občine Velike Lašče, je že v letu 1996 predlagal predsednik KUD-a Marij Kogoj Turjak, Franci Pečnik. Že od samega začetka je bila mišljena lokacija za izvedbo v Viteški dvorani na gradu Turjak. Tej reviji dajemo poseben pomen, saj se z njo spomnimo velikana slovenstva - Primoža Trubarja.

Zadnja leta je uvodna pesem na tem srečanju Trubarjeva: PUJTE, PUJTE, VSI LUDJE, ki jo uspešno izvaja Vokalna skupina Velike Lašče pod vodstvom ge. Martine Kovačič. Prav s to pesmijo je pred približno 450 leti veliki Trubar nagovarjal "LUBE SLOVENCE", naj s pesmijo tudi krepijo svojo narodno zavest. To sporočilo je še vedno še kako aktualno, zato ga z vso modrostjo prenašamo tako na mlajše kot malo starejše rodove. Zadnja leta revijo uspešno vodi mlada voditeljica, Tina Jaklič. Vsako leto revijo obogatimo tudi z gostujočimi pevskimi zbori. Izbiramo takšne zборе, v katerih prepevajo občani občine Velike Lašče ali pa imajo gostujoči pevci korenine v tej občini. Prednost imajo sosednje občine, s katerimi sodelujemo že dalj časa, ali pa smo povezani z njihovimi krajevnimi skupnostmi. Ena takšnih občin je Grosuplje, saj občini Velike Lašče in Grosuplje med drugim povezuje tudi skupna fara Škocjan.

Moški pevski zbor Vokal Grosuplje

Še posebej se bo ta povezanost odražala na srečanju "TURJAŠKI HARMONIKAR", ki bo 24. 6. ob 18. uri v domu krajanov Turjak, kamor vas vljudno vabimo. Na tem tradicionalnem srečanju bo nastopilo 24 harmonikarjev, od tega kar 5 iz občine Grosuplje. Iz objektivnih razlogov se na srečanju ne bo predstavilo še 5 grosupeljskih harmonikarjev. Državnega tekmovanja harmonikašic na gradu Rajhenburg, katerega obisk organizira naš KUD, pa se bo letos prav tako udeležilo večje število Grosupeljčank.

Vse to, in razumevanje župana, g. Janeza Lesjaka ter dejstva, da je prav predsednik KUD-a Marij Kogoj Turjak obiskoval osnovno šolo v Grosupljem, dokazuje in kaže na izvrstno medsosedsko sodelovanje. Prizadevali si bomo, da bo takšna povezanost ostala tudi v prihodnje.

KUD Marij Kogoj - predsednik Franci Pečnik, tajnik David Centa

Ženski pevski zbor Magdalena

14. prireditev *Stati inu obstati* - Škocjan pri Turjaku, nedelja, 6. 6. 2010, ob 15. uri

Petju je dana čarna oblast - (Anton Medved)

Prizadevni škocjanski organizatorji so na prvo junijsko nedeljo že 14. pripravili prireditev *Stati inu obstati*, posvečeno Trubarjevemu rojstvu.

Vse prisotne je pozdravil s Trubarjevimi besedami domačin Štefan Zrnc, Jožef Kraševac, predsednik Krajevne skupnosti Škocjan, pa je povedal, da se predstavniki krajev z imenom Škocjan srečujejo vsako leto drugje. Pred tednom dni so bili v italijanskem Škocjanu, leta 2012 pa bo srečanje v Škocjanu pri Turjaku.

Srečanje je pozdravil tudi podžupan občine Grosuplje Dare Gabrijel. Škocjanci so začeli s praznovanjem Trubarjevega rojstva, nato šele je država ugotovila, da je Trubar dovolj pomemben, da so ob njegovi 500-letnici organizirali prireditve na evropski ravni.

Recitacijska skupina Kulturnega društva Škocjan se je spomnila 100-letnice smrti duhovnika in pesnika Antona Medveda s pesmijo *Bratje, zapojmo!* Kot duhovnik je med drugim deloval v Šmarju - Sapu in na Turjaku, prijateljaval je s Franom Saleškim

Finžgarjem, ki je služboval v Želimljah, in župnikom Jerebom iz Škocjana. V svojem kratkem, a nesrečnem življenju je ustvaril zanimivo zbirko pesmi.

Moški pevski zbor Grosuplje, ki ga vodi zborovodja Primož Cedičnik, je stalni gost od vsega začetka na tej prireditvi. Nastopili so tudi trije rodovi družine Grčar s trobentami in bobnom. Simpatični Otroški pevski zbor Škocjančki je pod vodstvom Katarine Bambič zapel dve pesmi. Škocjanci lepo sodelujejo s sosodnjim krajem Ponikvami že od davna in folklorna skupina je prišla zaplesat na to tradicionalno prireditev. Kvartet Sever in prijatelji so člani Kulturnega društva Škocjan in so tudi vsako leto med nastopajočimi. Prireditev je zaključil duet Štefan Zrnc in harmonikar Drago Elikan.

Prireditev sta oblikovala Jožef Marolt in Maja Sodja. V lepem nedeljskem popoldnevu so se obiskovalci lahko okrepčali in odžejali ob šanku ob klepetu s prijatelji in znanci.

Marija Samec

Z Biserom v poletne dni

Ženski pevski zbor Biser, ki deluje v okviru KD Lotos Grosuplje, je svoje letošnje delo predstavil na letnem koncertu, ki se je odvijal 29. 5. 2010 v avli OŠ Louis Adamič v Grosupljem.

Na začetku letošnjega šolskega leta smo pevke dobile novo zborovodkinjo Manico Habjanič Gaberšek in nekaj mesecev smo potrebovale, da smo se navadile nanjo in da je ona ugotovila, kako in kaj pojemo in koliko lahko pričakuje od nas. Odločitev o letnem koncertu je padla relativno pozno, ob koncu zime. Od takrat pa do konca maja smo pridno vadile. Na začetku so vaje potekale tako kot običajno, v aprilu pa smo že imele celodnevne intenzivne vaje. V maju so se vaje še zgostile in na koncu smo vadile že trikrat na teden.

Tudi s samo organizacijo koncerta je bilo precej dela. Pripravile smo vabila za koncert, plakate in programske liste ter sestavile novico o koncertu za medije. Potrebno je bilo tudi okrasiti oder. Za zakusko in pogostitev gostov po koncertu, smo pripravile narezke, sladice in pijačo. Na dan koncerta smo bile malo nemirne in v pričakovanju dogodka, a pred začetkom nastopa smo se umirile, saj smo vedele, da smo dobro pripravljene in da lahko zaupamo sebi in naši zborovodkinji.

Na koncertu smo zapele štirinajst pesmi, ki so bile razdeljene v tri vsebinske sklope in v dodatek.

V prvem sklopu, imenovanem »Ta novi«, smo zapele Prešernovo pesem Dekletom in tri renesančne pesmi (Summer is coming in, Though Philomela lost her love, Come, merry lads, let us away). S skladbami iz tega obdobja smo se prvič srečale in jih pojemo z velikim veseljem. V »Ta resnem« delu smo zapele štiri ljudske, bolj otožne pesmi, ki so zelo blizu slovenski duši (Aj, zelena je vsa gorá, Kaj se ti pobič, Pleničke je prala in Kaj ti je deklica?). V »Ta veselem« delu pa smo zapele štiri radostne, veselja in humorja polne slovenske pesmi (Čuk se je oženil, V Pliberci

v jarmaci, Koga bi vzela in Zbadljivka). Po bučnem aplavzu, ki smo ga požele s strani naših poslušalcev, smo zapele za dodatek še dve pesmici - bolj otožno Pojdam u rute in hudomušno Jagri.

Naš koncert so s svojim igranjem na godala enkratno popestrili tudi gosti in sicer Godalni kvartet Allegretto, ki je nastopil z naslednjimi skladbami: Wolfgang Amadeus Mozart: Divertimento v D-duru, 3. Stavak, presto, Johann Strauss: Pizzicato polka, John Lennon: Yesterday in s spletom ljudskih: Irski venček ter Tam, kjer murke cveto.

Pri organizaciji koncerta so nas podprli sponzorji Amsset d.o.o. iz Grosuplja, Cvetličarna na ovinku Mojca Kotar s.p. iz Radomelj, Pekarna Grosuplje d.d. in Gaber Peter Kastelic s.p., iz Grosuplja. Pri pripravi koncerta so pomagali Tatjana Lukavečki, OŠ Louis Adamič, ZKD Grosuplje, Planet Princeska, Marjan Skubic in Boštjan Maver. Vsem skupaj se ob tej priložnosti lepo zahvaljujemo.

Naše petje in izvajanje naših gostov je pri publikli poželo obilen aplavz. Po koncertu so pohvale in čestitke glede našega petja kar deževale, tako da smo bile skupaj z zborovodkinjo zadovoljne same s sabo in s trudom, ki smo ga vložile v koncert. Naši zvesti publikli se zahvaljujemo za obisk, za aplavz in za to, da nas vedno znova rada pride poslušat. Ko se je petje in igranje zaključilo, smo se z gosti in publiko preselili v jedilnico, kjer smo vsi skupaj sproščeno poklepotali ter se podprli s hrano in pijačo.

Na naših vabilih in programskih listih je bilo zapisano »Z Biseri v poletne dni« - in res je koncert zaokrožil delo preteklega leta našega zbora in nas popeljal v poletje ter počitnice. V tem času si bomo nabirale energijo za novo delo in nove nastope v naslednjem šolskem letu.

Ženski pevski zbor Biser

Grosuplje – mesto kipov 2010

Jiří Kočica - foto Tatjana Pregl Kobe.

Letošnji projekt je zastavljen nekoliko drugače, predvsem zato, ker je krožišče ob vstopu v Grosuplje prazno in čaka na kip, ki bo ljudi pozdravljaj ob prihodu v mesto. Občinski svet občine Grosuplje je na svoji seji dne 24. februarja 2010 v ta namen potrdil, da naj se organizira javni razpis za kip ali kiparsko kompozicijo na krožišču Brvace. Tako smo storili in k sodelovanju povabili pet priznanih kiparjev oziroma avtorskih skupin.

Postavljena so bila izhodišča, in sicer kvaliteta, inovativnost in sodobni pristop v oblikovanju kipa ali kiparske kompozicije. Svoje idejne zasnove so morali predstaviti z maketo kipa, visoko približno 50 cm, maketo, fotografijo ali fotomontažo krožišča ipd., v velikosti približno 50 x 50 cm in dodati opis svojega projekta z obrazložitvijo.

Do 14. maja letos so se na vabilo na javni razpis odzvali vsi povabljeni avtorji. Zato se je žirija v sestavi Staša Kokot, Janez Lesjak, Mojca Lovšin, Zoran Srdič Janežič, Breda Škrjanec in Anton Žitnik sestala kar dvakrat, in sicer v sredo, 19. maja, in četrtek, 27. maja. Vsi projekti so bili strokovno predstavljeni, izvirni in kvalitetni. Žirija je upoštevala umetniški vtis, idejo, izvedbo in trajnost predstavljenega projekta. Odločanje je bilo zahtevno in težko.

Po izčrpnih presoji se je žirija odločila, da prvo nagrado podeli predlogu s šifro »Izročilo« avtorja Jiříja Kočice.

Kočica je k svojemu projektu s šifro »Izročilo« napisal naslednjo obrazložitev:

Kiparska kompozicija je kot celota proces, v katerem sodeluje čim večje število ljudi iz Grosupljega (vsaj kakšen član iz vsake grosupeljske družine), s čimer se vstopna točka simbolno pojavlja kot skupno delo prebivalcev oziroma skupnosti. V samem procesu avtor s posamezniki iz Grosupljega odtisne njihove roke v vosek. Odtiskovanje

rok v topel čebelji vosek je simbolno dejanje, ki zahteva dva posameznika in torej sodelovanje. V samem procesu dela se avtor trudi to dejanje ozavestiti pri sodelujočih kot srečanja, v katerih se srečanje »utelesi« in utrdi v odtisu rok- kipu, ki spominja na arhetipsko posodo - roke, ki jih damo v tako obliko, kadar želimo zajeti vodo ali kakšno drugo snov. Avtor bo organiziral tako odtiskovanje rok skozi več različnih akcij, v katere bo vključen čim večji del prebivalstva in kjer bodo zastopani ljudje iz različnih skupin (mladi, starejši, zaposleni, nezaposleni, moški in ženske iz različnih socialnih, narodnostnih skupin ipd). Pri tem avtor računa na približno tristo do štiristo takih odtisov rok, ki bodo tvorili na maketi predstavljeno kiparsko kompozicijo. Pridobljeni odtisi rok bodo odtisli v bron in pazljivo zavarjeni na spodnjem delu na kovinske palice različnih višin, da bo kompozicija razgibana in bo dajala vtis nekakšnega izseka »cvetov« s travnika. Kompozicija, ki bo lahko za naključnega obiskovalca skoraj abstraktna in bo spominja

Šifra	Avtor/ji
Arsvitai s predlogoma Odprti sezam in Ključ mesta (2 predloga)	Gail Morris in Damjan Komel
263	Boštjan Drinovec
Izročilo in Portal (2 predloga)	Jiří Kočica
Avto-ne-mobil/Avto-statua/Avto-kip (2 predloga oz. I. in II. varianta)	Alen Ožbolt
Aura mesta	Primož Pugelj

na nek rastlinski motiv, bo za prebivalce Grosupljega zelo konkretna in simbolno ter pripovedno jasna (taka bo tudi za generacije, ki bodo prišle za temi ljudmi, ki bodo sodelovali v samem kiparskem delu neposredno). Vsak odtis bo podpisan (razen če bo so-avtor odtisa to izrecno odklonil).

Naslov »Odtisi srečanj: izročilo« govori o pomenu srečanj kot temelju za srečna naključja in ker gre v tem primeru za vhodno točko v mesto in hkrati za prometno točko - krožišče, se kiparsko delovanje na družbeno angažiran način vključi v nek proces, v katerem se skuša oblikovati in jasno postaviti vrednost posameznikovega »odtisa« v skupnosti ter s tem zagotavljati drugačno obliko »izročila«.

Vsi na javni razpis predlagani projekti bodo razstavljeni v Mestni knjižnici Grosuplje, in sicer od srede junija do konca meseca. Vabimo meščane Grosupljega, da pridejo v sredo, 16. junija, v knjižnico, kjer se bodo srečali s kiparjem Jiříjem Kočico in skupaj z njim naredili odtis svojih rok v čebelji vosek. Hkrati si lahko ogledajo še vse ostale projekte, prispele na javni razpis za kip ali kiparsko kompozicijo na krožišču Brvace.

Staša Kokot, Zavod za kiparstvo

Koncert orkestrów Glasbene šole Grosuplje

Letošnje intenzivne vaje Pihalnega in Godalnega orkestra Glasbene šole Grosuplje so potekale 7., 8. in 9. maja na Debelem Rtiču, namenjene pa so bile pripravi na pomladni koncert in na tekmovanje godb. Kljub delu ni zmanjkalo časa za druženje in zabavo, udeležili smo se tudi koncerta Mladinskega pihalnega orkestra Piran v portoroškem Avditoriju.

Tradicionalni pomladni koncert Glasbene šole Grosuplje z leti prerašča v koncertni večer orkestrów. V petek, 14. maja 2010, so v avli Osnovne šole Louisa Adamiča nastopili kar štirje, ki delujejo pod okriljem naše šole: godalni, mali pihalni, pihalni in projektno simfonični orkester. Mojstrsko so jih vodili zavzeti mladi dirigenti Polona Udovič, Mitja Dragolič in Andrej Tomažin. V dvehurnem programu so nam predstavili raznoliko glasbo različnih obdobij, zanimive točke pa so popestrili solisti. Program je povezovala Anamarija Štukelj Cusma.

Glasbena šola Grosuplje

Na 30. tekmovanju slovenskih godb slavili grosupeljski godbeniki

Gostovanje letošnjega jubilejnega tekmovanja slovenskih godb je prevzela Občina Dobrepolje. Dvorano Jakličevega doma na Vidmu so tako 23. maja preplavili zvoki 11-ih godb oziroma pihalnih orkestrów. Godbeniki so se pomerili v dveh težavnostnih stopnjah, 4. in 2., ocenjevala pa jih je mednarodna strokovna komisija v sestavi Alojz Zupan, Marjan Grdadolnik, Tomaž Hebe, Armando Saldaini iz Italije in Philip Fruhmann iz Avstrije.

Tekmovanje je potekalo po Poslovníku iz leta 2007. Ocenjevali so intonacijo, zvok, ritem in doslednost v tempu, tehniko igre oziroma dinamiko in fraziranje ali umetniški vtis koncertnega nastopa.

V četrti stopnji sta se udeležili dve zasedbi, in sicer; Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje pod vodstvom Mitje Dragoliča in Kulturno društvo Godba Dobrepolje. Grosupeljčani so s 96,02 točkami prejeli zlato

plaketo s pohvalo in so se tako uvrstili v višjo, 3. kategorijo.

V 2. težavnostni stopnji je najvišjo oceno, 520,5 točk prejel pihalni orkester občine Šentjernej. Orkestri so sicer igrali koncertno glasbo, po večini v originalni izvedbi. Veliko poudarka pa so tudi letos namenili slovenskim avtorjem in skladateljem.

Helena Okorn

Slušatelji digitalne fotografije UTŽO Grosuplje smo skupaj z mentorjem Marjanom Trobecem pripravili fotografsko razstavo. Vsak izmed nas je pripravil eno samostojno fotografijo in en kolaž. Uradna otvoritev razstave je bila 20. maja v Mestni knjižnici Grosuplje, skupaj z literarnim večerom o Beneški Sloveniji z naslovom Oj, božime, oj, božime. Dvorana v prvem nadstropju je bila nabito polna. Obiskovalci, ki so si ogledali naše fotografije, so bili navdušeni nad predstavljenimi slikami.

Srečanje pod fotografijami v Mestni knjižnici Grosuplje

Dobili smo priznanje obiskovalcev, saj skoraj vse slike zajemajo življenje v naši občini oziroma naši okolici.

Pošteno povedano, tudi nam so bili naši izdelki všeč, saj so vsebovali vse elemente digitalne fotografije, ki smo jih usvojili v treh oziroma štirih letih pod vodstvom našega potrpežljivega Marjana Trobca.

Tako se nam je porodila ideja, da organiziramo ponovno srečanje pod fotografijami. Želeli smo povabiti nekoga, ki je strokovnjak na fotografskem področju, da naše izdelke strokovno pregleda in nam še kaj svetuje. Marjan se je dogovoril s priznanim strokovnjakom Jocom Žnidaršičem, enim najvidnejših slovenskih umetniških in reporterskih fotografov. Joco Žnidaršič je poznan po fotomonografijah: Ljubljana, Bohinj, Slovenski vinogradi, Pot k očetu (himalajski potopis), Dobimo se na tržnici, Golf na Slovenskem, Deset let je Slovenija država, Moja Slovenija in Lipicanci, na katere se je kritika odzvala z visokimi ocenami. Sodeloval je tudi kot soavtor v: Zakladi Slovenije, Vojna za Slovenijo, Lepa Slovenija in Planica. Prejel je več kot 50

domačih in tujih nagrad, med njimi tudi World Press Photo, nagrado Prešernovega sklada in Zupančičevo nagrado.

In tako velik fotograf si je ogledal vse razstavljene slike, vsako posebej pokomentiral, dodal dobronamerno pripombo, povedal, na kaj je potrebno paziti, če bi se udeležili kakega večjega foto natečaja. Seznanil nas je tudi s problematiko fotografiranja v težjih pogojih. In na koncu nas je vse skupaj pohvalil in čestital našemu mentorju Marjanu in nam. Všeč so mu bili kolaži, saj je vsaka slika zaključena zgodba zase. Na natečajih pa imajo boljše možnosti za uspeh posamezne slike, saj je natečajev in razstav kolažev malo. Pohvalil je, da smo postavili razstavo v tako lepem ambientu, kot je naša Mestna knjižnica, saj slike niso namenjene same sebi, ampak so namenjene vsem Grosupeljčanom.

Marjan, hvala ti, da si del svojega znanja posredoval tudi nam.

Želimo si, da se taka srečanja z zunanjimi strokovnjaki nadaljujejo tudi v prihodnje.

Ivo Puhar

Žalna: Srečanje z našimi dragimi

Prav poseben praznik smo imeli v naši fari 6. junija letos. Pa saj smo ga pričakovali! Kot vsako leto so člani ŽPS in župnik sklenili junijsko nedeljo polepšati s srečanjem bolnih in ostarelih. Tako ni bilo slovesno le pri jutranji maši, ko smo se spominjali vseh žrtev vojnega in povojnega obdobja, pač pa tudi pri deseti, ki je bila namenjena našim preizkušanim faranom.

Lepo je, da nas je obiskal doktor Jože Štupnikar, ki se tudi sicer rad oglasi v naši farni cerkvi in se z nami srečuje v spovednici. Nedeljsko srečanje je obogatila njegova jasna in preudarna beseda, ki je skrivnost večne evharistije in leta duhovništva prepletla z

vsakodnevnim darovanjem naših dragih, ki jim življenje prišteva leta in bolezni. Skupaj z domačim župnikom Andrejem Šinkom sta vsem, ki so to želeli, podelila zakrament bolniškega maziljenja. Še vsi pod vtisom binško in praznika svetega Rešnjega telesa in krvi so mnogi radi prejeli milost in pomoč svetega Duha. Prepričani smo, da tudi iz njihovih molitev raste naša župnija in se tesneje in iskreneje povezuje, kar smo dokazali tudi z lepo pripravljenim sodelovanjem med mašo, predvsem pa petjem naših mladih. Mnogi so ta dan v cerkev po več letih spet pripeljali svojega očeta, mamo, mogoče le znanca ali prijatelja, nekateri tudi tiste, ki bivajo v domu ostarelih. Še lepše pa je bilo slišati, da so mnoge, ki se srečanja niso mogli udeležiti, nekateri obiskali doma ali v bližnjem domu ostarelih v Grosupljem! Lep, poseben praznik, ko so mladi in najmlajši strmeli v bogastvo zrelosti in izkušenj. Še bolj pa so se vsem zasvetile oči ob pogledu na skrbno urejeno veroučno učilnico, katero so pridne roke članov in članic ŽPS ter ostalih napolnile s pecivom in prigrizki.

Tako – praznujemo in se veselimo že od maja! Z najmlajšimi pri prvem svetem obhajilu, pa konec maja z birmanci, njihovimi botri in družinami in v juniju torej s tistimi, ki žlahtnijo nas vse. Nekateri so se srečali po več letih in dve, tri urice so bile za klepet kar prekratke. Okrepčani z Božjo besedo, prijaznim nasmehom in časom, ki so si ga mnogi z veseljem utrgali, so se z novimi močmi vračali na svoje domove. Tudi knjiga o Lojzetu Grozdetu, ki jo je vsakemu podaril naš župnik, bo v njihovih družinah našla pot do mladih - pa tisti piškoti tudi! Nasvidenje, dragi naši, na prihodnjem srečanju!

Maja Zajc Kalar

Škocjanci smo se spet dobili

V zadnjem desetletju je v severno-jadranskem in v alpsko-panonskem svetu čutili težnjo po odkrivanju starih ljudskih povezav in ponovnem zblizevanju ljudi na tem območju. Ena izmed oblik oživljanja stare tradicije so tudi srečanja prebivalcev naselij z enakim imenom. Najbolj znana so srečanja Selanov, Gradišarjev in Škocjancev – torej srečanje srenje, ki imensko in na druge načine sega globoko v preteklost, tako rekoč v staroveške čase.

Letos smo se Škocjanci sešli 4. junija v Škocjanu ob Soči (Comune di San Canzian d'Isone, Italija). Poleg našega Škocjana (Škocjan pri Turjaku, občina Grosuplje) so bili tam tudi zastopniki Škocjana pri Mokronogu, Škocjana pri Domžalah, Škocjana na Krasu, Škocjana ob Klopinskem jezeru (St. Kanzian am Klopeiner See, Avstrija) in seveda domačini.

Čeprav je bil naš Škocjan v družbeno-politični hierarhiji na najnižji stopnji – zastopala sta ga krajevna skupnost in kulturno društvo – smo bili po programu in številčnosti enakovredni drugim delegacijam z močnim občinskim zastopstvom.

V imenu našega Škocjana, krajevne skupnosti in občine je zbrane pozdravil predsednik Krajevne skupnosti Škocjan Jože Krašovec, v kulturno-etnološkem programu pa je sodelovalo več naših poustvarjalcev. Razdelili smo tudi nekaj turistično-informativnega materiala z našega širšega območja.

Čeprav smo pripadali trem različnim jezikovnim skupinam, smo se med seboj dobro sporazumevali, nekaj tudi s pomočjo

ohranjenih sledov slovenstva v teh krajih. Presenečeni smo bili nad zunanjo podobnostjo udeležencev vseh treh jezikovnih skupin, kar kaže na ožjo sorodnost genskega potenciala. Presenetljive so tudi variacije imen – Turjak, Gradež, Škocjan – kot jih imamo na našem Škocjanskem.

Počasi se približuje tudi čas, ko bomo morali biti tudi mi gostitelji raznoterih Škocjancev. To bo za nas, ki smo sorazmerno šibka skupnost v primerjavi z bogatejšimi enotami, težji zalogaj. Upamo, da ga bomo s skupnimi močmi zmogli.

Leopold Sever

Saj folklornik se izmed vseh spozna, dobro poje, gode, rajat zna

Refren pesmi, na vsem znano melodijo »Regimet po cesti gre«, je predstavljal vodilo letošnje prireditve Ringaraja 2010. Državna revija otroških folklornih skupin se je odvijala v Rogaški Slatini.

Na prireditvi so se nam predstavile skupine, ki sta jih na podlagi ogledov regijskih srečanj izbrali Petra Nograšek in Neva Trampuš. Ponosni smo, da se je v izbor najboljših uvrstila tudi Otroška folklorna skupina Podružnične šole Ponikve, JVIZ OŠ Dobrepolje. Na prireditvi so se predstavili s spletom Korlovc gre, katerega avtorica je Martina Prhaj.

Pod vodstvom učiteljic Martine Prhaj in Mateje Hočevar so naši folkloristi na odru

z glasbo, besedo in plesom, na hudomušen način, predstavili lik Korlovca, ki je nekdaj strašil in preganjal otroke na vasi. Tako idejna zasnova, kot sama izvedba spleta dokazujeta zavzetost in prizadevanje tako voditeljic kot nastopajočih otrok. Na svoj način so predstavili ne le svoj splet, pač pa delček bogatega izročila kraja, iz katerega prihajajo.

Dr. Bojan Knific je v gledališki list prireditve zapisal: Razkorak med bolj in manj kakovostnimi otroškimi folklornimi skupinami se v zadnjih letih povečuje, kar je predvsem posledica bolj ali manj izkušenih in zavzetih vodij. Na eni strani imamo vodje otroških folklornih skupin, ki so pripravljene v ljubiteljsko raziskovalno in poustvarjalno delo vložiti ogromno svojega

prostega časa, na drugi strani pa tiste, ki so jim bolj kot delo pomembne v šolskem sistemu priznane ure ali denar.

Vsekakor so naši udeleženci letošnje prireditve dokazali, da upravičeno spadajo v skupino prvih.

Da pesem in ples čudovito družita ljudi, pa so dokazali na koncu prireditve, ko so oder do zadnjega kotička napolnili vsi nastopajoči in njihovi voditelji. Po dvorani se je razlegala himna Ringaraja, to smo mi.... Nasmeljani obrabi Ringaraja na odru in bučen aplavz v dvorani, pa so nagrada in zahvala za opravljeno delo ter istočasno velika spodbuda mladim folkloristom in njihovim voditeljem letošnje državne prireditve.

Judita Oblak

Dogajanje v Mestni knjižnici Grosuplje v aprilu, maju in juniju

Konec aprila se je predstavil humorist, ki ga poznamo predvsem z veselih toboganov, zabavnih oddaj, na katerih so nastopali otroci in pokazali svoje sposobnosti. Spremljala sta ga urednik založbe Karantanija gospod David Tasič in zastopnik za prodajo gospod Zlatko Todič. **S tem večerom smo počastili tudi 22. april - dan Zemlje.**

Gospod Gašperič je za uvod povedal, da je 40 let držal pri oddaji Veseli tobogan, ki je bila namenjena otrokom, gledali in poslušali pa so jo odrasli: mame, očetje, dedki, babice.

Večer je bil napolnjen s prijetnim, nič žaljivim

humorjem, saj je gospod Gašperič napisal več kot 2000 humoresk, satir, nekaj knjig, besedila za narodnozabavne (Metliška črnina) in rokofske ansamble (Kopalnico ima za ansambel Hazard) ter za pevce Alenko Pinterič, Iva Mojzerja, Karla Arharja. Kot pisatelj in človek z občutkom za lep jezik seveda ni mogel mimo slabih besedil, ki jih prinašajo izvajalci sodobne glasbe, in grdih besednih zvez, ki jih zadnje čase poslušamo na TV in radiu. Lepe spomine ima na svoj obisk Avstralije. V Metliki je začel s poletnimi prireditvami Pridi zvečer na grad. Pokojnino je zaslužil kot ravnatelj osnovne šole v Metliki.

Dvorana Mestne knjižnice Grosuplje, 27. maja 2010

V maju so Jana Debeljak, priznana TV voditeljica, Dora Debeljak in Barbara Škarja, Raziskovalka reinkarnacije in svetovalka osebne rasti, spregovorile o reinkarnaciji med znanstveno hipotezo in osebno izkušnjo. Odgovoriti so poskušale na vprašanja, kaj se dogaja, ko umremo, ali duša res zapusti telo in živi naprej, kdo nas pričaka na oni strani, kakšen je smisel ponovnega vračanja v telo. Jana in Dora Debeljak, avtorici knjige Predah v gibanju, sta v osebem pričevanju zaupali, kako sta razrešili odnos iz prejšnjega življenja. Barbara Škarja, soavtorica knjige Ali živimo le

enkrat?, pa nam je predstavila, kako daleč je v raziskovanju reinkarnacije prišla znanost in kaj nam lahko o njej pove večna modrost.

Na **prvi junijski dan** se je v dvorani Mestne knjižnice Grosuplje zbralo veliko število otrok in njihovih staršev na zaključku pravljicnih uric. Ob tej priložnosti je nastopil lutkar Igor Somrak z zgodbico Zakaj pes teče za zajcem. Tudi pravljice bodo izkoristile poletni čas za počitnice, jeseni in oktobru pa se spet vrnejo.

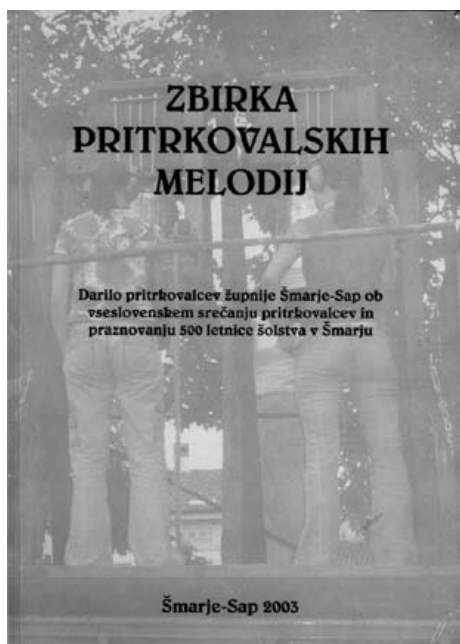
V Galeriji Mestne knjižnice Grosuplje se zaključuje razstava Modnih skic in slik Renate Rudolf, napovedujemo pa že razstavo vojaške radijske tehnike.

Marija Samec

Pritrkavanje – slovenska posebnost tudi v Grosupljem

Čas spreminja ljudi in njihove navade. Pojavljajo se nove, mnogokrat imenovane lahko tudi razvade, v pozabo tonejo stare. Med slednje lahko prištevamo tudi igranje

Leto pred praznovanjem 500-letnice šole v Šmarju je Župnija Šmarje (župnik Jože Mrvar) izdala Zbirko pritrkovalskih melodij. Melodije je zbral Jože Mehle.

na cerkvene zvonove, kar daje posebno vrsto zvoka – predvsem zaradi glasnosti. Igranje na zvonove (s kembli ali lesenimi kladivi) je že zelo stara cerkvena navada na Slovenskem, ki se je in se še prenaša iz roda v rod. Prav zaradi tega je moč zaslediti več različnih poimenovanj. Na svetovnem spletu in v literaturi je moč zaslediti naslednja poimenovanja: pritrkavanje, k'mp'nje, pritrkovanje, potrkovanje, klenkanje, nabijanje. Glede na to, da je slovenski prostor narečno zelo raznolik, prav gotovo za to obstaja še mnogo različnih izrazov. Pritrkavanje, kakor je zapisano na spletnih straneh Pritrkovalskega krožka slovenskih bogoslovcev, je edinstvena posebnost slovenske dežele. Melodije se od pokrajine do pokrajine razlikujejo kakor narodne noše. Začetke gre verjetno iskati v času turških vpadov. Bližajočo se nevarnost takrat niso sporočali le s kresovi, ampak so za to uporabili tudi zvonove cerkva. S časoma so verjetno nastale prve melodije, ki so se izročale kot ljudska pesem iz roda v rod. Danes se iz zvonikov lahko sliši tako stare, kot tudi nove melodije. Vsaka melodija ima svoje ime in se skozi čas prenaša s pomočjo notnega zapisa ali s pomočjo učenja med starejšimi in mlajšimi. Pri pisanju o pritrkavanju na Slovenskem ne gre prezreti prve knjige o tem, ki jo je napisal zvonoslovec in glasbenik prof. Ivan Mercina. Z naslovom Slovenski

pritrkovavec je izšla leta 1926.

Skupina posameznikov v Grosupljem tovrstno zvonjenje že mnogo let ohranja živo in skrbi, da je ob cerkvenih praznikih zaradi tega še bolj slovesno. O pritrkavanju v Grosupljem lahko nekaj zanimivosti izvemo tudi iz knjige Jakoba Müllerja z naslovom Župnija Grosuplje, ki jo je leta 1997 izdal Župnijski urad Grosuplje. V njej piše, da pritrkujeta vedno dva in da je bilo v 50-ih letih 20. stoletja zvonjenje precej omejeno. Ker naj bi bilo pritrkavanje celo prepovedano, »se več potrkovalcev spominja, kako so kršili javni mir, vendar brez kakšnih neprijetnih posledic«. Dandanes se pri udarjanju na štiri zvonove grosupeljske cerkve Sv. Mihaela izmenjuje 13 pritrkovalcev. Večina je Grosupeljčanov, nekaj pa jih prihaja iz bližnje okolice. Običajno eno melodijo udarjata dva pritrkovalca – vsak od njiju s kembli udarja na dva zvona (slika 1). Pritrkavanje različnih melodij z dolžino 5 minut ali več traja do okoli ene ure. Med posameznimi melodijam so krajši premori, v katerih je čas za kakšno šalo, prigodo in kakšno domačo dobroto (slika 2). Najpogosteje se pritrkuje naslednje melodije: Radecki marš, Vasermarš po anfeh, Po ena (Leskovčan), Po dva, Po tri, Po štiri, Po pet, Po šest, Po sedem ali Cvajšrit (verjetno iz nemščine, Zwei schritt), Bejš baba, Rakovničan, Božična.

Iztok Sinjur

Brevir duše in note življenja Dragice Novak Štokelj in Nika Brumna

Mestna knjižnica Grosuplje, petek, 14. maja 2010, ob 19. uri

»Knjiga je temelj naše omike, je naša sedanost in prihodnost, in preživetje in naše vsakdanje življenje ...«, je po letošnji poslanici ob dnevu knjige povzela besede književnika Milana Jesiha direktorica knjižnice Roža Kek. »Knjige so kot ljudje, vsaka je svoj svet ...« Skupaj z gosti: prof. dr. Evgenom Bavčarjem, mednarodno uveljavljeno pianistko Ano Šinkovec in izvrstno plesalko flamenka Ano Drevenšek ter ilustratorico Metodo Umek smo odkrivali izpovedni svet ženske in moškega, v pesmih, ki sta jih za četrto skupno zbirko s srečevanjem besed ustvarila Dragica Novak Štokelj in Niko Brumen v knjigi Brevir življenja - note duše.

Mag. Dragica Novak Štokelj je slavistka in romanistka, pesnica, svetovljanka, ki živi v evropski prestolnici, njeno srce pa bi, če bi lahko, za bivanje izbralo Andaluzijo. Je intelektualka in ljubiteljica vsega lepega,

ki ve, da resnična lepota prihaja od znotraj. Niko Brumen prihaja s Koroške, aforist po duši, s preko 30.000 objavljenimi aforizmi, pesnik in avtor dveh glasbenih zgoščenk, človek pronicljivih misli, ki jih zna povedati v vseh naštetih oblikah. Sam pravi, da so resni zapisi nastali šele pri štiriinštiridesetih, ima pa še veliko neobjavljenega gradiva, rad slika, snema, objavlja v dnevnem časopisu, nastopa na radiu...

V posebno čast nam je bilo spoznati dr. Evgen Bavčarja, filozofa, estetika, esejista, fotografa, publicista in gostujočega profesorja. Rodil se je leta 1946 v Lokavcu pri Ajdovščini, v dveh zaporednih nesrečah je izgubil vid pri dvanajstih letih. »Slepota mi je življenje spremenila na včasih prav neslučen način in v stvareh, ki se razkrijejo šele sčasoma,« je zapisal v avtobiografiji Absolutni voajer. Po diplomu na ljubljanski FF je poučeval zgodovino na gimnaziji v Novi Gorici. Od leta 1972 živi v Parizu, kjer je na Sorboni tudi doktoriral. Govori sedem jezikov. Po vsem svetu predava o estetiki, filozofiji in problematiki slepih, je nagrajenec Sorbone, prejemnik francoske nagrade za estetiko ter prejemnik nagrade na področju invalidov in slepih v Braziliji. Njegove fotografije pa so bile razstavljene v Tokiu, Istanbulu, Berlinu, Pragi, Montrealu, Ljubljani, Braziliji... Iz rok predsednika Drnovška je leta 2004 prejel državno priznanje, in sicer za ustvarjalno delo, prispevek k slovenski kulturi, njenemu mednarodnemu uveljavljanju in prepoznavnosti.

Je pisec poglobljenih spremnih besed, med drugim v Mestu v zalivu Borisa Pahorja,

Besede popotnice molitveniku lepote in osvobajanja je zapisal tudi v knjigi Brevir življenja, note duše. Na odru Mestne knjižnice Grosuplje je občudoval pesnika, ki sta se odločila za dialog v monologu in obratno. Primerjal ju je z rimskim bogom Janusom z več obrazi. Vsak od njiju gleda v sebi lastno neskončnost, v kraje upanja tja daleč onkraj trpečega začasja njune sedanje resničnosti. Čeprav sta oba globoko in iskreno od tega sveta, se njuni pogledi razlikujejo. Niko Brumen poleg molitve izraža tudi protest od stanja stvari, ko bi jih človek le znal osmisliti s kančkom vere in idealizma. Dragica Novak Štokelj pa rada odleti na osvobajajočih krilih metafor v transcendenčne medsvetove. Pravijo, da je jezik angelov tišina. Kakšna škoda, da zanj ne moremo kupiti slovarjev. Vsekakor pa nam o tem veliko več povedo pesniki, če jim le prisluhnemo in se pokorimo njihovi besedi.

Skupaj smo prelistali brevir življenja in prisluhnili notam duše naših gostov. Avtorja sta prebrala nekaj pesmi in aforizmov, da smo slišali njuno molitev, njune prošnje in protest proti stvarnemu življenju, ki ljudi postavlja pod vsakovrstne preizkušnje.

Knjiga je zanimivo oblikovana. Na z zlato barvo obrobjenih straneh so ženske pesmi označene s ključavnico, moške pa s ključkom. Vsako pesem uvaja aforizem, ki nakazuje njeno vsebino. Ilustracije Metode Umek v toplih rumenih, zlatih, rjavih in nevsiljivih rdečkastih odtenkih dopolnjujejo vsebinsko in oblikovno podobo pesniške zbirke.

Mestna knjižnica Grosuplje

Domoznanska zbirka 5-2010

PANJAN, Jože

Recenzija in strokovno mnenje o projektih razširitve in modernizacije CČN Grosuplje / Jože Panjan. - Ljubljana : [J. Panjan], 2010. - 10 f. : ilustr. ; 30 cm (O centralni čistilni napravi).

PEKOLJ, Tanja, 1986-

Razpolaganje s premoženjem občin - primer občine Grosuplje : diplomsko delo / Tanja Pekolj. - Ljubljana : [T. Pekolj], 2010. - IV, 48 str. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
Mentor Miloš Senčur. - Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.

RATEJ, Jože

Hidrogeološka interpretacija monitoringa gladin podzemne vode na odlagališču Špaja dolina za leto 2009 / [odgovorni vodja naloge Jože Ratej / nalogo izdelali Jože Ratej ... et al.]. - Ljubljana : IRGO, 2010. - 1 zv. (loč. pag.) : ilustr. ; 30 cm
Naročnik: Javno komunalno podjetje Grosuplje.

Pripravila Marija Samec

Večer so oblikovali: pianistka Ana Šinkovec, plesalka flamenka Ana Drevenšek, pesnika Niko Brumen in Dragica Novak Štokelj ter dr. Evgen Bavčar v značilni opravi s črnim klobukom in rdečim šalom.

Plesalca Ula in Matic - zmagovalni par med mlajšimi mladinci s trenerjem Robertom Kneževičem.

13 letni Grosupeljčan Matic Adamič s sople-salko Ulo Leban z Loga pri Brezovici sta letos ponovno nanizalo vrsto uspehov v akrobatskem rock and rollu svoje starostne skupine. Trener Robert Kneževič pove, da sta največji uspeh dosegla v polfinalu svetovnega polfinala. V Lyonu (Francija) sta bila 11., potem sta na naslednjem tekmovanju za svetovni pokal na Hrvaškem osvojila 3. mesto. V Krakovu (Poljska) sta dosegla 4. mesto.

S temi dosežki sta se uvrstila na 4. mesto v svetovnem merilu in 1. v Sloveniji - se pravi - tako rekoč sta postala državna prvaka, čeprav je državno prvenstvo letos šele 20. junija v Krškem (S trenerjem sem se pogovarjal 3. junija). V soboto, 5. 6. pa je v Italiji potekalo še eno tekmovanje za svetovni pokal in sta Matic

Matic in Franci, Grosupeljčana - najboljša plesalca akrobatskega R&R v Sloveniji

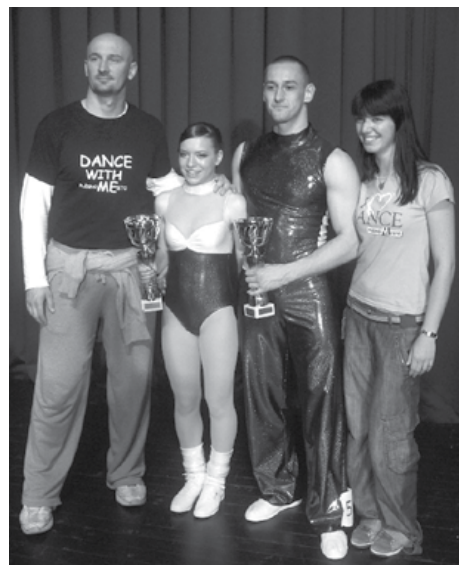
in Ula zasedla 3. mesto od 74 plesnih parov. V kategoriji za mlajše mladince bosta nastopala še dve leti in trener računa, da bosta imela priložnost še veliko pokazati - tudi »kakišne stopničke«. Konec tega leta ju čakata še evropsko in svetovno prvenstvo.

Roberta povprašam še našemu plesalcu Franciju Pevcu (doma je z Velikega Mlačevega) in mi pove, da ima letos novo plesalko Tino Rabič iz Ljubljane. Tina trenira tudi splošno gimnastiko. Franci in Tina sta v najvišjem članskem A razredu in sta v Sloveniji nepremagljiva. Robert še posebej poudari, da sta zelo perspektiven plesni par. Je pa res, da je v tej skupini nekaj manj parov oziroma nekaj parov ne hodi redno na vse tekme.

Pred kratkem sta zmagala na tekmi svetovnega pokala, zdaj gredo v Švico na pokal za člane, ki se imenuje Masters. Oba kar veliko trenirata, Franci še dodatno s fitnessom, Tina pa z gimnastiko. Franci kljub velikim naporom v plesu pridno študira na gradbeni fakulteti.

O sebi pove, da je začel plesati s sedmimi leti in je plesal do članskega razreda. Potem se mu nekako ni izšlo, pa tudi nekaj je bil poškodovan. Sledila je nekajletna pavza, zdaj pa se že 12 let ukvarja z mladimi. Vodi celo skupino in dela programe treningov. Vsako leto gredo tudi na priprave na Roglo, kjer trenirajo od 7 do 8 ur na dan.

Robert se zelo veliko ukvarja z akrobatiko. Ker pa je pri akrobatskem rock and roll plesu tre-

Trener Robert, plesalca Tina in Franci ter Tina - na trenerka Anja Petrič iz Šmarja - Sapa.

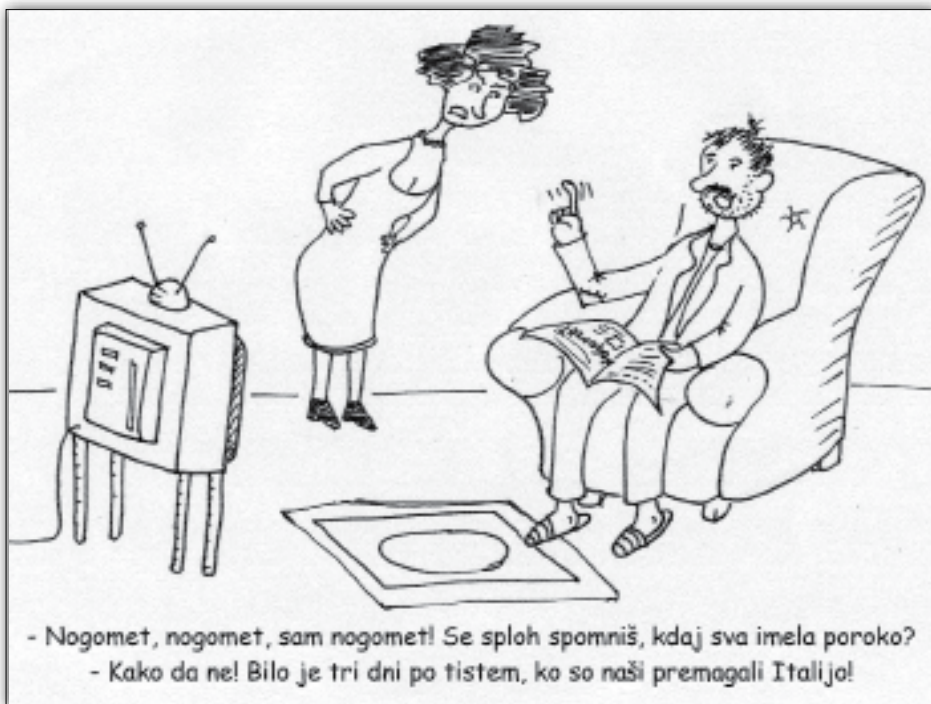
ba zelo dobro poznati tudi gimnastiko, z njimi sodeluje trener za gimnastiko Andraž Bricelj. Sodelujejo pa tudi s trenerko jazz-baleta. Zase pa Robert pravi, da je »tisti ta tečni trener«, ki vse kar naprej opominja, njegova kolegica Anja pa je »dobra mama«, ki blaži stresne in naporne trenutke.

Trenirajo 2-krat na teden po eno uro in pol v Plesnem mestu v Šiški (Ljubljana) ob Celovski cesti, pa še dodatno 2 krat na teden v osnovni šoli. Poleg tega je za dober uspeh potrebno še nekaj individualnih treningov. Trenirajo pa še enkrat na teden gimnastiko na Fakulteti za šport. V Plesnem mestu pa poleg akrobatskega rock and rolla plešejo še več drugih zvrsti plesa, kot so na primer hip-hop, disco, breakdance ...

Za konec Roberta povprašam še o finančni plati tega športa. V preseku na primer za uspeh Matica in Ule je letno prispevek staršev za posamezni par koli 2000 €. Vse dvorane in ure je treba plačati. Dodatne priprave se prav tako plačajo. Prav tako morajo vsaj enkrat na leto nabaviti plesni dres, ki kar nekaj stane. K temu je treba prišteti še vse stroške poti na treninge in tekmovanja. Zato je odgovornost mladega plesalca še toliko večja in se mora resno lotiti plesa, če želi uspeti in čez čas s svojimi rezultati tudi povrniti nekaj stroškov, ki jih povrne Plesna zveza Slovenije.

Naši plesalci, trenerji in njihovi starši so nedvomno veliko vložili v svoje delo in upamo, da jim bo njihova kondicija in športna sreča v prihodnjih letih naklonjena.

Jože Miklič

- Nogomet, nogomet, sam nogomet! Se sploh spomniš, kdaj sva imela poroko?
- Kako da ne! Bilo je tri dni po tistem, ko so naši premagali Italijo!

Šemetova petkratna zmagovalka državnega prvenstva

Najpomembnejše je, da je uživala

Grosupeljčanka Tjaša Šeme je na državnem prvenstvu v ritmični gimnastiki zmagala tako v mnogoboju kot na tekmovanju s kolebnico, obročem, žogo, trakom. Po tekmovanju je izrazila zadovoljstvo z nastopom v mnogoboju. Dejala je, da je sicer napravila nekaj manjših napak, ki pa jih je v finalnih nastopih v drugem dnevu odpravila. Najpomembnejše pa je, da je v vajah zelo uživala, je še dodala.

Vrhunec bo jeseni v Moskvi

Izkušena tekmovalka pa ne bo počivala na lovorikah, saj jo že kmalu čakajo naslednja tekmovanja. Do konca junija bo tako odpotovala še v ZDA, kjer bo nastopila na

mednarodni tekmi.

Letos je na eni mednarodni tekmi z močno zasedbo že nastopila, in sicer na svetovnem pokalu v Kalamati, kjer je osvojila 18. mesto. Takrat je dejala, da je to za prvo mednarodno tekmo letos zelo spodbuden rezultat, verjetno pa bodo njeni cilji zdaj postavljeni (še) nekoliko višje.

Po tekmovanju v ZDA bo sledil kratek premor ter nato še tekmovanje svetovnega pokala v Pesaru. In za konec še vrhunec sezone: vse moči bo usmerila v jesensko svetovno prvenstvo v Moskvi. Zanimivo je, da je sicer podoben uspeh kot 23-letni Tjaši na državnem prvenstvu uspel še mladinki Sari Kragulj, ki je prav tako osvojila pet zlatih medalj. V članski kategoriji

pa sta Tjaši na stopničkah za najboljšo trojico družbo delali še 15-letna Evita Pšeničny (tako kot Tjaša tudi ona tekmuje za klub Narodni dom) in 20-letna Pia Arhar.

Tamara Barič

Po uspešni sezoni košarkarji z mislimi že pri novem državnem prvenstvu

Sezona 2009/2010 je bila za Košarkarski klub Grosuplje uspešna. V državnem prvenstvu je tekmovalo kar 9 moških ekip in vse so večinoma izpolnile zastavljene cilje in pričakovanja pred začetkom sezone. Prvič v zgodovini grosupeljske košarke so v prvenstvenem tekmovanju nastopili tudi pionirji U10.

Člani so tekmovanje v 1. B ligi s 14 zmagami in 12 porazi končali na šestem mestu med štirinajstimi ekipami. S tem so obdržali mesto v 1. B ligi tudi za sezono 2010/2011. Ekipa se je morala soočiti z nekaterimi težavami, tako je med sezono prišlo do zamenjave trenerja, namesto Igorja Thalerja je krmilo prevzel Teo Hojč, moštvo pa so pestile tudi številne poškodbe. Uvrstitev v zgornjo polovico lestvice je zato dober rezultat in dobra vzpodbuda za novo sezono, ki se bo začela prvi vikend v oktobru. Jedro ekipe igralcev bo ostalo nespremenjeno, prišlo pa bo do menjave na trenerskem mestu, odločitev o tem, kdo bo v prihodnje vodil člansko ekipo, pa bo znana v kratkem.

Vse mladinske ekipe v novi sezoni v 1. SKL

Mlajše selekcije – mladinci, kadeti in

pionirji so si prav tako zagotovili nastopanje v 1. SKL. Med njimi velja še posebej izpostaviti starejše pionirje U14, ki so osvojili 4. mesto v državnem prvenstvu. Na zaključnem turnirju, ki je potekal v Grosupljem, so v zadnji tekmi proti ekipi Parkljev izgubili za eno samo točko, s čimer so osvojili končno četrto mesto, z zmago pa bi postali prvaki. Sezono so dobro izkoristili tudi kadeti, ki so kot edina grosupeljska moška ekipa tekmovali v 2. SKL, v dodatnih kvalifikacijah pa so se uspeli prebiti v najvišjo ligo.

Nova sezona 2010 za pionirje je med tem v polnem zamahu. Našim košarkarjem kaže odlično, saj so na polovici tekmovanja, tako starejši kot mlajši pionirji A, v svojih skupinah v 1. SKL, še neporaženi in na dobri poti za uvrstitev na zaključni turnir državnega prvenstva. Jesenski del sezone se bo nadaljeval septembra.

Številni mednarodni turnirji in tabor v Kranjski Gori

Grosupeljski košarkarji so uspešne nastope pokazali tudi na različnih mednarodnih turnirjih v tujini. Tako so se starejši in mlajši pionirji podali na turnirje v Poreč, Zadar in Šibenik. Mladinci in kadeti pa so sodelovali na mednarodnem turnirju FIBA v Sarajevu. Pionirji že tradicionalno tekmujejo tudi v

mednarodnem tekmovanju BCAA lige. Letos so dečki U12 zasedli 2. mesto, dečki U15 pa 3. mesto.

Kot vsako poletje bodo za mlajše selekcije tudi letos potekale priprave v Kranjski Gori. Avgusta se bo tja odpravilo okrog 100 mladih igralcev in igralcev, ki bodo že med poletnimi počitnicami začeli s kondicijskimi treningi. Na košarkarski tabor v Kranjsko Goro pa se julija odpravljajo tudi učenci šole košarke.

Naši fantje v slovenski reprezentanci

V klubu veliko pozornosti namenimo delu z mladimi košarkarji, zato tudi rezultati ne izostajajo. Strokoven pristop in trdo delo sta opazna tako na tekmah, kot treningih, mladi grosupeljski košarkarji pa so zato mnogokrat nagrajeni tudi z igranjem za slovensko reprezentanco. Martin Krempelj si je tako letos prislužil nastop za reprezentanco mlajših kadetov, Klemen Šeme in Matic Mehlin pa sta bila izbrana v državno reprezentanco starejših pionirjev.

Več informacij o Košarkarskem klubu Grosuplje najdete na spletni strani www.kkgrosuplje.si.

Alja Gabrijel

Moičevič : »Imam veliko rezerv, na katere računam na SP«

Medtem ko je naš najuspešnejši strelca Rajmond Debevec dosegel nov državni rekord v streljanju z malokalibrsko puško 60 leže (600 krogov), so se naši strelci vsak za sebe pripravljali na ostale tekme ali zaključili s sezono. Pri mlajših pionirjih, ki so na državnem prvenstvu slavili, je Aljaž Lesek na državnem prvenstvu slavil še posamično; Gašper Habjan se je uvrstil na 17. mesto, Jan Kolenc pa na 18. Članica Renata Oražem Vršič je na tekmi, kjer je Debevec postavil nov

rekord, izenačila članski rekord (576 krogov), a ga je na isti tekmi za las (577 krogov) popravila mladinka Živa Dvoršak, sicer članica Olimpije.

Mlajše sile SD Grosuplje se bodo zdaj usmerile v novo sezono in ob tej priložnosti tudi vabijo vse, rojene med letoma 2000 in 2002, da se jim priključijo. Svoje strelske sposobnosti lahko preizkusite po dogovoru z vodstvom društva, vpis pa poteka ob torkih in sredah med 17. in 18. uro na strelišču.

Da se lahko pod okriljem SD Grosuplje in z veliko lastne iniciative daleč pride, že vrsto let dokazuje Željko Moičevič, ki je na zadnjem državnem prvenstvu še enkrat več potrdil svoje sposobnosti in zmagal. Na naslednji izbirni tekmi za reprezentančno tekmovanje na Češkem z malokalibrskim orožjem se je izkazal tako v disciplini 60 leže kot tudi v trojnem položaju. »Lansko leto smo postali evropski prvaki v trojnem položaju, zato mi bo ta disciplina tudi letos udarna na bližajočem svetovnem prvenstvu. Vsi trije člani ekipe namreč streljamo zelo dobro v tej disciplini letos in upamo na še kak vidnejši uspeh,«

nam je dejal ob tej priložnosti. V začetku maja je preстал še eno izbirno tekmo, kjer pa se ni najbolje odrezal. Razlog za to je najverjetneje preizkušanje novih tehnik in nastavitvev, ki pa se niso najbolje izkazale, kot priznava. Sledil je prvi letošnji nastop na svetovnem pokalu v Fort Benningu (ZDA). Najprej je bil na sporedu nastop z zračnim orožjem, kjer se je uvrstil okoli 40. mesta. »Kljub dobrim treningom pred nastopom me je zdelala utrujenost,« pravi. Sledil je nastop v trojnem položaju, na katerega je polagal vse upe, saj je na uradnih treningih dosegal celo osebne rekorde v klečečem položaju. A zalomilo se mu je v stoječem položaju in zasedel je končno 30. mesto s solidnim rezultatom 1160 krogov (njegov osebni rekord sicer znaša zavidljivih 1164). »Kljub temu pa mislim, da zmorem odstreliti še bolje in da imam še veliko rezerve, na katere računam na svetovnem prvenstvu (SP),« dodaja in se že optimistično ozira na naslednji nastop na svetovnem pokalu v Beogradu, o katerem bomo poročali v naslednji številki.

Tamara Barič

Prvi pomladni pohod OVVS Grosuplje

Bila je nedelja, 18. aprila 2010, ko smo se veterani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje zbrali pred Osnovno šolo Šmarje – Sap, da bi se skupaj odpravili na svoj prvi pomladni pohod.

Na pohod smo povabili učence višjih razredov OŠ Šmarje – Sap, učitelje ter ravnateljico Renato Križman. Prav tako smo povabili gospoda Janeza Tomažina, predsednika Krajevne skupnosti Šmarje – Sap, ki je bila pokroviteljica pohoda ter je pokrila stroške za malico. Krajevni skupnosti in gospodu Tomažinu se za to še posebej zahvaljujemo.

Dan se je začel precej turobno, saj je že pred odhodom deževalo, vendar to ni motilo razpoloženja pohodnikov. Pred odhodom je pohodnike pozdravil predsednik Združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje, gospod Boris Peterka.

Malo pred osmo uro smo se odpravili na pot. Pohodnike je vodil Stane Žvegla, član predsedstva OZVVS Grosuplje, ki je pohod tudi trasiral.

Pot nas je vodila iz Šmarja – Sap preko Zacurka, Pleš, Povšarja, Repč, Brezja pri Lipoglavu, Povšnika do Malega Lipoglava. Na kmečkem turizmu »Pri Jakopcu« smo se okrepčali z okusno malico, se ogreli in prisluhnilni zanimivi pripovedi Miloša Šonca, poveljnika 57. območnega štaba Teritorialne obrambe v času osamosvojitvene vojne, ki je v tistem

času pokrival območje takratnih občin Grosuplje in Litija. V pripovedi je posebej opisal dogodke iz leta 1991 v krajih okoli Lipoglava.

Vsi smo ga z zanimanjem poslušali, posebej pa osnovnošolci, saj imajo le redkokdaj priložnost iz prve roke slišati, kaj se je v teh krajih dogajalo v tistih za Slovenijo zgodovinskih časih.

Kmalu smo se odpravili na pot, ki nas je vodila z Malega Lipoglava skozi Zgornjo Slivnico na Magdalensko goro, kjer nam je Stane Žvegla na kratko opisal zgodovino območja Magdalenske gore. Nadaljevali smo pot mimo Hrastja in Paradišča proti Šmarju – Sapu in s tem tudi zaključili pohod.

Prijetno utrujeni, vendar dobre volje, smo se poslovili in si obljubili, da se čim prej spet srečamo na prijetnem pohodu in tako obudimo spomin na čase, ki so bili tako pomembni za našo domovino Slovenijo.

Jelka Janežič

Poletna skakalna šola

Kako pomemben je šport za mladega človeka, verjetno ni potrebno izgubljati besed. Zato vam predstavljamo enega od športov v naši občini, s katerim se lahko v prostem času skozi vse leto ukvarja vaš otrok - to so smučarski skoki.

Otroci, ki znajo smučati, se s prvimi oblikami skokov srečujejo vsakokrat, ko smučajo, saj jim je v neizmerno veselje iskanje »kuceljev« in skakanje preko njih. Smučarski skoki se na takšen način tudi začnejo, saj prvi »pravi« skoki otrok merijo 2 do 3 metre. Najmanjše skakalnice so narejene tako, da se otrok po njih pravzaprav smuča (pelje smuk naravnost), v določenem trenutku pa zapelje čez »kucelj« in skoči. Znanje, ki ga otrok potrebuje za sodelovanje v poletni skakalni šoli, je znanje, ki ga vaš otrok že ima - znanje alpskega smučanja. In zato ima tudi potrebno opremo: smuči z varnim okovjem, pancerja, čelado, rokavice. Četudi vaš otrok še nikoli ni skočil na nobeni skakalnici, se lahko po nekaj spustih po doskočišču skakalnice varno spusti tudi po skakalnici in skoči 1 meter.

Smučarsko skakalni klub Račna ima sedež na Čušperku, kjer imamo tudi klubske prostore, pet skakalnic, štiri pokrite s plastično maso, na katerih otroci skačejo skozi celo leto.

Radi bi poudarili, da so smučarski skoki po različnih raziskavah in statističnih podatkih eden najvarnejših športov. Verjamemo, da imate kljub zapisanemu še veliko vprašanj, zato vas vabimo, da nam vprašanja in prijave posredujete po elektronski pošti na naslov lojze.verbajns@gmail.com oziroma nas lahko pokličete na telefonske številke 031 731 022 Lojze in 041 446 790 Klemen.

Ker vemo, koliko prostega časa imajo otroci med počitnicami, vas pozivamo, da vključite svojega otroka v poletno skakalno šolo, ki bo potekala med letnimi počitnicami, in mu omogočite, da preizkusi ta lep in atraktiven šport tudi v poletnem času, saj boste otroku omogočili nepozabno izkušnjo, ki bo v otroških spominih pustila prijetne sledi.

SSK Račna

Potokarjeva brez evropskega prvenstva

Slovenska ženska odbojcarska reprezentanca, za katero nastopa tudi Grosupeljčanka Monika Potokar, je kvalifikacijski turnir za uvrstitev na evropsko prvenstvo (EP) v romunski Constanci končala z zmago proti Švedski, a to ni bilo dovolj za uvrstitev na EP. Na koncu so tako dekleta pod taktirko Tilna Kozamernika zasedla tretje mesto. Na prvenstvo stare celine iz skupine E se je neposredno uvrstila prvo uvrščena ekipa, Romunija, drugo uvrščena Belgija pa si je zagotovila 3. krog kvalifikacij.

Možnosti za nastop na evropskem prvenstvu so si dekleta pokvarila že na uvodni tekmi drugega kvalifikacijskega turnirja, ko so z rezultatom 1:3 izgubile proti Belgiji. Naslednji dan so s 3:0 izgubile še proti Romuniji, zadnji dan pa slavile proti Švedski z rezultatom 1:3.

Tamara Barič

Člani Konjenskega kluba Beli vranec uspešno v novo tekmovalno sezono

Letošnja tekmovalna sezona jahačev endurance ali distančnega jahanja se je začela sredi maja v Retečah pri Škoflji Loki.

Na prvem treningu v endurance tekmi so se tako pomerili tudi člani konjenskega kluba Beli vranec Spodnja Slivnica. Na trideset kilometrov dolgi progi je prvo mesto osvojil Franci Lisjak s konjem Mond, član Konjenskega kluba Pip iz Ljubljane, druga je bila Kim Hočevar z Vezirjem, tretji pa Marjan Primc s konjem Kohelainan Hibiskus, oba člana konjenskega kluba Beli vranec s Spodnje Slivnice. Ostali člani kluba, Boris Rome, Breda Hočevar, Damjan Poje, Miha Zupančič in Igor Hočevar so si razdelili 7., 10., 13., 15. oziroma 18. mesto. Na tekmi pravilnostne kategorije, ki je veljala tudi za eno od kvalifikacijskih tekem

za višje kategorije, se je sicer pomerilo 24 jahačev.

Naslednji tekmovalni dan je bil v Podhojnem Hribu pri Robu v začetku junija. Na 30-kilometrski progi, prav tako pravilnostne kategorije, se je ponovno najbolje odrezal Ljubljančan Franci Lisjak z Mondom. In kako so se odrezali Grosupeljčani? Igor Hočevar je bil s konjem Bink Ali četrti, Boris Rome z Amigom pa peti.

Prva prava letošnja tekma v hitrostnih kategorijah za pokal Konjenske zveze Slovenije bo v Postojni 24. julija.

Helena Okorn

Parketarstvo Rajko Novak s.p.

Polaganje vseh vrst parketov in laminatov, tekstilnih in plastičnih podov ter obnova parketov.

Nabava in dostava vseh podov.

Tel 041 / 658 - 955

e-pošta:

novak.rajko@siol.net

Uspešno zaključen 12. maraton treh občin

Častna gosta maratona - Franc Škerlj in Miro Cerar.

»Inkasantke«.

V spremstvu so bili tudi domači motoristi Fire group.

Kolesarsko društvo Grosuplje je v nedeljo, 6. junija 2010, izvedlo že 12. kolesarski maraton treh občin, ki se ga je udeležilo 750 rekreativnih kolesarjev, šolarjev in družin. Med udeleženci je bilo nekaj znanih imen slovenskega športa in zabave, kot so gospod Primož Čerin s svojo skupino Maxi sport, rokomeni trener gospod Tone Tiselj, ultra kolesar gospod Marko Baloh, vremenoslovec gospod Andrej Velkavrh in številni drugi.

Ob zvokih Pihalnega orkestra Grosuplje je prireditev otvoril naš ugledni meščan gospod Miroslav Cerar.

Pripravili smo štiri različne proge dolžin 20, 56, 80 in 92 km ter atraktivno MTB progo. Najkrajše proge, ki je bila namenjena predvsem šolarjem, manj pripravljenim kolesarjem in družinam, se je udeležilo okoli 100 kolesarjev. Na razdalji 20 km, ki je imela tudi turistični pridih, so si ogledali cerkvico Tabor nad Cerovim.

MTB – gorskih kolesarjev, ki so letos prišli v cilj skoraj sterilno čisti, smo našli 65. Organizacija in proga sta bili odlični,

nekaj težav je bilo z navigacijo, ker so nam 'prijazni občani' obrnili ali celo odstranili oznake.

Neuradni čas najdaljše razdalje, ki so ga skupaj dosegli trije kolesarji Primož Čerin, Rok Černe in Slavko Kavšek, so z medsebojnim sodelovanjem v vožnji prišli na cilj v 2 urah in 42 minutah s povprečno hitrostjo nekaj pod 35 km/h. Tudi vzpon na Korinj je bil zelo hiter, prva skupina je na vrh prišla v času 15:24.

Skupina podjetja Glaxo-Smith Klein iz Ljubljane je bila s 64 udeleženci najštevilčnejša, drugo mesto je pripadlo Športnemu društvu Šmarje - Sap. Najmlajši udeleženec je štel vsega 6 let, najstarejša udeleženca pa sta bila zakonca Miketič iz Ljubljane.

Organizator Kolesarsko društvo Grosuplje je med prireditvijo za udeležence maratona pripravil pet okrepčevalnih postaj, kjer je bilo razdeljenih 500 kg banan zoričnice Minozi, 1.500 kosov peciva Pekarne Grosuplje, 1.000 litrov sokov, več zabojev pomaranč in limon. Na cilju je vsak udeleženec prejel darilo

Glavni akter.

Naj-udeleženca.

Pogled na množico nekaj minut pred startom.

Naj-skupina.

in spominsko medaljo, z žrebanjem pa je bilo razdeljenih še preko 200 praktičnih nagrad.

Pri organizaciji prireditve je bilo aktiviranih več kot 200 članov različnih društev.

Za izvedbo varovanja in razpoložene udeležencev se zahvaljujemo članom gasilskih društev v občinah Videm Dobropolje in Ivančna Gorica, ZŠAM Grosuplje in Ivančna Gorica, motoristom Moto kluba FIRE GROUP Ivančna Gorica, kuharicam OŠ Brinje za postrežbo, Pihalnemu orkestru Grosuplje ter vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi prireditve in seveda članom Kolesarskega društva Grosuplje ter vsem pokroviteljem.

Kolesarsko društvo Grosuplje Vodja prireditve: Andraž Čeligoj

SLIKA DESNO ZGORAJ:
Start prve in najmnogičnejše skupine.

SLIKA V SREDINI:
Maraton z gorskimi kolesi.

SLIKA DESNO SPODAJ:
»Detajl« z družinskega maratona.

Nekateri so obnemogli.

Državno prvenstvo v športnem plezanju za mlajše kategorije

Ogled stene skupaj s trenerji.

Vsi, ki so pomagali pri izvedbi državnega prvenstva.

V soboto, 5. junija 2010, smo plezalci PS Ascendo, ki deluje v okviru Planinskega društva Grosuplje, v dvorani Brinje že sedmič organizirali državno prvenstvo v športnem plezanju za mlajše kategorije.

Cicibani in cicibanke so se v razgibanih smereh preizkusili že v dopoldanskih urah. Pokazati je bilo potrebno veliko znanja, vzdržljivosti, kot tudi plezalne spretnosti in iznajdljivosti. Pri cicibanih je na vrh plezalne stene prišlo le nekaj zagnanih plezalcev. Cicibanke so se borile še bolj zagrizeno, zato jih je do vrha, s tem pa tudi v finale, prišlo kar osem. V finalu je smer postala še veliko težja in finalisti so dali od sebe resnično zadnje atome moči. Med cicibani so prvo mesto osvojili trije tekmovalci, med njimi tudi naš plezalec Samo Šajn, saj so vsi končali na istem oprimku.

Pri mlajših dečkih in deklicah je bila tekmovalna smer še težja in zato še toliko bolj zanimiva. Pri dečkih je bilo zelo zanimivo že na samem začetku smeri, kjer je začetni detajl že konkretno zdesetkal tekmovalce. Pri deklicah, ki imajo tudi sicer lepše gibanje, je bilo v plezanju veliko atraktivnih gibov, ki se jih ne bi sramovale niti izurjene gimnastičarke.

Na podelitvi medalj za najboljše so tudi vsi ostali tekmovalci dobili praktične nagrade, ne glede na doseženo mesto. Otroci so bili navdušeni nad darili in tako je vsak, ki je tekmoval, prišel na svoj račun. Na tem mestu bi se radi še posebej zahvalili vsem sponzorjem, ki so nam omogočili ne le obdaritev vseh otrok, temveč tudi kvalitetno izvedbo tekme za državni pokal. Tako ne pozabimo omeniti podjetij: Elektroservisi, Velux, Pekarna Grosuplje, Mercator, Danone, Citroen Jerovšek, Iglu šport, Olma, Lineatex, Pekarna dobrot, Zavarovalnica Tilia in drugi. Zahvaljujemo se tudi vsem sodelujočim staršem, ki so nam pomagali pri organizaciji, organizacijski ekipi Ascenda, snemalcem, pomočnikom in trenerjem ter navsezadnje tudi tekmovalcem, ki so nam pokazali, da imamo v Ascendovih vrstah izredno nadarjene in zagnane mlade plezalce.

Plezalci Plezalne sekcije Ascendo so se pred državnim tekmovanjem kalili tudi na manjšem, a za otroke veliko bolj zanimivem tekmovanju, vzhodni ligi. V tekmovalnem smislu je to generalka pred državnim prvenstvom, zato smo jo vzeli resno in domov z vsake tekme prinesli odličja. Veseli nas, da naši tekmovalci pri cicibanih in starejših dečkih tudi na državnem prvenstvu posegajo po najvišjih mestih.

Po treh tekmah v težavnosti tako pri cicibanih vodi naš plezalec Samo Šajn, na četrtem mestu pa je Urban Stanko. Pri starejših dečkih je naš Rok Lukavečki na tretjem mestu.

V Plezalni sekciji Ascedno in Planinskem društvu Grosuplje se trudimo, da bi otrokom že od malih nog približali ne le plezanje, ampak tudi sproščeno gibanje v naravi. Zato se vsako leto trudimo izvesti čim večje število tako plezalnih izletov v naravo, kot tudi planinskih pohodov za družine in otroke. Letos nam je žal že prevečkrat zagodlo vreme, vendar je pred nami še celo dolgo poletje in tudi veliko še ne obiskanih plezališč ter neprehojenih poti.

Vabimo vas, da skupaj raziščemo skrite skalne kotičke in široke planinske planjave.

K vpisu za šolsko leto 2010/2011 vabimo 1. 9. 2010 na sedežu društva, vse dodatne informacije pa dobite na spletni strani: <http://www.pdrustvogrosuplje-psascendo.si/>

**Teja Peklaj
Tajnica PD Grosuplje in PS Ascendo**

Evharistija – Božji dar za življenje

V nedeljo, 13. 6. 2010, smo bili mnogi priča veličastnemu shodu Cerkve na Slovenskem – prvemu slovenskemu evharističnemu kongresu v Celju. Grosupeljski farani smo se na ta dogodek v zadnjih mesecih duhovno in organizacijsko pripravljali. Tako se je evharističnega kongresa iz naše dekanije udeležilo dvanajst avtobusov vernikov s svojimi duhovniki. S petjem in glasbo so nas zastopali cerkveni pevci iz Višnje Gore in organist prof. Tone Potočnik, pri pripravi in poteku kongresa pa smo sodelovali tudi grosupeljski odrasli skvati.

Evharističnega kongresa se je udeležilo preko dvaintrideset tisoč vernikov iz Slovenije in zamejstva. Zbrali smo se v duhu gesla: Evharistija - Božji dar za življenje, da bi kot »eno srce in ena duša« izpričali svojo vero v Jezusa Kristusa, navzočega v svetem Rešnjem telesu in krvi - osrednji in največji skrivnosti naše vere, da bi kot Cerkev na Slovenskem s slovesnim obhajanjem evharistične skrivnosti počastili Gospodovo navzočnost med nami, poglobili vero in prejeli okrepitev krščanske samozavesti in poguma.

Kongres je potekal v treh delih. Ob deveti uri, ko so udeleženci še prihajali na prireditveni prostor, se je pričel uvodni program kongresa. V tem delu so se izmenjevala pričevanja življenjskih izkustev evharistije in nastopi izvajalcev duhovne glasbe. Udeležence je najbolj nagovorilo pričevanje svetovno znanega slovenskega misijonarja na Madagaskarju p. Pedra Opeke, ki nas je posvaril, da nas Jezus s svojim evharističnim darom vabi in zavezuje k lastni darežljivosti, še posebej najbolj ubogim. Iz lastne izkušnje je zagotovil: »Evharistija dela čudeže v srcih vernih!«

Ob enajsti uri se je pričel osrednji del evharističnega kongresa – slovesno obhajanje svete evharistije. Evharističnemu bogoslužju

Ob somaševanju 18. slovenskih in tujih škofov ter 720 duhovnikov je sveto mašo daroval vatikanski državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone, papežev legat.

je predsedoval vatikanski državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone, ki je z milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij in velikim zborom škofov in duhovnikov slovesno pristopil k oltarni mizi. Kardinal Bertone je med evharistično daritvijo slovesno razglasil mučenca Alojza Grozdeta za blaženega. Blaženi Lojze Grozde se je odlikoval po zglednem krščanskem duhovnem življenju in po izredni razumnosti, ki jo je izrazil tudi v svoji poeziji. O svojem izkustvu svete evharistije je zapisal: »Evharistija, sonce mojega življenja!« Po končani sveti maši se je za sklep evharističnega kongresa od oltarja vila procesija s svetim Rešnjim telesom. Ob prepevanju litanij Srca Jezusovega je procesija

Nadaljevanje na strani 67!

Blaženi naj nas bolj povezujejo v iskanju dobrega

Na Evharističnem kongresu v Celju bo Cerkev na Slovenskem dobila novega blaženega Lojzeta Grozdeta, mladeniča z Dolenjske, ki je živel v času pred drugo svetovno vojno in med njo. O tem, kaj ta razglasitev sploh pomeni in kakšen pomen ima za slovenske vernike in druge ljudi dobre volje, sem se pogovarjal s postulatorjem njegovega postopka mag. Igorjem Luzarjem iz Novega mesta.

Andrej Štrus

A: Naj Vas na začetku vprašam, kaj pomeni beseda »postulator«?

IL: Postulator je lahko duhovnik, redovnik, redovnica ali laik, skratka oseba, ki jo škof ordinarij prosi, da bi vodila postopek za neko osebo, ki je po prepričanju vernikov živila sveto, za razglasitev za blaženega. Proces poteka na dveh stopnjah, na škofijski in kasneje na rimski stopnji.

A: Kako se postopek za razglasitev začne?

IL: Postopki so zelo različni, skupna pa jim je temeljna ugotovitev, da je v nekem okolju neka oseba živila sveto življenje. Zelo pomembno je, da pobuda za razglasitev za blaženega oz. svetnika pride »od spodaj«, tj. izmed vernikov v župniji, v krščanskih skupnostih in ne, kot bi morda mislili, »od zgoraj« oz. od cerkvenih oblasti, škofov ali papeža. Na pobudo vernikov pa škof ordinarij nato po lastni presoji začne postopek za razglasitev za blaženega ali pa tudi ne. Pomembno je namreč, da tovrstna ugotovitev ne sme biti nekega splošnega značaja, ampak mora biti utemeljena.

A: Blaženi in svetniki so sveto živeli. Kaj to sploh pomeni, da naj bi človek »sveto živel«?

IL: To pomeni predvsem to, da je oseba živila krščanske kreposti, vero, upanje in ljubezen, v posebno izraziti meri.

A: Cerkev na Slovenskem je prvega blaženega dobila pred 11 leti, ko je papež Janez Pavel II. v Mariboru razglasil škofa Antona Martina Slomška. Tudi v očeh kritične javnosti je to po svoje razumljivo, saj je bil Slomšek eden največjih Slovencev v zgodovini našega naroda: med drugim je s prenosom škofijskega sedeža v Maribor ohranil slovenstvo na celotnem Štajerskem, bil je prosvetitelj, ustanovil je Mohorjevo družbo itn. Kako pa naj razumemo postopek za blaženega pri Lojzetu Grozdetu, ki je bil konec koncev le preprost siromašen nezakonski mladenič z dežele, ki je šel v Ljubljano v šole in je umrl mlad, pri komaj 20 letih?

IL: Pri Lojzetu Grozdetu sta pomembna dva elementa: v svojem, čeprav kratkem življenju je resnično živel zelo vzorno krščansko življenje, za mladostnika je življenje v veri jermal zelo resno. To je osnova, brez katere ne gre in o kateri so govorile vse priče oz. dokazi. Temeljni poudarek pa je v njegovem primeru tudi njegova mučeniška smrt iz ljubezni do Kristusa in Cerkve. Slovenski izraz »mučenec« ne izraža najbolj vsebine mučeništva, saj najprej pomislimo na to, da je »nekdo moral biti mučen«. V resnici pa gre za

»pričevalce«, »martyres«. Tudi Lojze Grozde je bil tak pričevalec, ki je umrl iz ljubezni do Kristusa in Cerkve. Naj povem, da v postopku za razglasitev za blaženega pri mučencih ni potreben čudež na prvi stopnji, že mučeniška smrt sama je dovolj velik razlog zanj, na drugi stopnji postopka pa je potrebno počakati na čudež na njegovo priprošnjo.

A: Kako se je lik Lojzeta Grozdeta »prijel« med verniki: pomembno je najbrž to, da ta sluh svetosti traja dlje časa, nekaj generacij na primer?

IL: Kmalu po smrti so verni ljudje iz domače župnije in okolice čutili, da je ta mladenič umrl kot mučenec, ta sluh ali glas o mučeništvu se je razširjal, v molitvah so se mu začeli priporočati, obiskovati kraj njegove smrti. Po letu 1992, ko se je začel postopek za beatifikacijo, se je ta zavest še stopnjevala: ljudje so več molili, obiskovali njegov grob v Šentrupertu itn. Pomembno je, da je bil ta glas vedno prisoten.

A: Kljub vsemu naštetemu se glede izrednosti tega dogodka poraja dvom, saj mučeništvo oz. nasilna smrt zaradi določenega prepričanja ni nič posebno novega tako v daljni kot bližnji človeški zgodovini: Biblija npr. ima ogromno poročil o tem, tudi druge temeljne knjige ostalih civilizacij, očitno je torej, da se tovrstni tragični dogodki dogajajo od začetkov civilizacije vse do danes. Kaj je bilo torej tako izrednega pri mučeništvu Lojzeta Grozdeta, da se ga povzdigne na oltar?

IL: Mislim, da predvsem prepričanje, da je bil nedolžno umorjen, da na njem ni bilo nobene osebne krivde, da bi ga zaradi tega umorili, in pa zavest o smrti za Kristusa. Tudi njegovo življenje je bilo globoko zaznamovano z vstalem Zveličarjem: Lojze je krščansko živel, molil, dal velik pomen evharistiji. To, mislim, so bila znamenja, ki pričajo o njegovi svetosti. A: Kako naj neverni ljudje razumejo to besedišče in dejanje samo: »temelji krščanskega življenja«, »svetnik«, »svetost«, kaj naj to zanje sploh pomeni?

IL: Vsaka razglasitev svetnika ali blaženega je znamenje za ljudstvo: ljudje si želimo svetosti tudi v današnjem času, svetniki pa so znamenje, da se da živeti vero, upanje in ljubezen, kot so jo živeli le-ti. Za vernega človeka so to jasna znamenja; za neverne oz. drugače verne je to morda ena izmed mnogih smrti, za vernega pa znamenje, ki se mu tudi nasprotuje.

A: Slednja vaša misel je zelo tehtna, saj se v javnem mnenju pojavlja trditev, da ima

ta razglasitev namen razdvajati slovensko javnost. Kaj pravite na to?

IL: Absolutno ne! Blaženi naj nas bolj povezujejo v iskanju dobrega. To je del zgodovine naroda, to moramo sprejeti. Na Poljskem imajo na primer Jerzyja Popieluszka, duhovnika in podpornika gibanja Solidarnost, ki ga je poljska tajna policija zaradi izražanja zahtev po demokraciji in človekovih pravicah umorila leta 1984. Pojasnilo o vzrokih in krivcih za dejanje na eni strani, na drugi strani pa 800.000 ljudi na njegovem pogrebu in razglasitev za blaženega: vse to je del ene same poljske zgodovine, ki pa naroda ne razdvaja. Bistvena v vsem tem je ljubezen do domovine, do Boga in do Cerkve. Kdor tu vidi in išče dobro, ne bo iskal razdvajanj. So pa gotovo različni pogledi: vsak ima svoje legitimno mnenje. Lojze Grozde je bil nepolitično angažiran, ni bil v nobeni oboroženi organizaciji, zgodilo pa se je, da so ga partizani zajeli in umorili.

A: Se vam zdi, da je takšen zgled sploh še privlačen za današnji čas: večina ljudi npr. časa izpred 70 let sploh ne razume, Slovenija se je v tem času spremenila iz tradicionalne ruralne dežele v moderno, tudi sekularizirano družbo, v kateri vladajo rumeni mediji, Cerkev pa ni več dovolj razumljena?

IL: Svetniki bodo po mojem mnenju vedno privlačni: so kot svetilnik, ki nam kaže, da je možno živeti ljubezen v najboljšem pomenu besede, z veliko mere odprtosti do drugega. »Vsi smo poklicani k svetosti,« nam naroča drugi vatikanski koncil, tako da so in bodo liki svetnikov vedno aktualni.

A: Naj vas za konec vprašam, kaj pričakujete od Evharističnega kongresa v Celju?

IL: Kongres bo predvsem srečanje božjega ljudstva, katerega zbira maša, evharistija, kongres pa ima nalogo to zavest v vernikih poživiti. To, mislim, je glavni namen Kongresa.

A: Hvala lepa.

Postulator postopka beatifikacije Alojzija Grozdeta za blaženega mag. Igor Luzar na Evharističnem kongresu v Celju.

*Hiša pusta je in prazna,
nič več te v njej ni,
nekoč prijazna - danes
se nam tuja zdi.
Srce se tiho joče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni,
a za teboj ostala je tišina,
ki nas vse močno boli.
Draga mama, vedi, da VEDNO
v naših srcih z nami si!*

ZAHVALA

*V tihem pomladnem večeru je odšla k
večnemu počitku naša draga, mami,
mama, babica, prababica in tašča*

Rozalija Sever

8. 3. 1919 - 18. 5. 2010

Zahvaljujemo se vsem za izrečena sožalja, cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev. Posebna zahvala gre Zdravstvenemu domu Grosuplje in Domu starejših občanov Grosuplje za posebno pomoč. Hvala tudi g. Slavcu Kaduncu za poslovilne besede, g. župniku Antonu Hostniku za lepo opravljen obred in Moškemu pevskemu zboru Samorastnik.

Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoci: Vsi njeni

*Bolečino se da skriti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
Le tebe, naš dragi ati,
nihče ne more več vrniti.*

ZAHVALA

*ob boleči izgubi dragega moža, atika,
ata in brata*

Cirila Krištofa

(25. 1. 1929 - 11. 5. 2010)
iz Šmarja - Sapa.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Še posebej se zahvaljujemo PGD Šmarje - Sap za izkazane časti in organizacijo pogreba, Gasilski brigadi Ljubljana, kakor tudi ostalim gasilskim društvom in njihovim praporščakom, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba. V poslovilnih nagovorih Janeza Pezdircica - predsednika PGD Šmarje-Sap, in Jake Perovška iz ZB ter sovaščana Ljuba Vilarja je bilo izraženo globoko spoštovanje do Cirila kot gasilca in krajana, ki je vedno z dobro voljo rad pomagal vsem.

Zahvaljujemo se župnikoma dr. Bojanu Korošaku in Jožetu Mrvarju za lep pogrebni obred in sveto mašo z ganljivim petjem cerkvenega zbora in šmarskih pevcev. Veliko vas je darovalo za cerkev, svete maše ter sveče in prelepo cvetje. Hvala vam!

Hvala tudi sosedom in vaščanom, ki ste nam vsestransko pomagali, ter g. Janezu Turelju, ki je pomagal pri organizaciji pogreba.

Hvala sorodnikom in prijateljem, ki ste nas srčno tolažili v teh težkih trenutkih ter ZD Grosuplje za spodbudne in lepe besede.

Iz srca hvala vsem in vsakemu posebej, ki boste našega Cirila ohranili v najlepšem spominu.

Žalujoci: žena Ivanka, hčerke Iva, Nevenka, Darja z družinami ter sestre Mira, Vera in Maksi

Evharistija – Božji dar za življenje / nadaljevanje s strani 65

➤ obšla osrednji prireditveni prostor. Po blagoslovu z Najsvetejšim pa smo vsi zapeli »Povsod Boga!«

Ko sem spremljal in opazoval ljudi, mlade, kot tiste, že zelo dolgo mlade, ob njihovem odhajanju s kongresnega prostora, sem videl le zadovoljne obraze, ki so izžarevali blagost, zadovoljstvo in notranje bogastvo. Skupaj z njimi bi lahko parafraziral Grozdetove besede: »Evharistija - moč, pesem in polnost našega življenja!«

Marjan Adamič, foto Matjaž Malešič

Franc Kanduč – legendarni vodič po Županovi jami se je poslovil

V petek, 28. maja, smo na škocjanskem pokopališču položili k zadnjemu počitku 24. maja umrlega Franca Kanduča.

Rodil se je leta 20. 11. 1924 v Velikih Lipljenah. Mladost mu je tekla ob delu na kmetiji. Osnovno šolo je obiskoval v Škocjanu in rad se je spominjal učiteljic in učiteljev, ki so ga učili. Med njimi je večkrat omenjal učitelja in pisatelja Lojzeta Zupanca.

Vojna je prizadela tudi njegovo družino. Zapustiti so morali svoj dom v Velikih Lipljenah in nekaj časa so živeli v Velikih Laščah, po vojni pa so se vrnili v požgano domačo hišo in jo s trudom obnovili.

Toda samo delo na kmetiji ni zadovoljevalo njegovih sposobnosti. Veliko je bral in se sam izobraževal. Bil je tajnik Krajevnega ljudskega odbora Škocjan in kasneje odbornik v težkih povojnih časih pomanjkanja in stisk.

V hiši so odprli gostilno, kar je ustrezalo njegovi želji po spoznavanju novih ljudi. Kasneje, ko so gostilno že zaprli, je uredil v svoji hiši prenočišča.

Prizadevno se je vključeval v prosvetno in kulturno življenje škocjanske fare. Vsa najlepša leta je razdal del svoje ljubezni za ljubiteljsko delo v igralski družini Kulturnega društva Škocjan. Po drugi svetovni vojni je ustvaril vrsto igralskih likov, starejši se ga še posebej spominjajo iz igre Prisega ob polnoči.

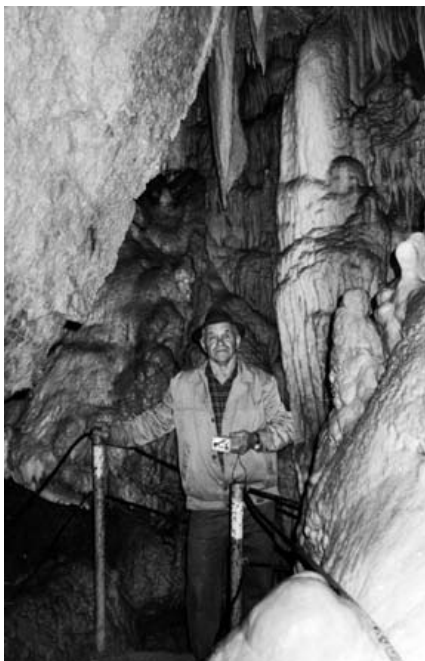
Bil je dober organizator. Na njegovo pobudo so vaščani postavili spominsko obeležje ob 850-letnici pisne omembe vasi. Tudi kresovi za prvi maj so goreli na njegovo pobudo. Še lani je z velikim navdušenjem sodeloval pri obnovi vaškega vodnjaka s periščem v Velikih Lipljenah.

Po naravi je bil radoveden in pripravljen spoznavati in sprejemati vedno kaj novega. Radoznalost ga je pripeljala tudi med vodiče po Županovi jami. Že pred drugo svetovno je kot otrok obiskal jamo s Permetovimi, poslušal njihove pripovedi in se navdušil nad lepoto podzemnega sveta. Po vojni pa je prevzel domačijo in kmetoval. Ko so ustanovili Zavod Taborska jama, se je pridružil upravnemu odboru in ko so jamo ponovno uredili za obiske, je sprejel delo vodiča po jami in oskrbnika, saj je bila jama v bližini njegovega doma, ni bil v službi in je bil pravzaprav ves čas na voljo obiskovalcem jame.

Ledenico je že spoznal, ko so kot otroci hodili vanjo poleti, da so se ohladili. V strop so metali kamenje in tekmovali, kdo bo zadel kapnik. »Če bi danes koga videl to početi, bi mu ušesa navil,« je rad poudaril, da jih tedaj pač nihče ni opozoril na škodo, ki so jo delali.

Ko je sprejel vodenje po jami, je prebiral strokovno literaturo, obiskoval druge jame v Sloveniji in tujini, poslušal vodiče, kaj so pripovedovali in kako so vodili po jami. Tako se je učil. Poznal je vsako ped Županove jame. Rad je pokazal mali kapnik, ki je nastal, ko je voda razjedala beton in je puščala betonsko sigo v obliki stalagmita na stopnici. »Lej, ta je pa toliko star, kot jaz vodim po jami!« se je rad pohvalil. In po jami je vodil skoraj 50 let. Zato smo mu podelili malo za šalo, še bolj pa zares naziv 'jamski kralj'.

Marsikaj zanimivega se mu je zgodilo v teh letih, na srečo pa

kakšne večje nesreče ni bilo. V sočni pojoči dolnjiščini je popeljal marsikatero skupino šolskih otrok po jami in učiteljice so rade prihajale v Županovo jamo prav zaradi njega. Rad je klenkal po kapnikih. S trkanjem po zavesah, ki visijo s skale v Matjaževi dvorani, je znal posnemati zvonove. Pa ga je nekoč po ogledu jame ustavil možki, ki je bil pravi jamar iz Postojne, in mu rekel, da tega ne sme več početi, saj bi lahko vibracije odlomite kapnik ali celo skalo. Pa ga je ubogal in ni več klenkal.

Pomagal je graditi gostišče ob jami. S petstolitrskim sodom je vozil vodo na gradbišče. Vesel je bil vsakega napredka pri njemu tako ljubi jami. Ko je gostišče uspešno delovalo, se je tudi obisk v jami povečal. Največkrat je v najboljših letih po sedemkrat na dan peljal izletnike po jami.

Kolikor so mu razmere dopuščale, čeprav brez šoferskega izpita in avtomobila, je rad popotoval in tudi na tem področju je pokazal svojo posebno naravo in poseben odnos do

potovanj. Sedel je na vlak in obiskal brata na jugu Italije v Bariju. Hotel je doživeti potovanje s hitrim vlakom, ki so ga uvedli na progi Ljubljana – Maribor. Sedel je na vlak in se odpeljal do Maribora. Potem je vsem pripovedoval o svojih doživetjih. Rad je prisedel k prijateljem v avtomobil in obiskal bližnje ali daljne kraje, ki jih je želel videti.

Njegova hiša je bila vedno gostoljubno odprta za vse popotnike po evropski pešpoti E6, predvsem iz zahodnih in severnih delov Evrope so radi prihajali in mnogi so se mu zahvaljevali s pismi in fotografijami za gostoljubje. Franc se je znal sporazumevati v nemškem in italijanskem jeziku.

Bil je član upravnega odbora Županove jame – turističnega in okoljskega društva Grosuplje do upokojitve. Za svoje delo na področju turizma je prejel mnoga priznanja: Turistični nagelj TV Slovenije, bronasto, srebrno in zlato priznanje Turistične zveze Slovenije, leta 2003 pa je postal tudi častni član društva. Vsako leto je organiziral pohode po okoliških krajih. Poznal je poti in steze, ki bi jih nepoznavalec težko našel. Vedno je povabil zanimive ljudi, ki so pohodnikom pripovedovali o krajih, dogodkih in ljudeh tiste sredine. Z njegovim odhodom je ta dejavnost društva kar nekako zamrla.

Spominjali se ga bomo kot veselega, živahnega človeka, vedno pripravljenega na pohajkovanje po okolici in prijeten klepet. Šale je stresal iz rokava, poznal je ljudi v bližnji in daljni okolici. Marsikaj zanimivega bi še vedel povedati, pa se mu je iztekel zemeljski čas. Naj mu bo lahka zemljica, ki jo je tako cenil in ljubil.

Ob grobu se je pokojnika spomnil predsednik Krajevne skupnosti Škocjan g. Jožef Krašovec z življenjskim opisom in obuditvijo njegovih igralskih vlog. Od prijatelja se je poslovil tudi sopotnik in učitelj Leopold Sever, ki se je spomnil skupnih poti, ki sta jih ubirala po bližnji in daljni okolici. Odstrl je še nekaj spominov na pohode po brezpotjih, gozdovih in mimo zapuščenih kapelic, kjer je pokojni Franc znal obuditi spomine in prižgati svečo. Po vseh poteh se je zdaj poslovil od njega s svetlico z domačega vrta.

Franc Kanduč je znal polniti svojo čašo življenja, do roba, do polnosti, da se je trajno zapisal v spomin vseh, ki so se kdaj srečali z njim, predvsem pa tistih, ki jim je bilo dano z njim prijateljevati. Mirno počivaj, prijatelj France!

Za Županovo jamo – turistično in okoljsko društvo Grosuplje in Krajevno skupnost ter Kulturno društvo Škocjan zapisala

Marija Samec

ZAHVALA
ob izgubi dragega strica

Franca Kanduča

20. 11. 1924 – 24. 5. 2010
iz Velikih Lipljen.

Zahvaljujemo se vsem vaščanom za izrečena sožalja, g. Zakrajšku – pogrebne storitve, g. župniku Oražmu za lep cerkveni obred, kvartetu Sever za lepo zapete pesmi, predsedniku KS Škocjan Jožetu Kraševcu, ge. Mariji Samec iz TOD Županova jama – Grosuplje ter njegovemu prijatelju Leopoldu Severju za izrečene ganljive poslovilne besede.

Hvala vsem, ki ste ga množično pospremili na njegovo zadnjo pot.

Vsi tvoji, ki se te bomo vedno radi spominjali.

*Od kar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.
Ni je solze, ki bi te obudila,
ni zemlje, ki bi te k nam vrnila.
V srcu nastala je praznina,
ostale so le slike, bolečina.
Ne mine ura, dan in noč,
med nami vedno si navzoč.
Le srce in duša ve,
kako boli, ker tebe več ni.*

ZAHVALA
Ob boleči in prezgodnji smrti dragega
moža in ata

Ludovika Vovka

iz Grosupljega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem Javnega komunalnega podjetja Grosuplje in delavcem RR centra Telekom Slovenije za izrečena pisna in ustna sožalja, za darovano cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev ter vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo Zvezi šoferjev in avtomehnikov Grosuplje za organizacijo pogreba in lep poslovilni govor ter uniformiranim članom, ki so se udeležili pogreba v tako velikem številu, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Grosuplje za udeležbo na pogrebu, Onkološkemu inštitutu na oddelku HL, posebej dr. Borštinarjevi, iz ZD Grosuplje dr. Sonji Gruden, dr. Katarini Vukelič in medicinskima sestrama Anici Primc in Mariji Kavšek za nesebično zdravljenje, pomoč in v oporo.

Zahvaljujemo se tudi župniku Janezu Šketu za lepo opravljeno cerkveni obred, pevcem skupine Samorastnik iz Žalne za lepo zapete pesmi ob grobu in sodelovanju pri maši.

Zahvala tudi gospodu Tonetu Adamiču za nemoten potek pogreba, ge. Fani Kralj za urejanje cvetja in trobentaču Jožetu za zaigrano Tišino.

Žalujoci: žena Mira, sinova Ludvik z družino in Robi z Ido

*»Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.«*

Mila Kačič

ZAHVALA

Od zemeljskega življenja se je
zadnjega majskega dne v 75. letu,
nepričakovano in mnogo prezgodaj,
poslovil

Rudolf Skubic

(15. 8. 1935 – 31. 5. 2010)
iz Grosupljega.

Bil je pošten in deloven človek, dober mož, ati in dedi, iskren prijatelj. Nikomur ni odrekal pomoči, sebi ni privoščil počitka. Svojo srčno dobroto je razdaljal vsem, ki smo mu bili blizu. Zato je praznina, ki je ostala za njim, še toliko večja in bolj boleča. Zelo ga bomo pogrešali.

V trenutkih neizmerne bolečine ste z nami delili žalost dragi sorodniki, sosedje, prijatelji, bivši sodelavci Avtomontaže in znanci. Iskrena hvala vsem, ki ste se prišli še zadnjič posloviti od njega, ki ste ga v tako velikem številu pospremili v večni mir in nam izrekli ustno ali pisno sožalje. Hvala vsem, ki ste njegov prezgodnji grob posuli s prelepim cvetjem, mu prižgali sveče ter darovali za cerkev in svete maše.

Še posebej hvala duhovniku, kaplanu g. Boštjanu Prevcu, za nepogrešljive besede utehe. Hvala baritonistu g. Matjažu Robavsu za ganljive, nepozabne interpretacije Marijinih pesmi ob spremljavi citrarja g. Tomaža Plahutnika. Hvala pevcem Kvarteta Trio, ki so z rahločutnimi vokali pospremili našega moža in atija k prezgodnjemu počitku. Nenazadnje hvala g. Adamiču in ge. Kraljevi za nenadomestljivo pomoč.

Žalujoci: žena Malči, sin Marjan in hči Tatjana z družinama in ostalo sorodstvo.

POGREBNE STORITVE

Perpar Janez s.p.
Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
Tel., faks: 01 7885 113
GSM: 041 785 113, 041 647 380

**NUDIMO VAM VSE STORITVE
OB IZGUBI VAŠIH NAJDRAŽJIH**

24 UR NA DAN

NAJBOLJ VARČNO OKNO!
Okno, ki se s prihranki pri energiji, izplača samo!

Toplotna izolativnost okna U_w
0,8 W/m²K

- 6-KOMORNI PROFIL z vgradno debelino 90 mm
- TROJNO TESNENJE: 2x na krilu, 1x na okvirju
- Debelina stene profila 3mm
- Okovje z gobastimi protivlomnimi varovali in režnim prezračevalnikom
- S 3-slojnim steklom $U_g=0,7$ W/m²K okno doseže izredno visoko raven toplotne izolativnosti, kar se kaže pri velikem prihranku energije in znižanju stroškov ogrevanja.

! PRIMERNO ZA PASIVNE IN NIZKOENERGIJSKE HIŠE!

PONUJAMO TUDI:

- ALU in PVC OKNA
- ALU VHODNA VRATA
- ALU ZIMSKE VRTOVE
- Vetrolove, nadstreške
- Zasteklitve balkonov
- Steklene fasade...

OBIŠČITE NAS V NAŠEM RAZSTAVNO-PRODAJNEM PROSTORU V PONOVI VASI!

Z vami že 18 let

TIM TRADE d.o.o.
GROSUPLJE

ALU in PVC OKNA • VRATA • ZIMSKI VRTOVI
Ponova vas 4b, 1290 Grosuplje
Tel.: 01 781 80 30, e-mail tim.trade@siol.net
www.tim-trade.si

A3J d.o.o.
Grosuplje

GRADITE Z NAMI!

A3J d.o.o.
GRADBENIŠTVO
INŽENIRING
ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU

GRADNJA:

- NIZKOENERGIJSKIH HIŠ
- STANOVANJSKIH HIŠ
- PROIZVODNIH OBJEKTOV
- POSLOVNIH OBJEKTOV
- GRADNJA NA KLJUČ, KOMPLETNO Z VSEMI OBRATNIŠKIMI DELI IN INSTALACIJAMI

ADAPTACIJE

- STANOVANJ
- STANOVANJSKIH HIŠ

UREJANJE OKOLICE IN DVORIŠČ

OSTALA ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU

PRODAMO:
SAMOSTOJNA ENODRUŽINSKA HIŠA NA KRKI - PODBUKOVJE:

- NOVOGRADNJA 3 PGF
- Z ZEMLJIŠČEM 700 m²

150.000,00 EUR

A3J d.o.o.
PONOVA VAS 4 b, 1290 Grosuplje
Telefon: 01 78 18 030
Fax: 01 78 18 036
GSM: 041 622 135
E-mail: a3jdoo@gmail.com

*Zdrav človek ima sto želja,
bolan le eno.*

(A. P. Čehov)

Star pregovor pravi, da je bolje preprečiti kot lečiti, zagotovo pa velja tudi, da je verjetnost, da bomo zdravila potrebovali veliko manjša, če jih imamo varno spravljene v počitniški prtljagi. Farmacevti v naši lekarni so dragocena pomoč in ko se odpravljamo na počitnice, z njihovo pomočjo lažje izberemo zdravila in pripomočke, ki jih bomo morda potrebovali. Priprava lekarne za počitnice je tudi odlična priložnost, da pregledamo domače zaloge zdravil in preverimo njihov rok uporabe. Vsa zdravila, sirupe, mazila... s pretečenim rokom ne uporabljamo več, temveč jih odnesemo v lekarno, kjer se posvetujemo s farmacevtom.

Izbor zdravil za počitnice je seveda odvisen od cilja, kamor se odpravljamo. Za »robinzonske počitnice« na samotnem otoku ali tiste, ki jih preživimo v planinah ali na jadrnici, kjer smo skoraj v celoti odvisni od tistega, kar imamo seboj, bo izbor obširnejši in bolj premišljen. V kolikor gremo na dopust v hotel ali počitniško naselje, kjer je lekarna oziroma ambulanta pri roki, bomo vzeli s seboj le najnujnejše.

V prvi vrsti pa sodijo v počitniško lekarno vsa zdravila, ki jih vsakodnevno jemljejo kronični bolniki po navodilih osebnega zdravnika. Zdravila za zdravljenje kroničnih bolezni, kot je na primer povišan krvni tlak, sladkorna bolezen, rak in še mnoge druge, se vedno jemljejo po navodilih zdravnika in se zdravljenja ne sme samovoljno prekiniti. Zdravila morajo biti shranjena na varnem, suhem mestu, ne smemo jih izpostavljati visokim temperaturam (shranjevanje se priporoča pri sobni temperaturi do 25°C) ali sončnim žarkom. Torbica, ki je izolirana in namenjena prenašanju hladnih pločevink pijače, je najboljša izbira tudi za zdravila. Vedno jih hranimo v originalni embalaži skupaj z navodili, kjer običajno tudi piše rok uporabe in način jemanja.

Nujni dokumenti in potrdila, ki ne smejo manjkati na potovanju so: kartica zdravstvenega zavarovanja, potrdilo o zdravstvenem zavarovanju za potovanje v tujino, navodilo o uporabi zdravil, ki vam ga napiše zdravnik (diabetiki), potrdilo o morebitnih potrebnih cepljenjih. Tu gre predvsem za potovanja v eksotične kraje, kjer je cepljenje proti nekaterim boleznim obvezno. O tem se je potrebno pravočasno posvetovati z osebnim zdravnikom.

Medicinski pripomočki, ki sodijo v potovalno lekarno za primer nezgode, so: povoji, sterilne gaze, kompresijski povoji za ustavljanje krvavitev, obliži, samolepilni trak in sanitetne mrežice za pritrditev sanitetnega materiala na rane, razkužilo za rane, vata in/ali paket sterilnih tamponov, manjše škarje, termometer, pinceta za

Zdravila na počitnicah

Ko se odpravljamo na počitnice, ne pozabimo na počitniško lekarno

odstranjevanje klopov. Med zdravila za prvo pomoč spadajo:

1. zdravila za lajšanje bolečin (glavobol, zobobol)
2. zdravila za zniževanje telesne temperature
3. mazila za rane in opekline, hladilni gel
4. mazila za preprečevanje oteklin
5. hladilna sredstva za lajšanje težav po piku žuželk

6. sredstva za uravnavanje prebave pri driskah (medicinsko oglje, pripravki z mlečnokislinskimi bakterijam), napenjanju, zastrupitvah s hrano ali vodo in drugih prebavnih motnjah zaradi virusnih okužb

7. prašek za rehidracijo, suhe borovnice

V kolikor so družinski člani nagnjeni h kateri od kroničnih težav na primer s prebavo (zaprtje, driska), želodcem (nepravilno izločanje želodčne kisline), ... , je potrebno pri sestavi spiska misliti tudi nanje. Pastile za usta in žrelo, ki so še posebej primerne za otroke, vsebujejo antiseptik, ki s svojim delovanjem uničuje vrsto bakterij ter nekatere glivice.

Glede na individualne potrebe družinskih članov preverimo, če bomo morda potrebovali:

1. zdravila proti slabosti (potovalna bolezen, morska bolezen),

2. zdravila proti alergijam (prah, pršice, cvetni prah, čebelji piki, določene vrste hrane)

3. zdravila za lajšanje težav na koži: opekline (mazilo pri sončnih opeklinah), alergije (panton krema), rane (mazilo za rane)

V poletnih mesecih bolj kot kdajkoli opozarjamo na zaščito kože pred soncem, še posebej, če potujemo na morje ali v visokogorje. Poležavanju na soncu se izogibamo, saj naša koža prejme dovolj sončnih žarkov že med počitkom v senci, še posebej, če se nahajamo ob vodi. Poškodbe kože zaradi sončnih opeklin so trajne in lahko tudi usodne. Še posebej nevarne so za majhne otroke in svetlolase ljudi, ki imajo v koži manj kožnega barvila. V počitniško lekarno zato nujno sodijo: varovalni pripravki za zaščito pred soncem mleko za sončenje z zaščitnim faktorjem najmanj 15, mleko za sončenje s faktorjem 6, pripravki za nego kože po sončenju, mleko za nego opečene kože. Nujna so tudi sredstva za zaščito pred piki komarjev, klopov in drugih insektov, t.i. repelenti. Ti insekte odganjajo, v primeru pika pa uporabimo hladilni gel in po potrebi tudi razkužilo. Nenazadnje ne gre pozabiti na niz naravnih pripravkov, ki so jih uporabljale že naše babice: nepogrešljivi propolis, arnika, ognjič, šentjanžvevo olje....

Brezskrbno in varno poletje vam želim!

Vir: www.lekarnaljubljana.si

Mojca Sajovic

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

**Če želite svojo nepremičnino VARNO prodati,
podariti, izročiti ali jo pridobiti, vam priporočamo,
da se o svoji nameri prej POSVETUJETE PRI NAS!**

Vreme v Grosupljem: maj 2010

Po zadnjem tednu dni sončnega in toplega vremena v mesecu aprilu, se je že s prvim dnevom maja nakazovalo poslabšanje. Oblačnost je postopno naraščala, pihal je zahodni veter. Zgodaj zjutraj naslednjega dne je že rahlo deževalo. Spremenljivo vreme s pogostim dežjem, predvsem v obliki ploh, se je nadaljevalo še vso prvo dekada. Kljub vsakodnevnemu dežju količina padavin ni bila velika. V tem obdobju je največ dežja padlo v noči na 6. maj, ko smo imeli nevihto s kratkotrajnim nalivom (tega dne je do 8. ure zjutraj padlo 11,5 mm dežja). Nekoliko več dežja je padlo zopet v prvih dneh druge dekade, nato pa še 15. maja, ko se je občutno ohladilo in je najvišja dnevna temperatura zraka komaj dosegla +11 °C. Zatem so sledili suhi dnevi

s spremenljivo oblačnostjo. V noči na 19. maj je bilo na nebu malo oblačnosti, zaradi česar se je živo srebro spustilo v bližino ledišča. V meteorološki hišici, dva metra nad tlemi, je bilo +2,4 °C, pri tleh pa je termometer zabeležil -0,2 °C. Ponekod na sveže pokošenih travnikih je bilo moč opaziti slano. Toplejši dnevi z več sonca so nastopili z 22. majem. Živo srebro je iz dneva v dan seglo višje, poleg tega pa se je krepil jugozahodni veter. Med 24. in 27. majem so se zvrstili topli dnevi (dnevi z najvišjo temperaturo zraka +25 °C in več). Ob koncu meseca se je vreme poslabšalo. Že 29. maja je tekom dneva oblačnost naraščala, popoldne pa je sledila nevihta. Obilnejše deževje je sledilo naslednji dan in proti jutru zadnjega dne, ko je hladna fronta dodobra ohladila ozračje. Sredi dneva je bilo le +10 °C.

+14,2 °C, kar je glede na povprečje obdobja 1995-2009 stopinjo Celzija hladneje. Glede na povprečje obdobja 1961-1990 z nekdanje uradne meteorološke postaje v Šmarju-Sapu, pa je bil letošnji maj toplejši za 0,9 stopinje Celzija. Glede na obdobje 1995-2009 so bila jutra s povprečno temperaturo +9,5 °C toplejša za 1,1 °C, popoldnevi s povprečno temperaturo +19,7 °C pa so bili hladnejši za 2,1 °C. Najnižja mesečna temperatura je bila +2,4 °C (19.5.), najvišja pa +27,4 °C (24. in 25.5.). Megla je bila opažena v osmih dneh. Grmenje je bilo zabeleženo v petih dneh. Beležili smo tudi dan s slano. Imeli smo 4 tople dneve. V dvajsetih padavinskih dneh je na kvadratni meter tal padlo 106 litrov padavin, kar je glede na obdobje po letu 1995 običajno. V omenjenem obdobju je bil najbolj suh maj leta 1998, ko je padlo 48 litrov padavin, najbolj namočen pa leta 2006 s 184 litri.

Povprečna mesečna temperatura je bila

Iztok Sinjur

Kako s(m) ribe lovili?

Pripovedi iz Grosupljega in okolice - 55

Grosupeljčan Brane Žitnik se konca druge svetovne vojne, ki jo je doživljal kot otrok, spominja takole:

V življenju sem imel tudi srečo. Po vojni je ostalo veliko streliva, granat in vojnih odpadkov, kar je marsikdo plačal z življenjem ali invalidnostjo. Jaz sem se veliko bavil z razdiranjem granat in streliva in pripravljanjem novega razstreliva za lovljenje rib in druge podobne akcije. Razdiral sem in jemal ven smodnik, pa smodnik je bil tako bolj za kratek čas, za kakšne otročje kope, da smo naredili manjše eksplozije. Razdiral sem pa tudi zrna, kjer je bil ekrazit notri in sem to potem polnil v steklenice in dodal vžigalnik. To smo metali v vodo in smo s tem tudi ribe lovili. S kolegom Malnskimi Lojzom skupaj lovila. Pripravil sem pol litra veliko steklenico s tem ekrazitom in sva šla z Lojzom pod most, kjer so se ribe drstile. Seveda pa ni bila velika voda, ker ribe se ne drstijo v veliki vodi, pod mostom je bil tak pretok, in jaz sem vrgel v vodo ta eksploziv in bila je tako močna eksplozija, da sva mislila, da sva most podrla. Potem sva seveda bežala in izkazalo se je, da vendar takšne katastrofe ni bilo.

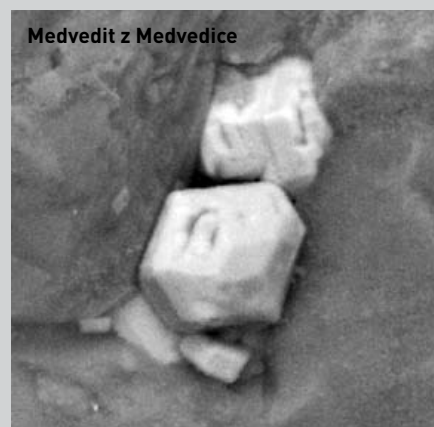
Pripravila Marija Samec

Medvedit

Marsikdo, ki bo prebral naslov, bo pomislil na nekaj velikega in kosmatega, pa je ravno nasprotno, stvar je gladka »ko špegu« in ljubko majhna. Naslov je povzet po podatku iz nove knjige dr. Aleksandra Rečnika Nahajališča mineralov v Sloveniji. Ondi je med drugimi nahajališči kristaliziranih rudnin v deželi omenjena tudi naša Medvedica. Predstavljena je z lepim številom jako zanimivih mineralov. Eden izmed njih pa je še posebej vreden naše pozornosti – to je na novo poimenovani mineral medvedit. V kemijskem pogledu gre za silikat, ki so se mu na kemijski način prislunili kovinarji cerij, železo, aluminij, molibden in niobij. Mineral kemijsko takole zapišemo: $Ce_4Fe_4(Nd,Mo)Al_3SiO_{20}$. Kdor si te

formule iz lokal-patriotskih čustev ne bo zapomnil, ni nič prida, pa pika. Resnici na ljubo je treba pristaviti, da je ime za sedaj registrirano le za domačo znanost, dokler se zanesljivo ne ugotovi, da omenjenega minerala doslej ni še nihče kemijsko in kristalografsko obdelal in uradno poimenoval. Tudi v primeru, če mineral ne bo dosegel svetovne registracije, smo že sedaj lahko ponosni, da imamo naravni kristal, poimenovan po našem kraju. Če bi nas hotel poslej kdo v nič dajati, mu to mirne duše lahko vržemo v zobe, pa bo utihnil.

Kogar mineraloška znanost zanima, naj si knjigo sposodi v knjižnici, posebni navdušenci pa naj si jo kupijo za lastno biblioteko. Knjigo je založil Institut Jožef Stefan ob finančni pomoči več drugih ustanov. Poleg dr. Rečnika je pri nastajanju knjige sodelovalo več drugih veščakov iz kemije in mineralogije.

Medvedit z Medvedice

Kremenov kristal »z domačih logov«

*Najboljši človekov
štirinožni prijatelj ni
stol – ampak pes!*

O odgovornem lastništvu psa

Tak je naslov brošure, ki jo je 24. maja letos izdala Veterinarska uprava R Slovenije

Gre za knjižico avtorja mag. Mitje Šedlbauerja, dr. vet. med., ki je na 35-ih straneh strnil množico praktičnih napotkov, s katerimi mora biti seznanjen vsak skrbnik psa. Na prvi strani najdemo tale zelo zgovoren rek Mahatme Gandija: **»O veličini naroda in o njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali«**, ki tako najprej potrka na zavest mnogih Slovencev, ki živali še vedno ne priznavajo pomembno mesto v človekovi družbi.

Na Veterinarski upravi so prav gotovo neposredno pri viru informacij, ko gre za zlorabe kot za primere, ko psi postanejo nevarni in poškodujejo človeka ali žival. Tako je nastala ta knjižica tudi zato, da bi se z nekaj znanja in upoštevanja predpisov neprijetnostim tudi izognili. V njej najdemo nasvete novopečeni skrbniki, pa tudi tisti, ki imajo psa že dlje časa in so le površno seznanjeni z obveznostmi, ki ji prinaša v zadnjem času večkrat prenovljena zakonodaja.

Človek si deli isto okolje s psom že približno 15.000 let, v Sloveniji je pes del gospodinjstva v vsakem četrtem primeru. Večje število psov, predvsem pa gosta naseljenost v urbanem okolju, pomeni tudi več možnih neželenih dogodkov. Po drugi strani pa je pes lahko prenašalec nekaterih boleznih in zajedavcev, ki jih je posledično lahko deležen tudi človek.

V začetku avtor razjasni nekatere pojme, vezane na lastništvo psa in ki jih velikokrat napačno uporabljamo, kot npr. skrbnik in lastnik. Opisane so različne možnosti nabave psa, od tiste v zavetišču za zapuščene živali

pa vse do zelo spornega trgovanja s psi. Opozarja na pomembna vprašanja, ki jih mora kupec zastaviti vzreditelju ali trgovcu. Predvsem svetuje nakup (predvsem pasemskega) psa izključno pri vzreditelju ali pa je najbolje psa posvojiti v zavetišču. Vsak pes mora biti označen z mikročipom že od januarja 2003. To pomeni, da se psu pri starosti treh mesecev ob prvem cepljenju proti steklini (ki je obvezno!) pod kožo vstavi kot riževno zrno veliko mikrovezje, imenovano tudi mikročip, ki vsebuje unikatno registracijsko številko. To lahko prebere veterinar s posebnim čitalcem. Slovenske številke se začnajo s številkami 705, če je bi kuža označen s čipom v tujini, pa mora biti to razvidno tudi iz njegovega potnega lista. Še eno leto je enakovredno označevanje tudi tetovirna številka na notranji strani uhlja, kot zahteva označitev psa Kinološka zveza Slovenije.

Zmotno je mišljenje, da mora imeti potni list le pes, ki potuje preko meje. Potni list je obvezen dokument psa, ki ga ne uporabljamo le za prečkanje meje EU, marveč se vanj vpisujejo poleg vseh identifikacijskih podatkov tudi vsa cepljenja, zdravstveno stanje psa, zatiranje zunanjih in notranjih zajedavcev ipd. Po določilih Zakona o veterinarskih merilih skladnosti je dovoljeno posedovati do pet odraslih hišnih živali iste vrste na stanovanje. Če torej pri vas stalno biva več kot pet odraslih psov, se morate pri VURS registrirati kot gojitelj.

V knjižici najdemo tudi temeljne zahteve za oskrbo psa. Slabši pogoji od opisanih se štejejo za kršitev zakona o zaščiti živali in podrejenih aktov.

Posebej je obravnavano poglavje o privezovanju psov. Avtor že v začetku poudarja, da sodobna doktrina dobrobiti psov odločno odsvetuje dolgotrajno privezovanje. S takim korenitim posegom v življenje psa, človek psu povzroči cel kup omejitev, ki pri psu povzročajo resne vedenjske spremembe. Znanstveno je dokazano, da pes, ki je stalno privezan, lahko postane agresiven ali začne kazati druge oblike nezaželenega vedenja, kot na primer neprestano lajanje, tuljenje in podobno.

Obdobje med dvema kotitvama ne sme biti krajše od 290 dni. To poenostavljeno pomeni, da je potrebno med dvema paritvama izpustiti eno gonitev. Pogostejše parjenje je preobremenjevanje, kar se šteje za mučenje živali. Izjemoma je dovoljeno ponovno pariti v naslednjem pojatvenem ciklu, če so imele živali v prejšnjem leglu

po enega ali dva mladiča, če se pri prvem pripustu žival ni obrejala, če je prišlo do abortusa, ali so bili skoteni mrtvi mladiči. Za preobremenitev psice se šteje tudi kotitev pred 14. mesecem starosti. **Šolanje psa avtor priporoča.** Psi so glede na svoje pasemske lastnosti različno dovzetni za šolanje. Nekatere pasme psov z velikanskim navdušenjem sodelujejo v šolanju ter se hitro in veliko naučijo. Druge pasme so zaradi svojih značajskih lastnosti manj dovzetne in si je zanje treba vzeti več časa. Ne glede na hitrost in učinkovitost učenja pri šolanju pa je prepovedano uporabljati načine oziroma sredstva, ki bi škodljivo vplivali na zdravje in dobrobit psa. Pri tem mislimo na uporabo grobih metod, uporabo bodeče ovratnice, šolanje z električnimi sunki ipd.

Poleg naštetih poudarkov lahko v knjižici preberemo tudi teme, kot so: prepovedana dejanja in mučenje, pes in okolica, pes in otroci, pes in potovanje, pes v zavetišču ter tudi o slovesu od našega kosmatega sopotnika. Knjižica bo brezplačno na voljo v veterinarskih ambulantah, objavljena pa je tudi na spletni strani Veterinarske uprave R Slovenije.

Mojca Sajovic

Vprašanja o štirinožnih prijateljih lahko posredujete na elektronski naslov: astra10@siol.net.

Zavod za prostorsko, komunalno
in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA
ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA
OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih),
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča.

⇒ ČE STE ETAŽNI LASTNIK V
VEČSTANOVANJSKI HIŠI,
NAS LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše,
- za vpis etažne lastnine.

NAJDETE NAS

na Taborski cesti 3 v Grosupljem
in na telefonskih številkah

01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

Kako se je Maticu Žalostna gora potrdila

Kdo pravi, da ne vem!

Piše, ureja,
brska, stika,
Polde Sever,
ker ga mika.

Pikljev Matic se je s fantovsko in dekleško družčino odpravil na izlet. Namenili so si ogledati znamenitosti v Mirenski dolini, predvsem božjepotni cerkvi na Veseli in na Žalostni gori. Do Rakovnika pri Mirni so se pripeljali z vlakom, od tam pa peš na Veselo goro. Med potjo so se ustavili v senci in se okrepčali s tem, kar so imeli v nahrbtnikih – nekaj je bilo testenega, nekaj pa mesenega. Na Veseli gori je bil ravno praznični dan, zato se je ondi kar trlo romarjev. To so kajpak izkoristili tamkajšnji trgovci in oštirji in postavili stojnice, na katerih so se kar same ponujale »dobrote, suhe in od mokrotek«. Toda kaj ko mladina tiste čase ni bila kaj prida pri denarju, zategadelj so kar žejni

odšli v cerkev opraviti molitve in priprošnje za boljše čase. Ko pa so prišli iz cerkve, je Matic presenečen opazil strica Naceta, ki je bil njegov birmanski boter. Stric se je bil na božjo pot pripeljal na zapravlživčku, a ne prazen. Zadaj za sedežen je stala lepo trebušata pletenka polna vina iz njegovih vinogradov. Seveda je Matičevo družčino takoj povabil k »flaškonu in ni skoparil z vsebino. Na mah je bilo okoli voza veselo, da ni za povedat. Maticu se je kar samo smejalo, še bolj potem, ko mu je stric v nahrbtnik stisnil še steklenko vina. »Zdaj pa vemo, zakaj je to Vesela gora,« je ugotavljala družčina, ko se je spustila po hribu navzdol. Žalostna Gora je bila dobro uro oddaljena od Vesele gore, zato so se popotnikom dobro izsušila grla in Matica je večkrat obšlo, da bi malo potegnil s konca steklenice, a se je vsakič zdržal, misleč: »Naj bo tokrat pa še na Žalostni gori nekoliko veselo.«

Ko jim je cerkvenik odprl vrata, je družčina zaradi vročine kar planila v hladno notranjost. Pri tem se je Matic nekoliko nerodno obrnil in z nahrbtnikom zadel v kropilni kamen; tedaj je reklo »drink« in kmalu je začela iz nahrbtnika curljati žlahtna stričeva kapljica.

Matic je poklapano odšel ven, stresel črepinje v grmovje in se žalostno sesedel na cerkvene stopnice, rekoč: »Viš, mar bi ga raje prej spil!« Potem pa je našel tolažbo: »Ah, nič, sedaj vsaj vem, zakaj je to Žalostna gora.«

Leopold Sever

Burke o tem in onem

Temeljita ženska

Odkar je žena odšla, zelo slabo spim,« tarna Gašper pred prijateljem Poldetom.

»Kako to, saj imaš sedaj doma lep mir,« je začuden Polde?

»To že«, odvrne Gašper, »toda žena je s seboj odnesla tudi posteljo!«

Pomoč je na vidiku

»Tomaž, spet si vse narobe izračunal. Kaj nimaš brata ali sestre, ki bi ti pomagala v računstvu?« ošteva učitelj Tomaža.

»Trenutno ne, toda mama je obljubila, da bo čez dva meseca rodila brata,« ves žareč pojasni Tomaž.

Preventivni ukrep

Zdravnik: Ali kaj šklepetate z zobmi, ko imate napade mrzlice?

Bolnica: To pa ne, gospod zdravnik, jih vselej še pravočasno dam v kozarec na nočni omarici.

Popolni vegetarijanci

»Naš prijatelj Peter in njegova družina so pa res totalni vegetarijanci,« pravi žena možu.

»Zakaj tako misliš,« je radovedna žena?

»Ja, kar poglej, celo to jih je motilo, da stanujejo v Mesarski ulici, pa so se preselili na Zelenjavni trg.«

Brez rekvizita

Zdolgočaseni dedek bi se rad igral z vnuki, zato jim predlaga: »Otroci, igraymo se Indijance.« Vnuki ga najprej začudeno pogledajo, nato pa vsi v en glas odgovorijo: »Nemogoče, saj si vendar že skalpiran!«

1. Iz francoskih časov je pri nas ostalo domače ime ali priimek Mêr. Kaj pomeni v izvirniku?

- a) sodnik
- b) župan
- c) graščak

2. Kaj se širi najpočasneje?

- a) zvok
- b) elektrika
- c) svetloba

3. Kako Makedonci pravijo parlamentu?

- a) shod
- b) sobranje
- c) skupština

4. Od kod ima vodni vir, imenovan beč, pretežni dotok vode?

- a) z meteornih pritokov
- b) z vodnega dna
- c) iz bližnjega bajerja

5. Koliko snopov šteje ena razstavka?

.....

6. Katera vzpetina nas imensko najbolj spominja na pinokia?

- a) Štula
- b) Limberk
- c) Ostrk

7. Na koliko let je mislil Prešeren, ko je zapisal »dni mojih boljša polovica« ?

8. Katera kobilica je največkrat bosa?

- a) županova
- b) mesarjeva
- c) kovačeva

9. Katera žival zgodnji stadij življenja doživi v vodi?

- a) klop
- b) komar
- c) kobilica

10. Na podobi je:

- a) Louis Adamič
- b) Prežihov Voranc
- c) Dragotin Kette

Odgovore najdete nekje v bližini!

Vpis v glasbeno šolo

Petelin se je prišel vpisat na glasbeno šolo. "Tebi to ni potrebno, saj prečudovito poješ," je rekel profesor.

"Vem, ampak kure hočejo diplomo!"

Lahka križanka

(BREZ PRASKANJA ZA UHLJI) - Leopold

Veste, kako so nekaj (morda tudi dandanes) rekli človeku, ki ni držal svoje besede? Če ne, boste to prebrali v poudarjenem navpičnem stolpcu rešene lahke križanke. V pomoč so vam že vstavljene črke, pesem prigodnica in par kapljic vašega znoja. Pa začnimo - »brez muje se še čevlji ne obuje!«

Vodoravno: 1. zaušnica, 2. delavke pri žetvi, 3. dogodivščina, 4. poletna vrtnina, 5. zalivka, 6. lega, 7. majhna oddaljenost.

Pesniški kompas

(PRIPOMOČEK PRI ISKAJU GESLA)

Nekoč so bili taki časi, da vsak je vedel, kaj naj kvasi. Kar kdo rekel je mastito, je držalo kot pribito.

Seveda se je tu in tam našel kakšen gobezdan, ki je bogu čas potratil, ko je prazno slamo mlatil.

Ko ljudje so ga spoznali, so mu précej vedet' dali: »Nehaj pihat, pôčil boš, vemo, da si ož!«

1	K				U		A
2	Ž		N			C	
3		R	I	G			
4	K				R		
5		L			B		
6	P				Ž		J
7	B		I	Ž			N

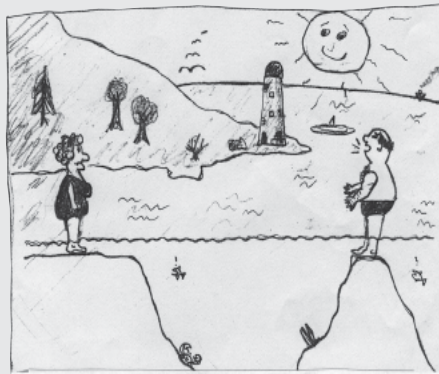
Odgovori: 1. b, 2. a, 3. b, 4. b, 5. deset, 6. c, 7. na trideset, 8. c, 9. b, 10. b.

Upodobljena smeška

Vidiš, tale ženska me je neusmiljeno prizadela v dno duše!

Kako, te je zavrnila?

Kje neki! Teden dni po tistem, ko sem jo zapustil, je nepričakovano podedovala milijon evrov.

Draga, brez strahu pridi do mene. Lej, saj ni globoko!

Uganka šaljivka:

Kako imenujemo bitja, ki živijo v vodi in na kopnem?

ODGOVOR: Dvoživke.

Ni prav – pravi odgovor ponuja slika.

Stari časi – stari špasi

HUMOR PRED 100 LETI

Višji vajeniški rang

Sin je bil mizarski vajenec. Ko se je za praznike po daljšem času vrnil domov, ga je mati vprašala: »Mirko, kako kaj napreduješ v mizarski stroki?«

»Odlično, mati; sedaj se smem že smejati, ko mojster lasa mlajše vajence.«

Matematični problem

Učitelj sprašuje matematiko. Na vrsto pride tudi Ignacij in dobi vprašanje: »Koliko je polovica od tri. Ignacij nekaj časa menča, potem pa izdavi: »To je težavna reč. Če rečem ena, bo premalo, če rečem dva, bo pa preveč.«

Ubogljiva hči

Najstniška Marjanca prosi mamo, če sme malo na sprehod. Mama ji dovoli in deklica naglo odide, kajti za okrasnim grmom jo čaka fant, ki ji takoj skoči v objem. Tedaj se skrbna mama ozre po vremenu in zavpije skozi okno: »Marjanca, ovij si šal, piha!« Hči pa nazaj: »Mama, brez skrbi, sem že ovita!«

Človek božji,

več kot dve uri telefonirate, mi pa čakamo!

Kdo pravi, da telefoniram? Tu sem imel zmenek s punco.

Stara »novička«: Muhasta moda

Zadnje čase je moda muhasta do neverjetnosti. Sedaj so začele dame iz boljših družb risati črke, ki se bero kot imena in malce spotakljivi izrazi. Je pa že bolj spoštovanja vredna žuljava roka kmečke in delavske matere!

Domoljub, 9. februarja 1938

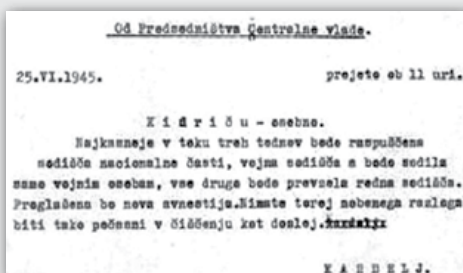

- Človek bi ponorel. Obnovijo fasado in uničijo naše grafite! Sedaj pa spet od začetka.

še pomnite, tovariši?

Je Tito vedel za povelje poboje?

Ne! Samo Jovanka!!!?
ON jih je naročil! -
(Komentar z interneta)

mi se volimo

Vir navdiha Marxov Manifest

V Marxovem Manifestu v zaključnem delu piše: »Komunisti ne marajo skrivati svojih nazorov in namenov. Odkrito izjavljajo, da se dajo njihovi cilji doseči le z nasilnim prevratom vsega dosedanjega družbenega reda. Vladajoči razredi naj le trepetajo pred komunistično revolucijo.«

Z roko v roki?

Mikael Jungner, pred časom razrešeni direktor finske televizije YLE, Slovincem znane po oddaji Resnica o Patrii, je na kongresu finskih socialnih demokratov 31. 5. 2010 prevzel funkcijo generalnega sekretarja stranke.

Komentar: Med prvimi mu je čestital novinar Magnus Berglund, iz Slovenije pa še nismo dobili informacije, kdo mu je čestital.

Pozor, snemajo!

Borut Pahor je po odhodu s študentske tržnice enemu študentu dejal: »Nekaj so kričali name, s'm vidu?«

Študent ves v strahu: »J's nis'm ...«

»Vse so snemali in boste aretirani čez dva dni. Dobro?«

Triumf zmage?

Večina levih medijev je kar pozabila, da so bili na študentskih demonstracijah govorniki tudi Dušan Semolič (sindikati), Branimir Štrukelj (šolski sindikati) in Zoran Jankovič (ljubljanški župan).

Nekaj cvetk iz študentskih demonstracij:

- Golobič! Koliko let si ti študiral?
- Kaj mi bo delovna doba, če bom delal do smrti!?
- Kaj ti je Ivan (Svetlik)?
- Slovenija ima talent,

naša vlada ga nima.
- Hočem veliko služb, ne malega dela.
- Nimam štipendije, iščem sponzorja.
- 100.000 nezaposlenih – so what?
- Kdor malo »radi«, je na vladi.
- Grška penzija 1600 €, slovenska 600 €.

Pomen kocke v zgodovini

»Kocka je padla,« so rekli stari Rimljani, kadar so se dokončno odločili za neko stvar. V slovenski parlament je na dan študentskih demonstracij padlo kar nekaj kock. Torej! Začnite že ukrepati!

Kaj je rekel ...?

- tovariš Tito študentom: »Učiti se, učiti se in učiti se!«
- minister Svetlik študentom: »Poudarjam, da je prvo delo študentov študij.«
- steklar Aleksander Kresal: »Zaradi priimka Kresal imam več škode kot koristi.«

DEZ-INFO.rmiram

V prejšnji številki EHO CAJTNGOV smo zapisali, da za STOŽENSKI BRITOF zmanjkuje 50 mio €. To je bila vsaj 3 x prevelika dezinformacija – gre za dogovarjanje med bankami o kreditu v višini cca 150 mio €. Pa saj bomo ITAK davkoplačevalci dokapitalizirali tudi banke. ITAK bo spet – VSE NAŠE.

Evro na € - p(a)lača ...

Za dijake je zmanjkalo denarja, da bi bili upravičeni do brezplačnih malic in na ta način bo vlada na njihov račun privarčevala cca 20 mio €. Avgusta se bo podražila električna energija, da bodo lahko pokrili manjkajoči del 700.000 € za elektrifikacijo STOŽENSKEGA BRITOF-A, ker menda Elektro nima dovolj lastnega denarja za svoje obvezne projekte.

Bomo spet razlaščili?

Milan Kučan je v P(O)REDreferendumske kampanji LDS dejal, da je treba razlastniti tiste, ki si lastijo državo. V njegovem besednjaku je to možno razumeti obrnjeno na glavo, saj so si več ali manj nekdanjo družbeno lastnino prilastili njegovi politični sopotniki iz Foruma 21 V tem pogledu bi zares marsikoga lahko razlastnili že zdavnaj.

Novodobni preroki

»Pravzaprav zadnje čase tonemo v vse večji absurd. S prvih strani časopisov nas rešujejo vsi tisti, ki so nas v veliki meri potunkali v to

gnojnico.» **Miha Šalehar** – 2. »bob leta« za časnik Večer

Slovenija v elitnem OECD

Komentar 1: »Katere elite že?« se je vprašal Aleš Gulič (LDS) in povedal, da ima slovenska elita BMW-e v garaži in palčke na vrtu.

Komentar 2: Letošnja polletna članarina za OECD znaša 2,5 milijona €, drugo leto bo višja.

Izjave dr. Marka Pavlihe,

mednarodnega pravnika in profesorja na pravni fakulteti:

- 1. izjava** - Pahor je bil leta 1994 med podpisniki izjave v parlamentu, v kateri so se zavzemali za mejo na Mirni.
- 2. izjava** - Pahor ni več spraven, ni več sodelujoč, temveč aroganten, včasih morda tudi napadalen in hitro zamerljiv.
- 3. izjava** - Današnja levico bi lahko sarkastično poimenovali »Armanijeva koalicija iz St. Moritza.«
- 4. izjava** - Predsednik Türk se je v zadnjem času zelo jasno politično opredelil, kar je morda plačilo za volilno kampanjo, ki je takrat potekala v veliki meri pod okriljem SD.

Samo še Slovenija in Rusija

Slovenija je poleg Rusije edina država v Evropi, v kateri so na oblasti nekdanji komunisti.

V preteklosti smo imeli samo eno pot, a smo se na njej večkrat izgubili. – **Žarko Petan**

Slovenskih golov kot toče!?

Če nam že v gospodarstvu in politiki ne gre dobro, smo dobri v fuzbalu. Sicer JØežek še vedno ne ve, zakaj mora tekati po igrišču kar 22 igralcev za eno žogo. Reveži? Bil pa je izredno navdušen, ko so naši imeli KROMPIR - pardon KOREN - ko so Alžircem zabili gol. Ko pa je videl, da smo z enim pravilnim udarcem ubili kar tri muhe na mah in premagali v svoji skupini še celo ZDA, se mu je skoraj strgalo. Zdaj JØežka krivijo, da je zaradi tega padla toča.

mednarodna palit'ka in arbitraža Sprenevedanje ali demenca?

Predsednik Zveze borcev NOB Janez Stanovnik je septembra 2009 dejal: »Katera dežela bi svojo suverenost prepustila arbitraži? Saj nismo nori!«

Tik pred referendumom pa je pozabil na to izjavo in je najbrž glasoval ZA Savudrijsko uvalo.

Karl Drago Erjavec je odslej skregan sam s seboj:

1. izjava: »Če bomo imeli prost dostop do odprtega morja, sem jaz tisti, ki mu bo prvi čestital in predlagal, da se mu postavi spomenik.« na novinarski konferenci pred nekaj meseci.

2. izjava: »Ljudje na terenu so me spráševali, kateremu Pahorju naj verjamejo.«

- Borutu ali Borisu. Danes vem. Verjamem Borutu,« na Prešernovem trgu v Ljubljani.

Dr. Peter Verlič je v EHO CAJTNGIH zapisal:

»Stik ni meja!«

»Kaj pa je stik?« se zdaj v poredništvu sprašujemo in ugotavljamo:

- Stik sta imela dva zaljubljenca v Kranjski Gori, pa se potem menda ni nič zgodilo.

- Stik je običajno med kupcem in prodajalcem napravil navaden mešetar.

- Neposreden stik s parlamentom (bolje bi bilo, če bi se obrnili na vlado) pa je bil študentom onemogočen zaradi policijskih ovir, zato so naredili kratek stik (kurtzschluss) z granitnimi kockami.

Hrvatje sredi Piranskega zaliva

Josip Frišič, predsednik Hrvatske seljačke stranke in podpredsednik sabora 14 dni pred referendumom o arbitraži v Sloveniji:

»Po mnenju naše mednarodno pravne stroke je meja sredinska črta v Piranskem zalivu. Karkoli drugega nima podlage v pravnih predpisih.«

Meja na morju in zločini!

»Vprašanje meje na morju pa ima v preteklem ozadju celo zločine nad prebivalci. Kjer pa gre za žrtve, sem kot humanist in pisatelj zmeraj na njihovi strani, tako če gre za fašistične ali komunistične zločinske mogotce.« – pisatelj **Boris Pahor**

Zavr! je ZA-vrl arbitražo

»Franci, kar doma ostani!« - je dejal Janša Zvr!u na kosilu o referendumu, na katerem je Franci nameraval glasovati ZA.

Je golob odrčal?

Slovenski prvobitni pregovor pravi: »Bolje vrabec v roki, kot golob na stehi.«

Borut Pahor pa ga je obrnil: »Bolje golob v roki, kot vrabec na stehi.«

... in pri tem dvignil roko v zrak ter jo razprl ...

Izjava dvajsetletja

- »...mi smo pisali note, Hrvatje pa so jih metali v koš.«

- dr. **France Bučar**, prvi predsednik Skupščine R Slovenije v samostojni Sloveniji.

JØežkova kriva pota in poredniške steze

Izvedeli smo, da JØežka že več let zanaša v na LEVO, a on trdi, da gre, gledajoč na sever, desno na ZAHOD, saj odhaja dokaj redno na geodetske meritve na Severno in Južno Primorsko. Zdaj se je menda namenil čez Vršič in upa na sneg za hlajenje piva.

Porednik pa kar naprej svira

Kljub hudi konkurenci pri mlatenju, pajklanju in odvažanju prazne slame, še kar naprej uglašuje svojo kitaro z levim polom volilnega telesa, a mu pri tem ne pomagajo niti rorcange, saj je on desničar in mora vrat s palisadno ubiralko trdno držati z levo roko. Kljub temu pa

Še ena cenena rešitev

Združenje staršev, katerih otroke pazijo stare mame, je predlagalo za pospeševanje pomanjkanja kapacitet v VELE-upeljskih vrtcih na sliki priloženo najcenejšo možno in najhitrejšo rešitev.

še kar naprej trajba svoje prismuknjene rešitve in kot KVAZI-STROKOVNJAK dela razne razvojne programe in KPN (berikomunske prostorske načrte). V ta namen riše tudi kontejnerske vrtce iz kartonskih škatel, v viziji in strategiji razvoja do leta 2050

pa je celo na mestu sedanjih Sončnih dvorov že leta 2000 narisal letališče. Davkarijo in ostala mesta, ki ljudem pijejo kri in denar,

pa bi nadomestil z elitnim hotelom iz verige Sheraton, kamor bi preselil vseh 18.000 prebivalcev in bo tako z njimi najmanj stroškov za vse. Ob teh sanjarjenjih v večernem času pa še razpleta v gordijski voz zel zavozlan veleupeljski promet in krožišča NORIŠKA. Ostalo se bo sesulo samo od sebe.

Zato VSEPOVPREK kritizirajo

POREDNIKA in ga obtožujejo lopovščin bolj kot nekatere tajkune in narkomafijo - kot nekoč pravega notranjega sovražnika.

Krivijo ga tudi za vse napake v komuni v zadnjih 12 letih, še posebej pa za obdobje revolucije 1941-1945 in VOS-ove umore ter potem še za ves komunizem do 1990. V kratkem mu bodo menda sporočili še tisto, kar je sam hotel vedeti, pa morda celo tisto, kar sploh še ni vedel o sebi. Je pa zanimivo,

Kritikom POREDNKA EHO CAJTNGA:

»Ljudje znajo bolje opravljati, kakor popravljati.«

»Ne moti se pak, ako bode lih mnogi na to naše Pismo mrdal inu se obrezal...

Zakaj Hudičova natura je, da ne more obeno ni božje ni kršansko delo brez tadda pustiti. Inu navadaje per Ljudeh, da znajo bulje opravljati kakor popravljati inu brž v družih očeh bilj kakor v svojih trame vidijo: Da se tudi včas kruljavec za kruljevcom posmehuje...« - Sebastijan Krelj (podpornik Jurija Dalmatina), Postilla Slovenska 1567

da nekateri nimajo niti toliko jajc (za ženske je opravičljivo), da bi se podpisali s polnim naslovom pod zblojene umotvore. Znajo pa porednika bičati z navskrižnimi udbovskimi metodami - kot da jih je Hudič obsedel. Žal, bodo taki vedno ostali nezadovolj(e)ni, za zapečki nergali (včasih za šankom, po novem pa za tipkovnicami!) in ne bodo nikoli spoznali ljubezni do bližnjelga), kot je niso poznal(e) tist(e)l, ki so tako VELIKOpotezno in VELIKOdušno v WELEUPLJAH gradilil(e) WALDORFSKI

vrtec. Ali pa se je morda kdo v zvezi s tem kdaj komu opravičil?

Kolofon

Grosupeljski odmevi - Glasilo prebivalcev občine Grosuplje
Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje
Odgovorni urednik: Jože Miklič,
 tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21 GSM 041-98-22-33
 e-pošta: joze.miklic@t-2.net

Uredniški odbor: mag. Tatjana Jamnik Skubic,
 mag. Barbara Pance, Janez Pintar, Marija Samec,
 Vera Šparovec, Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:

1290 Grosuplje, Taborska 2
 (Občina Grosuplje, hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje: Marija Samec

Oblikovanje matrice: Miha Črtalič

Fotografije in prelom: Jože Miklič

Ostale fotografije: avtorji prispevkov, če ni posebej navedeno

Tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Grosuplje, Kolodvorska 2
COBISS-ID: 61148160 / **ISSN:** 1580-0911

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od novembra 2009 dalje) v nakladi 6.265 izvodov in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Navodila za dopisovalce

PRISPEVKE ZA GROSUPELJSKE ODMEVE V JULIJU JE TREBA ODDATI DO PETKA, 2. 7. 2010.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati še žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisanih prispevkov in prispevkov, oddanih po datumu za oddajo, ne objavljamo.

V uredništvu NISMO ZAVEZANI, da se z vsemi pisici prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi v časopisu pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. **Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb ter PR prispevki se ne honorirajo, objavijo pa se, če so napisani v skladu z NAVODILI.**

Če želite, da vam posamezno gradivo vrnemo, priložite kuverto z ustrežno znamko in na njej napisan vaš polni naslov.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelu-

jočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAJANJU LOKALNEGA ČASOPISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Grosuplje, dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL

Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. **PRISPEVKE V DIGITALNIH OBLIKAH JE TREBA ODDATI V RTF, TXT ALI DOC ZAPISIH BREZ VNEŠENIH FOTOGRAFIJ.** Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printani v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Naslovi datotek naj bodo sestavljeni iz prvih dveh (treh) besed iz naslova prispevka - npr. **RES NAJLEPŠI** je mesec maj.

Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajši, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA PRIPRAVO FOTOGRAFIJ IN SLIKOVNEGA GRADIVA

Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bo posredovano na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi diapozitivi ali negativni. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razložitvi. Najmanjša ločljivost glede na želeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

Oglasno trženje v Grosupeljskih odmevih

CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN (CENE SO PRERAČUNANE V EVRO)

Dimenzije oglasa v cm	Površina oglasa v cm ²	Korekcijski tržni faktor	Skupno število točk	Cena v €	Končni znesek z DDV v €
A 6,0 x 6,0	36,0	1,650	59	30,37	36,44
B 6,0 x 8,3	49,8	1,549	77	39,44	47,33
C 6,0 x 12,5	75,0	1,347	101	51,65	61,98
D 9,2 x 8,3	76,4	1,339	102	52,28	62,73
E 12,3 x 8,3	102,1	1,143	117	59,66	71,59
F 12,3 x 12,5	153,8	1,060	163	83,56	100,28
G 18,6 x 8,3	154,4	1,062	164	83,83	100,59
H 18,6 x 12,5	232,5	0,994	231	117,92	141,51
I 18,6 x 27,3	507,8	0,918	466	238,33	286,00
J (39,6 x 27,3)	1081,1	0,866	936	478,68	574,42

Vrednost oglasa J dimenzij (39,6 cm x 27,3 cm) je izračunana za oglas na dveh straneh v sredini. Točka znaša 0,51129188 €. Izračun je za vse oglase pripravljen za črno-beli natis. **Za oglase na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5, na naslovnici pa s faktorjem 2,00.** K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV. Račun se izstavi po izidu časopisa. **V ceno ni vračunano oblikovanje oglasa.**

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta. Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razlika popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je enak kot za oddajo ostalih prispevkov. Predhodno rezervirajte časopisni prostor za vaš oglas!

Če boste oddali **digitalno oblikovan oglas**, mora biti zapisan v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglase v CMYK barvni razložitvi), naslov datoteke pa naj bo **npr. lon_oktober_2009.pdf**.

Digitalno izdelan oglas pošljite na elektronski naslov joze.miklic@t-2.net najpozneje en teden po roku za oddajo nenapovedanih prispevkov, vendar morate o nameri predhodno obvestiti odgovornega urednika po telefonu (GSM 041/98 22 33) ter mu po pošti na njegov domači naslov poslati potrjeno naročilnico pravtako najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Za vse dodatne informacije sem vam na voljo popoldne na naslovu:

Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje,
 ali na tel. št. **01/786-07-22** (popoldne)
 ali **GSM 041/98-22-33,**

lahko pa tudi po elektronski pošti na naslovu: joze.miklic@t-2.net.

»Za prijazno Grosuplje«
 odgovorni urednik **Jože Miklič**

Čebelice, naše prijateljice

Vrtec PIKA sodeluje v projektu EKO šola - vrtec kot način življenja. Trudimo se, da so teme, ki potekajo po skupinah, v povezavi z EKO vsebinami. V zajčkovi skupini smo se zato odločili, da izvemo čim več o čebelah. Pravijo, če bodo preživele čebele, bomo tudi ljudje.

Otroci so nekaj že vedeli o čebelah: da imajo krila, so rumene in črne, živijo v čebelnjaku, nabirajo cvetni prah, pičijo, ker imajo želo itd...

O čebelah je otroke še marsikaj zanimalo: kako nastane med, kako spijo, kako se rodijo, kako držijo med, kako odprejo jajček, da pridejo ven itd.

In kdo ve največ o čebelah? Čebelar, seveda. Zato smo v goste povabili čebelarko, gospo Olgo Tomažič. Je članica Čebelarskega društva CARNICA Grosuplje in se je prijazno odzvala našemu povabilu. Obiskala nas je v lepi čebelarski uniformi in odgovorila na vsa vprašanja, ki smo jih postavili, in še več.

Izvedeli smo, da v čebelnjaku živijo matica, čebele delavke in troti, kako prinesejo medicino v panj in kako cvetni prah, da imajo čebele tri pare nog in je njihovo telo zgrajeno iz glave, oprsja in zadka, da imajo pet oči in še in še zanimivih reči.

Posladkali smo se z akacijevim in lipovim medom, ki sta bila slastna.

Informacije, ki smo jih prejeli v tisti prijetni uri, bomo še naprej utrjevali preko pesmic, pravljic, opazovanjem v naravi, risanjem.

Otroci in vzgojiteljci smo pridobili veliko novega znanja. Ker so čebelice tako pomembne za naš obstoj in pokazatelj čistega okolja, upam, da bomo že 4-5-letne otroke čim bolj ekološko osvestili.

Zato gospe Olgi in društvu CARNICA še enkrat hvala za promoviranje pomembnega čebelarskega dela.

Maja Martinc
Vrtec PIKA, Šmarje-Sap

ZASEBNA ZOBNA ORDINACIJA
Adamičeva 30, Grosuplje

preventivni pregledi in posveti

konzervativa

protetika

oralna kirurgija: implantologija (vsadki Bredent)

dentalna higiena

beljenje zob

rtg digitalno slikanje zob

Petrovič Goran dr. dent. med.

tel.: +386 1 767 34 13
gsm: +386 41 723 731

GEODETSKE MERITVE Skubic s.p.

Grosuplje, Adamičeva cesta 2

Tel.: 01 786 37 60

Fax: 01 786 31 09

E-pošta: info@geodetskemeritve-skubic.si

www.geodetskemeritve-skubic.si

**Hitro in ugodno Vam opravimo vse geodetske storitve,
kot so parcelacije, ureditve mej, vris objektov v kataster,
izdelava etažnih načrtov, geodetski posnetki, zakoličbe, itd.**

**Svetujemo in posredujemo
pri nakupu TV aparatov,
monitorjev in druge
audio-video tehnike
priznanih znamk:**

SONY
SHARP
ViewSonic®

*Servisiramo
vse audio video
naprave*

GABER
servis

Peter Kastelic s.p.

Partizanska 8, 1290 Grosuplje

Telefon: 059 190 524

GSM: 041 774 274

E-mail: servis.gaber@masicom.net

Del. čas:

pon., sre., pet.
9-12^h in 14-16^h

Pooblaščen servis za:

BANG & OLUFSEN

YAMAHA

harman/kardon
marantz

ZA SLOVENIJO ŽIVIM

(Nuša Derenda)

Lepa je, ker moja je
v sebi nosim jo -
njene gore biserne,
morje in nebo.
Kamor pridem, kamor grem,
ne pozabim je,
ker potihem dobro vem,
da odpre srce.

Tudi če sem daleč stran,
z njo sem spet doma,
ko je duša polna ran
mi zadržalo da.

Za Slovenijo živim,
zame je edina.
Je kot pesem polna rim,
moja domovina.
Za Slovenijo živim
in me vodi tok,
v čusta njo se potopim,
je moj smeh in jok.

Uredniški odbor in odgovorni urednik

Skupine za samopomoč v Grosupljem za ljudi s čustvenimi težavami

Obveščamo vas, da DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE v Grosupljem organizira dopolnilno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč pod vodstvom izkušenega terapevta. Terapije potekajo v predavalnici Avtošole Grosuplje na Taborski 13, dvakrat mesečno ob petkih, ob 18. uri. Udeležba je brezplačna.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšne druge čustvene težave, Vas vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 031/643-782, da se dogovorimo o vaši prisotnosti v skupini.

Vljudno vabljeni!

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE Predsednik: Zlatko Jajčanin

1000 LJUBLJANA, Glavarjeva 47

E-pošta: dzm.zdravljenje@gmail.com

Splet: www.mentalno-zdravje.si

Telefon: 031/643-782

Telefon: 041/341-081

Odlična ponudba potrošniških kreditov

Obrestna mera:

- Komitenti hranilnice: 6 mesečni Euribor + **2,50 %**
- Nekomitenti hranilnice: 6 mesečni Euribor + **3,50 %**

Informativni izračun:

	Kredit zavarovan pri zavarovalnici	Kredit zavarovan pri zavarovalnici	Kredit zavarovan pri zavarovalnici
Znesek kredita	5.000,00	10.000,00	15.000,00
Doba odplačila	96 mesecev	96 mesecev	96 mesecev
Obrestna mera*	3,467 % (6 mesečni EURIBOR** + 2,50 %)	3,467 % (6 mesečni EURIBOR** + 2,50 %)	3,467 % (6 mesečni EURIBOR** + 2,50 %)
Mesečni obrok	59,71 EUR	119,43 EUR	179,14 EUR
Stroški odobritve	80,00 EUR	150,00 EUR	150,00 EUR
Strošek zavarovanja	257,40 EUR	517,79 EUR	772,18 EUR
EOM***	5,16 %	5,16 %	5,16 %

Izračun je informativen in upošteva pogoje za komitenta Hranilnice LON, ki kredit zavaruje prek zavarovalnice.

*Obrestna mera je spremenljiva glede na spremembe referenčne obrestne mere EURIBOR.

** Ob odobritvi kredita se uporabi Euribor objavljen na zadnji dan v mesecu pred odobritvijo in velja do prve spremembe, ki nastopi na dan 1. 1. ali 1. 7. Šestmesečni Euribor, določen na dan 31. 5. 2010, znaša 0,967 %.

***EOM je izračunan na podlagi Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK) na dan 31. 5. 2010 in se lahko spremeni, če se spremenijo podatki uporabljeni za njegov izračun. V izračunu EOM niso zajeti stroški, ki bi nastali zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti.

Opozorilo: Hranilnica si pridržuje pravico, da stranki, ki ne izpolnjuje pogojev za pridobitev, zavrne odobritev kredita.

Poslovna enota GROSUPLJE, Kolodvorska 3, T: 01 781 01 30

www.lon.si

HRANILNICA LON
Bančništvo na Ljubeznih Osebah Način

ZOBOZDRAVSTVO, USTNA HIGIENA, PARODONTOLOGIJA, PROTETIKA, ESTETSKO ZOBOZDRAVSTVO

CENTER USTNE HIGIENE

ZDRAVLJENJE ZOB
IN BOLEZNI OBZOBNIH TKIV

Za lep in zdrav nasmehek!

Cikava 38 A, 1290 Grosuplje,
gsm: 051 797 797, t: 01 7865 424,
e: info@center-ustne-higiene.si

www.center-ustne-higiene.si